

STRATEGICKÝ PLÁN

hlavního města Prahy

Aktualizace 2016
návrhová část
pracovní verze k 22. únoru 2016

IPR —————>
PRAHA

Obsah

Úvod	2
Vize Prahy	4
Priority strategického plánu	6
Priorita fyzické město	7
Priorita soudržné město	10
Priorita autentické město	14
Priorita občanská společnost	17
Priorita prosperita	20
Strategické řízení	24
Implementace	28
Návaznost na Analytickou část	36
Smart cities	40
Mezinárodní projekty	42
Financování	46
Komunikace	50
Struktura návrhové části	54
Organizace jednotlivých listů strategického plánu	56
Kategorie příkladů aktivit	58

Soudržná a zdravá metropole	60
Soudržné město	66
Aktivní a důstojné stárnutí	70
Podpora rodiny	72
Dostupné bydlení	73
Péče o zdraví	75
Integrace hendikepovaných	77
Sociální začleňování	79
Integrace cizinců	81
Územní soudržnost	83
Občanská společnost	84
Podpora místních komunit	88
Zázemí pro kulturní aktivity	91
Důvěra ke správě	94
Život ve městě	96
Město krátkých vzdáleností	100
Péče o kulturní dědictví	102
Rozvoj veřejného prostoru	104
Vyrovnávání kvality života	106
Krajina ve městě	108
Zdravé město	110
Zelená infrastruktura	114
Ovzduší a hluk	116
Městské zemědělství	118
Venkovní aktivity	119
Udržitelná mobilita	120
Preferování veřejné dopravy	124

Rozvoj kolejové dopravy	127
Kvalita veřejných prostranství	128
Nová propojení	129
Elektromobilita	130

Prosperující a kreativní metropole

132

Významný region	140
Mezinárodní centrum	144
Centrum investic	145
Zahraniční dostupnost	146

Podnikání a inovace	148
Inovace pro rozvoj	152
Podnikatelské prostředí	153

Kulturní značka	154
Kreativní metropole	158
Kulturní inovace a instituce	160
Správa kultury	162
Kultura ve veřejném prostoru	164
Kulturní turismus	166
Financování kultury	168
Péče o památky	170

Vzdělávání	172
Dostatečná infrastruktura	176
Kvalita vzdělávání	177
Prevence a inkluze	179
Celoživotní vzdělávání	181
Potenciál vysokých škol	182

Koncepčně plánovaná metropole

184

Rozvoj města	190
Majetková politika	194
Koncentrace investic	196
Kontinuita plánování	199
Koordinační aktérů rozvoje	201

Důvěryhodná správa	202
Komunikace a zapojení	206
Institucionální kapacita	207
Projekty partnerství	209
Transparentní správa	210

Odolnost a bezpečnost	212
Řešení výjimečných situací	216
Krizová komunikace	217
Udržitelný rozvoj a šetrnost	218

Doslov

220

Slovník pojmů a zkratk	222
Autorský tým	240

Obsah dle kódů

Soudržná a zdravá metropole **60**

strategický cíl 1.1	66
koncepte 1.1 A	70
1.1A1	70
1.1A2	70
1.1A3	71
koncepte 1.1 B	72
1.1B1	72
1.1B2	72
koncepte 1.1 C	73
1.1C1	73
1.1C2	73
1.1C3	74
koncepte 1.1 D	75
1.1D1	75
1.1D2	75
1.1D3	75
koncepte 1.1 E	77
1.1E1	77
1.1E2	77
1.1E3	77
koncepte 1.1 F	79
1.1F1	79
1.1F2	79
1.1F3	80
koncepte 1.1 G	81
1.1G1	81
1.1G2	81
1.1G3	81
1.1G4	82
koncepte 1.1 H	83

1.1H1	83
1.1H2	83

strategický cíl 1.2 **84**

koncepte 1.2 A	88
1.2A1	88
1.2A2	88
1.2A3	89
1.2A4	90
koncepte 1.2 B	91
1.2B1	91
1.2B2	92
1.2B3	92
1.2B4	92
koncepte 1.2 C	94
1.2C1	94

strategický cíl 1.3 **96**

koncepte 1.3 A	100
1.3A1	100
1.3A2	100
koncepte 1.3 B	102
1.3B1	102
1.3B2	103
1.3B3	103
koncepte 1.3 C	104
1.3C1	104
1.3C2	105
koncepte 1.3 D	106
1.3D1	106
1.3D2	106
1.3D3	107
koncepte 1.3 E	108

1.3E1	108
1.3E2	108

strategický cíl 1.4 **110**

koncepte 1.4 A	114
1.4A1	114
1.4A2	114
1.4A3	114
1.4A4	115
1.4A5	115
1.4A6	115
1.4A7	115
koncepte 1.4 B	116
1.4B1	116
1.4B2	116
1.4B3	117
koncepte 1.4 C	118
1.4C1	118
1.4C2	118
koncepte 1.4 D	119
1.4D1	119

strategický cíl 1.5 **120**

koncepte 1.5 A	124
1.5A1	124
1.5A2	124
1.5A3	124
1.5A4	125
1.5A5	125
1.5A6	125
koncepte 1.5 B	127
1.5B1	127
1.5B2	127

1.5B3	127
koncepte 1.5 C	128
1.5C1	128
1.5C2	128
koncepte 1.5 D	129
1.5D1	129
1.5D2	129
koncepte 1.5 E	130
1.5E1	130

Prosperující a kreativní metropole **132**

strategický cíl 2.1 **140**

koncepte 2.1 A	144
2.1A1	144
2.1A2	144
koncepte 2.1 B	145
2.1B1	145
2.1B2	145
koncepte 2.1 C	146
2.1C1	146
2.1C2	146

strategický cíl 2.2 **148**

koncepte 2.2 A	152
2.2A1	152
2.2A2	152
koncepte 2.2 B	153
2.2B1	153
2.2B2	153

strategický cíl 2.3	154
koncepte 2.3 A	158
2.3A1	158
2.3A2	158
koncepte 2.3 B	160
2.3B1	160
2.3B2	161
koncepte 2.3 C	162
2.3C1	162
2.3C2	162
koncepte 2.3 D	164
2.3D1	164
2.3D2	164
2.3D3	165
koncepte 2.3 E	166
2.3E1	166
2.3E2	167
koncepte 2.3 F	168
2.3F1	168
koncepte 2.3 G	170
2.3G1	170
2.3G2	170
strategický cíl 2.4	172
koncepte 2.4 A	176
2.4A1	176
2.4A2	176
koncepte 2.4 B	177
2.4B1	177
2.4B2	177
2.4B3	177
2.4B4	178
2.4B5	178

koncepte 2.4 C	179
2.4C1	179
2.4C2	179
2.4C3	179
2.4C4	180
koncepte 2.4 D	181
2.4D1	181
2.4D2	181
koncepte 2.4 E	182
2.4E1	182
2.4E2	182
Konceptně plánovaná metropole	184
<hr/>	
strategický cíl 3.1	190
koncepte 3.1 A	194
3.1A1	194
3.1A2	194
3.1A3	194
koncepte 3.1 B	196
3.1B1	196
3.1B2	196
3.1B3	197
3.1B4	197
3.1B5	198
3.1B6	198
koncepte 3.1 C	199
3.1C1	199
3.1C2	199
3.1C3	200
koncepte 3.1 D	201
3.1D1	201

strategický cíl 3.2	202
koncepte 3.2 A	206
3.2A1	206
3.2A2	206
koncepte 3.2 B	207
3.2B1	207
3.2B2	207
koncepte 3.2 C	209
3.2C1	209
3.2C2	209
koncepte 3.2 D	210
3.2D1	210
strategický cíl 3.3	212
koncepte 3.3 A	216
3.3A1	216
3.3A2	216
koncepte 3.3 B	217
3.3B1	217
3.3B2	217
koncepte 3.3 C	218
3.3C1	218
3.3C2	218
3.3C3	219
3.3C4	219

0

Úvod

Vážení,

do rukou se Vám dostává rozpracovaný návrh Návrhové části aktualizace Strategického plánu hl. města Prahy 2016. Nacházíme se společně v závěrečné fázi zpracování dokumentu, který nastaví základní Strategický rámec pro dlouhodobý udržitelný rozvoj našeho města.

Z mého pohledu je klíčovým slovem odpovědnost. Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy cítí značnou odpovědnost při zpracovávání takto zásadního dokumentu. Této odpovědnosti se nezříká, ale považuje za naprosto klíčové do procesu tvorby zapojovat od nejvyššího vedení města po širokou veřejnost všechny klíčové aktéry.

Odpovědnost tak leží i na Vás. Být součástí vzniku dlouhodobé vize a priorit vyžaduje otevřený přístup a schopnost vidět rozvoj města ve větším měřítku, než jsme zvyklí u standardních oborových strategií a koncepcí. Je tedy nutné stále připomínat, že Strategický plán není a nemá ambici být návodem k použití.

V neposlední řadě se i samotná Praha nesmí zříci odpovědnosti za celou Českou republiku. Praha je stále hlavním českým městem vzdělanosti, kultury a ekonomického rozvoje. Pokud chceme, aby tyto své vlastnosti rozvíjela a stala se inspirací pro ostatní evropská města, musíme propojit a využít vysokou koncentraci energie, intelektu a znalostí, kterou metropole nabízí.

Děkuji Vám za dosavadní spolupráci a přeji inspirativní čtení.

PhDr. Ivan Duškov,
pověřený řízením Sekce strategií a politik IPR

Vize Prahy

Praha inspirující

Myšlenka Strategického plánu je ve změně Prahy z města, které spoléhá na svou existující reputaci a status quo, v město, které si promyšleně buduje pozici nejvyhledávanějšího místa pro smysluplný rodinný život.

Strategický plán plánuje rozvíjet existující kvality města krásného a vysoce kulturního, ale i bezpečného, sociálně vyrovnaného, zdravého a pohodlného k životu, v budoucnu chytrého ve smyslu správy a aplikovaných inovací.

Praha v roce 2030 je samozřejmě krásná, je zdravá a pohodlná pro život a práci. Je spolehlivá, stabilní a bezpečná díky sociální vyrovnanosti systému evropských hodnot. Praha je zábavná jako živoucí kulturní centrum střední Evropy, je tvořena občany a je vzorem udržitelné prosperity.

Jako je architektura jejím tělem, duší Prahy je kultura. Na kombinaci všudypřítomné a dostupné živé kultury se špičkovým klasickým a moderním uměním postaví Praha svou značku. Dnes je kultura Prahy obdivovaná. V budoucnu se má stát globální inspirací pro svou inovativnost, rozmanitost a excelenci.

Praha by měla projít velkou změnou a stát se příkladem pro ostatní, které taková změna ještě čeká. Evropa nebude jezdit do Prahy obdivovat její minulost, ale její budoucnost. Podnikatelé, kreativci, vědci nebo umělci si budou přirozeně volit Prahu jako místo pro nový život. Budou ji preferovat před městy s větším stresem, horším prostředím, méně rozmanitou kulturou, rizikovými oblastmi, vyššími životními náklady nebo neprůhlednější správou.

Praha však musí přestat být následovníkem a neustále hledat inspiraci jinde. Tak jako je již po staletí vzorem v umění a kultuře, stane se vzorem i v oblasti inteligentního rozvoje byznysu, tvorby prostředí a sociální soudržnosti. Praha sama se stane inspirací.

Praha bude inspirovat k inovativnosti a dokáže podporovat experimenty.

Praha bude podporovat moderní a inspirující vzdělávání nových generací.

Praha dokáže inspirovat úspěšné i sociálně slabé ke společné odpovědnosti.

Praha má inspirovat k odvaze postavit se tlakům v politice a samosprávě.

K takové Praze se vztahují cíle a opatření Strategického plánu jako jednoho z nástrojů pro změnu.

Priority Strategického plánu

Vize je ucelenou představou o Praze za 15 let, pro naplnění této vize je třeba zaměřit se na prioritní oblasti budoucího rozvoje

Strategický plán má vytyčen pět prioritních oblastí, kterým se ve svém návrhu věnuje. Jsou jimi fyzické město, sociální soudržnost, autentické město, občanská společnost a prosperita. Jednotlivé prioritní oblasti jsou sestaveny na základě závěrů Analytické části Strategického plánu. Priority tak reagují na hlavní výzvy, které byly v průběhu analýzy identifikovány a kterým Praha čelí nebo v blízké době čelit bude.

Priorita fyzické město se zaměřuje na fyzické prostředí Prahy, budovy, veřejná prostranství a krajinu. Fyzické město stojí ve středu mezi ostatními prioritami, protože postihuje prostor, ve kterém se ostatní odehrávají a zároveň městská samospráva má výhradní postavení vůči veřejným prostranstvím, která spravuje a tvoří jejich kvalitu.

Vedle priority fyzické město stojí na jedné straně sociální soudržnost a na druhé autentické město. Sociální soudržnost se zaměřuje na udržení stávajícího sociálního smíru ve společnosti, autentické město se zaměřuje na oblast kultury a kultivovanosti. Obě tyto priority jsou předmětem národních i městských politik a veřejný sektor je svými intervencemi přímo podporuje.

Posledními dvěma prioritami jsou občanská společnost a prosperita. Obě tyto priority mají společné to, že město je může ovlivňovat jen nepřímo, spíše než je ovlivňovat jim může připravovat plodnou půdu, ale jejich rozvoj závisí zejména na lidech, kteří ve městě žijí.

Priorita fyzické město

Aristotelés věřil, že když si lidé zvyknou na rozmanité, komplexní prostředí, přestanou jednat násilně při setkání s něčím zvláštním a cizorodým. Takové prostředí naopak vytvoří vhodné předpoklady pro to, aby o odlišných názorech a soupeřících zájmech diskutovali. A právě agora měla být tím místem ve městě, kde se takové předpoklady vytvářejí. ... bolestná a nepohodlná setkání s těmi, kteří jsou odlišní, jsou jedinou cestou, jak se člověk naučí skromnosti. Z těchto důvodů jsem věřil, že lidé potřebují města a v nich nějaké agory, aby se stali plně lidskými.

Richard Sennet in Petr Kratochvíl, Architektura a veřejný prostor, 2012.

Praha je domovem více než milionu obyvatel přičemž pojmem domov nemyslíme to, že se ve městě nachází jejich byt, ale že celé město je jejich domovem, místem, kde se odehrávají jejich životy.

Denně trávíme čas ve dvou odlišných prostředích, obvykle uvnitř, v našem soukromém, a venku ve společném - sdíleném. Pokud chceme zvyšovat kvalitu života, měli bychom se zaměřit i na společné fyzické prostředí, ve kterém se náš život odehrává. A tím jsou ulice, náměstí, parky a ostatní vnitřní a vnější krajina.

Kultivací sdíleného veřejného prostoru kultivujeme i náš vztah k ostatním a vztahy mezi námi navzájem. Kvalita, estetika a užitnost sdílených prostranství o nás jako společnosti vypovídá mnohem více, než se může na první pohled zdát.

Kulturní dědictví

Jednou z unikátních kvalit Prahy je její architektonická a urbanistická bohatost, kterou je třeba nejen chránit, ale zejména dále rozvíjet. Proto musí být přijaty a důsledně uplatňovány předpisy, které umožní kontextuálně rozvíjet město, s ohledem na kompozici veřejných prostranství, pražské panorama, pohledové a kompoziční osy, střešní krajinu a zelené svahy.

Spolu s těmito předpisy bude město rovněž podporovat osvětu ohledně hodnoty pražských památek, a to jak pro veřejnost, tak majitele nemovitostí a investory. Památky budou mít skutečně plnou hodnotu až v té chvíli, kdy jako celá společnost budeme jejich hodnotě rozumět a budeme si jich náležitě vážit.

Revitalizace města a nová výstavba

Po desetiletých extenzivní expanze Prahy do okolní krajiny se musí město prostorově konsolidovat a obrátit svou pozornost na zbytkové plochy a brownfieldy uvnitř hranic zastavěného města, které stály dlouhou dobu v pozadí zájmu. V oblasti plánování města je třeba vytvořit a následně důsledně uplatňovat postupy, které povedou k výstavbě kompaktní zástavby respektující okolní kontext lokality s jasně vymezeným veřejným prostranstvím, rozsáhlejší výstavba by se měla realizovat zejména v transformačních územích. Město bude připravovat k novým investicím transformační území a poté u nich bude iniciovat a řídit rozvojové projekty a monitorovat jejich realizaci. K tomu bude užívat fond pro městské investice. Do transformačních území bude město podporovat umístování nových objektů malých a středních podniků z oblasti inovační, kulturní a kreativní oblasti a zároveň bude podporovat, aby se tyto podniky shlukovaly do kulturně-kreativních klastrů, které bude podporovat jak finančně, tak jako moderátor vzájemné spolupráce a komunikace.

V centru bude Praha usilovat o uchování polyfunkčního charakteru, bude podporovat vysoké školy, aby setrvaly ve stávajících prostorech a svou bytovou politikou bude podporovat zvýšení počtu stálých obyvatel.

Město bude intenzivněji spolupracovat s investory při územním rozvoji, bude pořádat informační a osvětové akce, které budou přibližovat aktérům v území i veřejnosti problematiku územního rozvoje a na svém informačním portále bude evidovat a aktualizovat střednědobé plány investorů.

Všechny tyto zkušenosti bude město sdílet s ostatními evropskými městy a inspirovat se jejich úspěšnými projekty.

Veřejná prostranství

Veřejná prostranství jsou odrazem společenského života města. Poslední desetiletí byla veřejná prostranství Prahy dlouhodobě poškozována některými dopravními stavbami, opatřeními a parkovacími plochami, které byly vynucovány potřebami automobilové dopravy. Tato situace je fyzickým ztělesněním úpadku zájmu o společné a vzestupu zájmu o individuální.

Pro obnovu městského života a veřejných prostranství, ve kterých se život města odehrává, je proto nezbytné nejprve přehodnotit naše dosavadní paradigmatu dopravy. Město se nemůže přizpůsobovat dopravě, naopak doprava se musí přizpůsobit městu. Úpravy veřejných prostranství jsou spojeny s omezováním automobilové dopravy zejména v rezidenčních čtvrtích a s optimalizací placeného stání s preferencí šetrné dopravy. Významné městské třídy zatížené automobilovou dopravou budou přestavěny s ohledem na další způsoby užívání, například humanizace Magistrály. Proto je třeba vytvořit a přijmout Plán udržitelné mobility pro Prahu s přesahem do Středočeského kraje, který bude preferovat šetrnou individuální dopravu, jakou je chůze a cyklistika, veřejnou hromadnou dopravu a efektivní dopravu založenou na sdílení, například bike sharing a car sharing. Zvláštní pozornosti se dostane uzlovým bodům hromadné dopravy, kde by se měly rozvíjet lokální centra služeb. Rovněž bude kladen důraz na prostupnost územím a s tím spojenou stavbu chybějících mostů a lávek přes přírodní i umělé překážky.

Nově je třeba zaměřit se zejména na kvalitu veřejných prostranství aby byla atraktivnější pro trávení volného času i pro pohyb městem. Při tvorbě nových prostranství a úpravě stávajících bude brán zejména ohled na jejich pobytovou a estetickou kvalitu a užitnost, a to i při řešení dílčích projektů, například úpravě dopravní nebo technické infrastruktury. Město bude důsledně dohlížet na projekty rekonstrukce veřejných prostranství nad rámcem běžné údržby, aby bylo dosaženo jejich nejvyšší možné kvality. V ulicích budou doplněna a obnovena stromořadí a stromy budou vysazovány v ostatních veřejných a poloveřejných prostranstvích.

Pro péči o stávající prostranství města je třeba vytvořit program pro revitalizaci vnitrobloků a dalších poloveřejných prostranství uvnitř kompaktního města a parků ve volné zástavbě v rámci modernistického města a stejně tak břehů Vltavy a jejich přítoků. Všechna tato místa jsou atraktivní pro aktivní odpočinek i tvorbu lokálních komunit.

Komunitní, sportovní a kulturní zařízení

Lokální komunity jsou základem městské občanské společnosti a jejich posílení je jedním ze základních poselství plánu. Proto je město bude podporovat výstavbu lokálních center s prostory pro komunitní a sportovní aktivity. Tam, kde je to možné, budou pro tyto potřeby upravovány stávající školy, aby se staly lokálním společenským centrem. Město bude podporovat program spolupráce škol s místními kulturně-komunitními aktéry, rovněž bude podporovat organizace, které v lokalitách tradičně plní roli sportovně-komunitních center. Tam, kde objekty historicky plní tuto roli už neslouží svému účelu, bude Praha získávat objekty zpět do svého vlastnictví a obnovovat jejich provoz, aby bylo na území města dostatek prostoru pro neorganizovaný sport, koupání a hry pro posilování lokálních komunitních vazeb.

Priorita soudržné město

„Musíme se především odpoutat od tendence nahlížet na města jako na jejich budovy, ale je důležité si pamatovat, že skutečné město je tvořeno z masa a nikoliv z betonu.“

Edward Glaeser, Triumph of the city, 2012

Kvalita sociálního prostředí představuje jeden z klíčových faktorů, jenž ovlivňuje životní podmínky obyvatel, pocit jejich spokojenosti v každodenním životě a v neposlední řadě i schopnost jejich identifikace s městem, ve kterém žijí. Zásadním kvalitativním parametrem sociálního prostředí města je sociální soudržnost.

Návrh priority „Soudržné město“ sleduje nejenom to, aby byly v hlavním městě marginalizované skupiny obyvatelstva integrovány do života většinové společnosti a aby fungovaly vztahy mezi odlišnými sociálními skupinami bez výskytu vzájemných konfliktů, ale priorita soudržného města závisí v širším pojetí i s tím, jaká je důvěra v instituce a jakým způsobem jsou naplňovány principy občanské společnosti (viz blíže Návrh priority „Občanská společnost“).

Níže jsou ve velmi agregované podobě uvedeny opatření a aktivity, které jsou z významné části zacíleny na poskytování různých služeb pro specifické skupiny obyvatel. Pro větší přehlednost je text strukturován do čtyř tematických bloků: Mezigenerační soudržnost, Solidarita se slabšími, Integrace specifických sociálních skupin a Územní soudržnost.

Mezigenerační soudržnost

V důsledku demografického vývoje i probíhajících společenských změn výrazně v rámci Prahy narůstá a i v budoucnu bude vzrůstat tlak na zajištění mezigenerační soudržnosti. S tím velmi úzce souvisí i nutnost aktivnějšího zapojení seniorské populace do společnosti, která je naopak povinná zajistit našim rodičům a prarodičům - prožít jejich stáří co nejdůstojnějším způsobem.

V zájmu posílení mezigenerační soudržnosti je třeba plně využít potenciálu starší populace pro zapojení do komunitního i pracovního života a posilovat tak intenzitu vztahů mezi generacemi, ať již prostřednictvím odstranění překážek v zaměstnávání seniorů či podporou finančně dostupných volnočasových a vzdělávacích aktivit. V městském

prostředí často významnější aktivitě seniorů brání i překážky fyzického či mobilního charakteru, proto je nezbytné adaptovat prostředí města na zvyšující se zastoupení osob se zhoršenou schopností pohybu. Konkrétně je potřeba přizpůsobit veřejný prostor, doplnit městský mobiliář a eliminovat veškeré fyzické bariéry mimo jiné ve veřejné hromadné dopravě, které osoby se zhoršenou schopností pohybu mohou odradit například od návštěv společenských a kulturních hodnot města. Za účelem zajištění důstojného stárnutí je důležité podporovat dostupnost zdravotně-sociálních služeb, které umožní lidem se sníženou soběstačností setrvat v jejich domácím prostředí a komunitě. Konkrétně jde o podporu terénním pečovatelským, odlehčovacím i poradenským službám, bezbariérového bydlení, speciálním dopravním službám, denním stacionářům atd. I přes preferenci neformální (domácí, resp. rodinné) formy péče nelze s ohledem na demografický vývoj nicméně zanedbat ani investice do budování kapacit v domovech pro seniory a v domech s pečovatelskou službou.

Téma mezigenerační soudržnosti nelze zúžit jen na opatření a aktivity zaměřené na nejstarší část populace, jak by mohlo z výše uvedeného textu vyplynout. Adekvátní pozornost je třeba věnovat i podpoře rodin, jejichž masivnějšímu zakládání a rozšiřování brání v kontextu Prahy některé infrastrukturní bariéry. Proto bude město zvyšovat dostupnost nájemních startovacích bytů pro mladé rodiny, optimalizovat a posilovat kapacity předškolního a školního vzdělávání a podporovat vznik zařízení pro nejmenší děti (jesle, dětská centra), aby byly vytvořeny ze strany města co nejlepší podmínky pro sladění zaměstnání a rodičovství. V zájmu posílení mezigenerační soudržnosti se nabízí jako vhodné iniciování programů na zapojení seniorů do práce s dětmi a mládeží v místních komunitních centrech.

Solidarita se slabšími

Nedílnou součástí sociálního prostředí Prahy jsou i marginalizované a sociálně vyloučené skupiny obyvatel, které jsou od většinové společnosti izolované především z hlediska materiálního, popř. kulturního. Tato skutečnost oslabuje sociální soudržnost společnosti jako celku, je (potenciálním) zdrojem konfliktů a nežádoucích jevů a i s ohledem na solidaritu a altruismus jako principy každé vyspělé společnosti je nutné proti sociálnímu vyloučení aktivně bojovat.

Lidé bez domova představují patrně nejtypičtější příklad sociálně vyloučených skupin obyvatelstva. Aby těchto osob v Praze dále nepřibývalo, je třeba nastavit systém prevence ztráty bydlení, a to prostřednictvím komplexně pojaté aktivní terénní sociální práce zaměřené na osoby, který ztráta bydlení hrozí. K eliminaci počtu vystěhovalých osob z bytů přispějí mimo jiné i provázané sociální služby a zavedení systému včasné intervence, nastavení garančních mechanismů, poskytování protidluhového a sociálně právního poradenství. I přes nutnost posílení preventivních opatření je nezbytné dopl-

ňovat a rozvíjet sociální a zdravotní služby pro ty, kteří již o svůj domov přišli. Konkrétně jde především o zvyšování kapacit denních center v kombinaci s hygienickým zázemím, bezprahových a nízkoprahových center, azylových domů, specializovaných zdravotnických zařízení atd. Hlavní výzvou je však učinit ze strany města aktivní kroky k tomu, aby se lidi bez domova či osoby v jiných krizových situacích podařilo integrovat do obvyklého způsobu života. K tomu je však nezbytné zajistit (vedle doplňujících aktivit, jako je např. podpora sociálnímu podnikání) adekvátní kapacity krizových, sociálních a dostupných bytů, které v současnosti kriticky chybí stejně jako celostátní systém a právní rámec sociálního bydlení.

Bydlení v rámci Prahy paradoxně funguje spíše jako faktor sociální exkluze než inkluze. Vysoké ceny a nájmy na volném trhu s byty a absence programů sociálního bydlení vytváří tlak na realizaci různých forem sociálního a dostupného bydlení v rámci běžné zástavby hlavního města. Pro osoby a domácnosti v bytové nouzi (mezi které patří například i někteří senioři, neúplné rodiny či domácnosti s nízkými příjmy) bude primárně nutné zajistit adekvátní nabídku sociálního bydlení, jinak lze očekávat negativní důsledky ve formě prohlubování sociální desintegrace.

Integrace specifických sociálních skupin

Cizinci zaujímají v populaci Prahy stále výraznější zastoupení a existuje předpoklad dalšího navyšování jejich počtu i do budoucna. Proto je nutné věnovat náležitou pozornost integrační politice a podporovat služby pro začleňování cizinců. Naprosto klíčová je v rámci tohoto integračního procesu role vzdělávání, a to ve vztahu k dětem cizinců i dospělým. Jako relevantní aktivity se proto nabízí podpora přidělování asistentů pro děti cizinců a rovněž je potřeba zajistit inkluzivní a nesegregované vzdělávání dětí cizinců prostřednictvím metodické podpory zřizovatelům škol a pedagogům, a to včetně jejich odborného vzdělávání a adekvátního ohodnocení. V oblasti vzdělávání dospělých cizinců žijících na území Prahy je potřeba především navýšit kapacity kurzů českého jazyka a organizovat nejrůznější akce pro cizince, v rámci kterých získají hlubší povědomí o našem právním systému, ale i principech a kulturních hodnotách naší společnosti. Je rovněž vysoce žádoucí vytvořit široce dostupný a přehledný informační a komunikační systém pro cizince a distribuovat jeho prostřednictvím všechny potřebné praktické informace, a to i v rodném jazyce cizinců.

Za další ze specifických sociálních skupin lze považovat osoby se zdravotním handicapem. I ve prospěch této cílové skupiny je nutné podporovat opatření a aktivity s cílem jejich maximální možné integrace do majoritní společnosti. Zdravotně postižení mají, stejně jako někteří senioři, často problémy s mobilitou v rámci městského prostředí. Je tedy potřeba adaptovat městské prostředí tak, aby byly ve veřejném prostoru i dopravě odstraněny bariéry pohybu těchto osob a aby byla zajištěna dostupnost kompletních

veřejných služeb (zejména jde o zdravotnická zařízení, školy, městské instituce, cíle trávení volného času atd.). Z hlediska institucionální podpory integrace zdravotně handicapovaných osob je důležité finančně podporovat relevantní neziskové organizace či metodicky podporovat zřizovatele škol a školských zařízení k zajištění kvalitnějšího vzdělávání osob se zdravotním postižením, přidělovat asistenty pro hendikepované žáky a studenty, aj. Samozřejmostí by mělo být zvýšení dostupnosti bezbariérového bydlení ve spojitosti s dostupností odlehčovacích služeb, tak aby osoby se zdravotním postižením mohly žít ve svém domácím prostředí. Podpořeny rovněž budou bezbariérové sportovní a volnočasové aktivity i speciální dopravní služby, které kromě osob se zdravotním postižením bezpochyby využijí i mnozí senioři.

Územní soudržnost

Praha je doposud z hlediska prostorové sociálně-ekonomické soudržnosti relativně bezproblémovým městem. V posledních dvaceti letech bylo pro její území typičtější spíše formování několika uzavřených majetkově nebo jinak privilegovaných enkláv než utváření sociálně vyloučených lokalit. I přesto je nutné vzniku segregovaných a separovaných lokalit aktivními kroky předcházet, a to například prostřednictvím vhodných emergentních projektů či výstavbou a zajišťováním kapacit sociálního a dostupného bydlení rovnoměrně v rámci území celého města. V lokalitách města (v kontextu Prahy spíše v mikrolokalitách), které již vykazují některé znaky sociálně vyloučených lokalit, je potřeba zavést opatření vedoucí ke zlepšení jejich sociálních charakteristik. Konkrétně jde především například o investice do kultivace veřejného prostoru a obytného prostředí v těchto lokalitách, o propojování a co nejlepší integraci segregovaných lokalit s navazujícími bezproblémovými částmi města.

Ke zvýšení územní soudržnosti města by mělo přispět i naplňování konceptu města krátkých vzdáleností (ten počítá především s vyšší intenzifikací území ve vnitřních částech Prahy a s vyšším využitím transformačních ploch), a to již jen z toho prostého důvodu, že lidé budou mít k sobě fyzicky prostě blíže. To může pozitivně ovlivnit intenzitu jejich sociálních interakcí, bude však záviset ale i na tom, jaká bude sociální struktura obyvatel v rámci nové zástavby. Město by mělo ovlivňovat, aby sociální skladba oblastí nové zástavby byla co nejpestřejší (jako ideální model se jeví kupříkladu mix sociálního bydlení a developerské výstavby vyššího segmentu v rámci jedné lokality). Město krátkých vzdáleností zároveň spolu s kvalitní a bezbariérovou dopravou vytváří příhodné předpoklady pro usnadnění možnosti pohybu v rámci města, což mimo jiné přispěje i k posílení sociálních interakcí seniorů, zdravotně postižených či jiných znevýhodněných sociálních skupin.

Priorita autentické město

“Pokud i relativně svobodná, ba dokonce téměř dokonalá společnost, postrádá kulturu, stává se džunglí. Autentická tvorba je tak hlavním stavebním kamenem společnosti budoucí”

Albert Camus, 1957

Mezi hlavní charakteristiky, které nás odlišují od ostatních evropských metropolí, patří bezesporu kultura a to jak v úzkém, tak v širším způsobu jejího vnímání.

Šestnáct let poté co se Praha pyšnila titulem „hlavní město kultury“ hlavní město stále těží z vysoké koncentrace národních kulturních památek, kulturních institucí a unikátního historického jádra. Autenticita a integrita historického centra, jež bylo zapsáno v roce 1992 na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO znamená pro hlavní město excelentní výchozí bod pro rozvoj své živé kultury.

Bohatý kulturní život nejen v historickém jádru, ale i v ostatních částech Prahy vnímáme jako hlavní zdroj duševního i materiálního bohatství Pražanů. Rolí hlavního města není řídit a určovat kulturní program na svém území, ale vytvořit taková pravidla a podmínky pro kulturní sektor, aby se mohl přirozeně rozvíjet a reflektovat soudobá témata. Město tak musí vytvořit podmínky pro vznik kvalitní kulturní nabídky, jednotně komunikovat svou značku a následně rozvíjet turismus, tak aby si její návštěvníci odnesli z města autentický zážitek a Pražané z něj profitovali a dále rozvíjeli své kulturní DNA.

Kulturní nabídka

Neschopnost měřit a vyhodnocovat socioekonomický přínos kulturních aktivit vedla od poloviny devadesátých let k postupnému zúžení pohledu na kulturu jakožto čistě výdajovou položku rozpočtu. Hlavní město tak musí začít přistupovat k dynamickému rozvoji kulturního sektoru především koncepčně, tak aby bylo schopno rozpoznat a rozvíjet ty aktivity, které mají pro Prahu největší socioekonomický přínos. Praha jako nezpochybnitelný gravitační bod české kultury musí být nositelem jak změn v koncepčním vytváření podmínek pro organický růst kultury, tak iniciátorem spolupráce mezi jednotlivými aktéry včetně státu, jehož instituce tvoří základ pražské kulturní infrastruktury. Praha se tak bude aktivně podílet na formování Satelitního účtu kultury.

To co se jeví jako největší silná stránka, tedy koncentrace kulturních institucí a kulturních aktivit obecně, se mění v Achillovu patu ve chvíli, kdy nefunguje mezi těmito institucemi funkční propojení a jednotná vize. Praha tak posílí spolupráci stávajících lokálních center s celoměstskými institucemi, konkrétními příklady podpoří spolupráci škol a kulturních institucí a nastaví systém spolupráce městských částí a městské knihovny, včetně způsobů hodnocení společných projektů.

Za účelem rozvoje autentické kultury v částech mimo užší centrum město připraví a realizuje program spolupráce škol a místně komunitních aktérů. Vytvoří rovněž komunikační systém a platformu pro síťování kulturního a spolkového života v městských částech a integrovaný veřejný kalendář všech záborů veřejného prostoru ve městě.

Praha rovněž nastaví aktivní systém spolupráce s ostatními evropskými kulturními metropolemi s cílem výměny zkušeností a postupů. Aktivní propojení a účast v mezinárodních sítích Praze umožní iniciovat a realizovat mezinárodní projekty s jinými městy a zprostředkovaně tak zvyšovat kvalitu života obyvatel.

Srozumitelná komunikace

Praha je značkou ustálenou jak na domácím tak na světovém poli. Historie a krása města, které jsou dominantními nositeli hodnoty značky, však plně nevyužívají potenciál, který Praha může světu nabídnout. Prezentace města musí být snadno srozumitelná, zapamatovatelná a především odpovídat reálné fyzické a kulturní podobě města. Aby se s cílenou identitou ztotožnili obyvatelé města a ruku v ruce byla atraktivní i pro její návštěvníky a investory, musí být městský marketing výsledkem spolupráce a koordinace klíčových hráčů podílejících se na reprezentaci hlavního města. Praha tak zaštití jednotnou zahraniční prezentaci města jako stabilní lokace s vysokým ratingem, kulturní tradicí a místem příznivým pro život a investice.

Podpora kulturní identity značky nebude založena pouze na historickém odkazu, ale na vyváženosti mezi tradiční a současnou kulturou. Město bude intenzivně komunikovat titul „Praha kreativní město literatury UNESCO“ a s ním související události. Bude rovněž rozvíjet své marketingové aktivity – kulturní diplomacii, zahraniční prezentace, účasti na veletrzích – a ve spolupráci s Prague City Tourism a Czech Tourism vytvoří specifické kampaně na přilákání domácích návštěvníků.

Klíčovou složkou je podpora ambasadorů města ze soukromého sektoru, při zahraničních cestách politických reprezentantů. Tato podpora neznamená pouze sjednocení komunikačních materiálů, ale i přípravu komplexních nabídek lokalizace pro subjekty z preferovaných odvětví (vědy o živé přírodě, kreativní obory, nové technologie, věda a

výzkum). Ruku v ruce s komunikační a podporou půjde i reálná kultivace služeb. Hlavní město tak např. sníží bariéry užívání veřejného prostoru pro filmový průmysl.

Město rovněž nastaví zvýhodněné podmínky pro využití propagačních ploch pro kulturní akce.

Kulturní turismus

Genius loci přitahující turisty z celého světa často vedl k přizpůsobování kulturní nabídky mylným představám o potřebách turistů na úkor místních obyvatel. Přitom právě autentický zážitek je tou hlavní podstatou kulturního turismu. Praha musí odlehčit historickému jádru Prahy, konkrétně Královské cestě a vytvořit alternativní páteřní turistické trasy v centru města.

Město připraví jednotnou srozumitelnou sadu komunikačních nástrojů k nasměrování návštěvníků do spontánně se rozvíjejících zón širšího centra a mimo širší centrum. K atraktivnější těchto částí Prahy město využije chytrých technologií ve spolupráci se soukromým sektorem.

Praha bude rovněž pokračovat v profilaci a podpoře kongresové a výstavní turistiky a prohlubování spolupráce s firmami, městskými, státními i zahraničními organizacemi s cílem koordinace aktivit a podpoře domácího turismu.

Priorita občanská společnost

Choroba je dosti zřejmá: naše doba postrádá jasný systém hodnot, jejichž platnost by byla dostatečně a široce uznávána a které by tudíž mohly sloužit jako základ praktických činností - například umělecké a architektonické tvorby, které poskytují hmatatelný důkaz dominantních idejí určité civilizace.

Ignasi de Solà-Morales, Diference. Topografie současné architektury, s. 109, 2013

Problém našeho města pramení ze ztráty komunitních vazeb, které byly historicky pro město zásadní. Město se skládalo ze čtvrtí s vlastními komunitami a identitami, které v lokálním měřítku tvořily soudržné celky se kterými se jejich obyvatelé identifikovali. Dramatické změny v naší společnosti ve dvacátém století ale s touto základní jednotkou městské společnosti otřásly a na mnoha místech zcela zmizela bez náhrady.

Implicitně všudypřítomný individualismus a úzce vymezený pojem svobody v nás zanechávají dojem, že nemusíme patřit k žádné společenské skupině. Dokonce i tak tradiční nejužší sociální skupina, jakou je rodina, pod tlakem posledního půlstoletí výrazně proměňuje.

Město ale nikdy nemůže fungovat jako skupina individuí, na to je to příliš komplikovaným systémem. Pro to, abychom město mohli spravovat a rozvíjet, musíme mít představu o tom, co od našeho města chceme, tedy co chceme sami od sebe a co chceme od ostatních, a tato představa musí být obecně sdílená. Sdílená představa ale nemůže vzniknout bez společných hodnot a postojů, které jsou vlastní právě občanské společnosti. Ztráta společných hodnot spojuje jinak zdánlivě nesouvisející problémy.

Žijeme ve městě s tisíciletou historií, utvářeném věky lidského úsilí. Město přitom není nic jiného než fyzický otisk životů jeho obyvatel. Nepřeháníme, když řekneme, že společnost za poslední století prošla změnou, kterou do té doby nepoznala. Jsme už úplně jinou společností, než tou, která naše město celé generace obývala. Dosáhli jsme cílů, za

kteří bojovaly celé generace: národního obrození a návratu mateřštiny, vlastního státu a nedávno opětovného nabytí demokracie. Stali jsme se integrální součástí západního světa. Za co máme bojovat nyní?

Naším posláním by mělo být naučit se znovu společně žít v našem městě, porozumět sobě navzájem a společně začít utvářet město tak, aby bylo naším městem a odráželo náš způsob života. To obnáší chuť trávit část svého času s ostatními, podílet se na lokálních událostech a politice jakožto správě společných věcí. Tyto aktivity povedou k obnově dnes tak chybějících komunit.

Sdílený a komunitní prostor

Jádrem vzniku komunit ve městech jsou prostranství v bezprostřední blízkosti bydlíšť, a to prostranství veřejná, poloveřejná i polosoukromá, vnitrobloky, ulice, náměstí, parky nebo hřiště. Proto je nezbytné navrhovat kvalitní a funkční veřejná prostranství vítající k pobývání včetně rekreačních ploch a hřišť, a to nejen na frekventovaných místech, ale v celé obývané ploše města.

Veřejná prostranství je rovněž vhodné podporovat konáním akcí kulturních a vzdělávacích institucí, které by mělo město podporovat, stejně tak jako konáním tradičních komerčních aktivit, jako jsou například farmářské trhy. Město bude obecně podporovat kreativní přístup k užívání veřejných prostranství.

Stejně tak bude město podporovat tvorbu a revitalizaci poloveřejných prostranství, jako jsou komunitní zahrady, zahrádkářské kolonie, revitalizace vnitrobloků a projekty úprav veřejných prostranství modernistického města.

Lokální centra

Stejně jako kvalitní veřejná prostranství je pro budování komunit třeba lokální prostor pro kulturní a společenské akce, a to nejen v centru města, ale především na úrovni jednotlivých lokalit i mimo vnitřní Prahu. Tam, kde tyto prostory existují a jsou v provozu, je zájmem města podporovat jejich další činnost a případně rozšíření jejich služeb. V rámci podpory komunitních aktivit město vytvoří platformu pro komunikaci a zasíťování kulturních a spolkových sdružení na území města a bude posilovat jejich spolupráci s celoměstskými institucemi.

Tam, kde chybí komunitní infrastruktura, ale jsou zde zastoupeny některé veřejné instituce, bude město podporovat rozšíření jejich služeb tak, aby plnily roli komunitních center. Město bude například podporovat pobočky Městské knihovny a ožívání jejich přilehlých prostranství. Stejně tak bude podporovat úpravy škol na komunitní centra a jejich spolupráci s kulturně komunitními aktéry.

Obdobnou komunitní roli plní i sportovní a volnočasová zařízení a proto město vytvoří systémový model podpory organizací zaměřených na sport a volnočasové aktivity. Město bude rovněž ze svých prostředků získávat areály, které historicky plnily roli sportovních a společenských center, zpět do svého vlastnictví.

Tam, kde chybí komunitní prostory, sportovní střediska, mimoškolní zařízení a základní umělecké školy, bude město podporovat jejich novou výstavbu nebo rekonstrukci stávajících objektů, aby odpovídaly současným potřebám. V místech, kde je plánován nový rozvoj, bude město v předstihu usilovat o budování komunitní infrastruktury, aby v budoucnu k těmto deficitům nedocházelo. V případě, že je v plánu umístit v některé lokalitě s deficitem komunitních prostor budovu veřejné správy nebo veřejnou instituci, mělo by její umístění i stavební program reflektovat možnost užívání jako lokálního komunitního centra.

Participace a komunikace

Součástí vyspělé občanské společnosti je zájem podílet se na správě společného a vůči tomu musí vstřícně vystupovat i správa samotná. Proto je třeba, aby městská správa měla náležitou prostorovou i personální kapacitu pro komunikaci se svými občany. Součástí informování obyvatel je i provozování informačního portálu města, kde budou informace dostupné. Stejně tak je důležitá komunikace s občany v případě krizových situací, pro které musí mít město připravené komunikační kanály.

Město musí aktivně usilovat o zapojování svých obyvatel do vzdělávacích programů a veřejných diskuzí týkajících se aktuálních agend města, například udržitelného urbanismu, energetické účinnosti, ochrany památek, kvality života a životního prostředí. Protože mohou být tato témata pro obyvatele těžko uchopitelná, je důležité finančně i jinak podporovat aktivní členy komunit, kteří dokáží tyto problematiky ve svých komunitách správně interpretovat a vtáhnout širší veřejnost do společenské diskuze.

Občanské diskuzi a participaci se musíme učit, proto je důležité začít už na nejnižších stupních vzdělání, tedy na základních školách, kde je třeba vést žáky k tomu, aby byli aktivními občany a zapojovali se do společenského dění. Na vyšší úrovni vzdělávání, na vysokých školách, je třeba založit obory studia a celoživotního vzdělávání zaměřené na management rozvoje města a participaci.

Priorita prosperita

„Investice do vědění nesou nejvyšší úrok.“

Benjamin Franklin

Praha je přirozeným ekonomickým centrem celého českého státu, kdy je na něj navázán v různé intenzitě každý region naší země. Každý osmý občan České republiky bydlí přímo v Praze, každý šestý občan v aktivním věku pracuje v Praze a každý pátý český občan žije v Pražské metropolitní oblasti. Počet lidí, kteří dojíždí na denní bázi do Prahy z ostatních regionů za prací a vzděláním, je vyšší než počet obyvatel Plzně.

Už jen z těchto údajů i bez hlubší ekonomické analýzy vychází jasně, že Praha je politicko-ekonomickým motorem a stabilizátorem celého státu. Pokud ji budeme rozvíjet, v synergii s ní porostou i další obce, města a regiony. Praha je kulturním a hospodářským klenotem, který si musíme hýčkat a posouvat ho dál v zájmu celé země.

Mezinárodní centrum

Jednoznačnou komparativní výhodou oproti srovnatelným metropolím je kulturní bohatství, kterým Praha oplývá. Na tomto silném základu je nutné postavit jeho zatím nekoncepčními kroky značně pošramocenou značku. Praha musí být vnímána jako místo s unikátní atmosférou, kam přicházejí lidé z celého světa nasát chuť kultury, kulturního života a historického dědictví v současném obalu.

Praha bude rozvíjet i svou roli tradičního průsečíku kontinentálních vztahů, který svým vlivem významně překračuje hranice České republiky. Město musí posílit svůj politický a hospodářský význam, ve kterém má značný potenciál. Bude aktivně usilovat o umístění mezinárodních institucí a konání významných politicko-ekonomických jednání a summitů. Vzhledem ke své atmosféře se zde mohou konat velké mezinárodní konference a výstavy, město zahrne tento aspekt i do své zahraniční prezentace.

Samozřejmou součástí podpory mezinárodního významu města je vynikající dopravní dostupnost ze zahraničí, kam spadá především rozvoj letiště a železničních koridorů. Tyto projekty nemá město ve své správě, musí však být aktivním iniciátorem rozvoje těchto zásadních projektů z pohledu rozvoje Prahy a České republiky.

Centrum podnikání

Praha je hospodářským centrem státu, nicméně oproti svým nejbližším konkurentům se nevyvíjí tak dynamicky a začíná ekonomicky zaostávat. Město proto musí zajistit především stabilní podmínky, aktivně podporovat své podnikatele a usilovat o nové investory. Zvláštní pozornost musí město věnovat obzvláště subjektům na jeho území, které působí v sektorech s vysokou přidanou hodnotou a perspektivních odvětvích, jakými jsou například obory vázané na vědu o živé přírodě, kreativní obory a nové technologie.

Velice důležitá a přítom v pražských podmínkách opomíjená je komunikace. Podnikatelé, město a akademický sektor musí vytvořit jednotný pražský ekosystém, ve kterém budou záměry jednotlivých aktérů v synergii, investice v území budou mezi jednotlivými aktéry synchronizovány a vzájemně se tak multiplikuji. Město musí být v tomto dialogu zastřešujícím iniciátorem platformy, která se bude snažit koordinovat významné investice v území tak, aby dosáhly co největšího efektu.

Kapitolou samo pro sebe je spolupráce akademického a soukromého sektoru v oblasti aplikovaného výzkumu. Vzhledem k nešťastnému nastavení evropských strukturálních fondů v programovém období 2007-2014, kdy nebylo možné realizovat projekty center výzkumu na území hlavního města, Praha značně zaostala za ostatními univerzitními městy, kde během této doby vznikla výzkumná centra, kampusy a vědecká technologická infrastruktura. Pražské univerzity tyto své záměry musely umístit oproti vši logice do zázemí Prahy mimo hlavní rozvojové oblasti aglomerace, což je zásadní strukturální pochybení. Naštěstí v programovém období 2014-2020 byl tento nedostatek odstraněn a je možné záměry podpořit zdroji i na území Prahy. Je potřeba záměry univerzit, které nyní budou moci realizovat koordinovat v rámci platformy uvedených v předchozím odstavci a vytvořit tak podmínky pro rozvoj vědeckých center mezinárodního významu navázaných přímo na aplikovaný výzkum a soukromou sféru.

Flexibilní a kreativní lidé

Základem každé úspěšné ekonomiky jsou úspěšní lidé. Pohybujeme se v době, kdy prostorové vzdálenosti hrají stále menší roli a lidé z různých konců světa si reálně konkurují na trhu práce. Zároveň lidé čelí i čím dál větší automatizaci opakujících se procesů a výroby ze strany technologií. Běžný člověk se na trhu práce střetává s velmi dynamicky se vyvíjejícím prostředím, kdy musí obstát v konkurenci mezi mlýnskými kameny čím dál širší nabídky práce a robotizací některých pracovních pozic, které tak zanikají. Během aktivního života každého z nás budou změny ve způsobu práce, využívaných nástrojích a toho co děláme větší, než kdykoliv dřív.

Aby lidé v Praze byli úspěšní, musíme je správně podpořit. Tím hlavním je vzdělání, které musí strukturálně odpovídat znalostem a dovednostem požadovaných na trhu práce. Školy nesmí být odtrženy od praxe a musí spolupracovat se soukromým sektorem v přenášení zkušeností a znalostí už do výukového procesu. Zásadní je i to, aby byli lidé dostatečně flexibilní a byli schopni se celoživotně vzdělávat, čemuž město pomůže podporou kvalitního celoživotního vzdělávání v oborech, které jsou nejvíc poptávány.

Strategické řízení

„Každodenní řízení krajské agendy je pod neustálým tlakem operativních požadavků a úkonů spojených mj. s realizací záplavy legislativních norem evropských i domácích, vládních i vlastních krajských usnesení atd. V důsledku toho často chybí čas, ale i metodologická připravenost, odborné kapacity a další předpoklady pro tvorbu dlouhodobých strategií rozvoje krajů.“

Asociace krajů ČR: Metodika strategického řízení a plánování krajů ČR

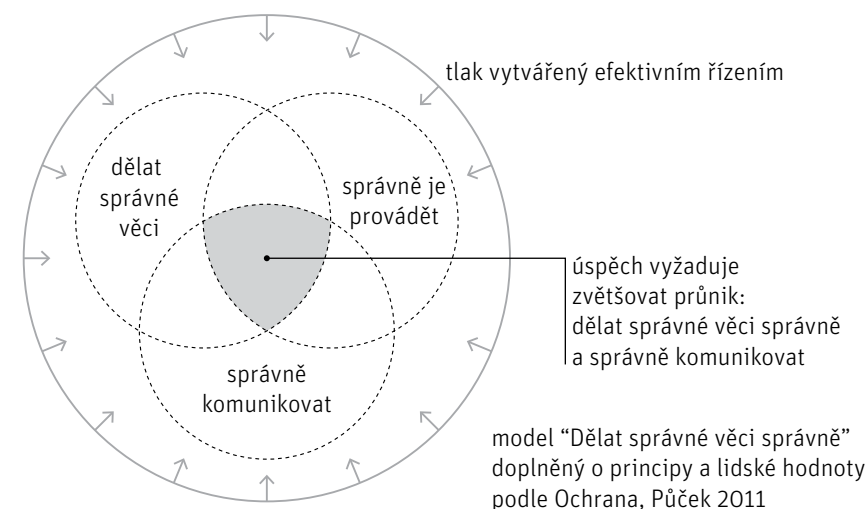
Strategické vládnutí je možné chápat jako nástroj, který nám umožňuje realizovat konkrétní vývojovou orientaci či vývojové orientace. Těmi mohou být ekonomický růst, dobrá správa, sociální soudržnost, environmentální citlivost, bezpečnost, nebo jejich vzájemná kombinace.

Potůček, M., Musil, J., Mašková, M. (eds.) Strategické volby pro českou společnost. Teoretická východiska

Aktualizace Strategického plánu hlavního města Prahy ve své návrhové části obsahuje právě takovou kombinaci několika vývojových orientací, pro ilustraci: Praha musí být efektivně plánována a kompetentně řízena, musí se připravovat na demografické změny, musí držet krok s ostatními referenčními metropolemi, zejména s ohledem na parametry ekonomické výkonnosti, kvality života svých občanů a celé řady dalších.

Samotné strategické vládnutí je v odborné literatuře vymezeno jako „dynamický proces tvorby a uplatňování veřejné politiky, politiky a správy, představovaný snahou mnoha různých sociálních a ekonomických skupin s různými zájmy a zároveň hledáním udržitelné rozvojové orientace a sociálního kontraktu/ů, schopných vyvážit tyto zájmy způsobem, který je slučitelný s dlouhodobými zájmy celé společnosti včetně jejich budoucích generací.“

Potůček Martin et al. Strategické vládnutí a Česká republika

Strategické vládnutí je tedy definováno jako proces, naproti tomu strategické řízení je obvykle vztahováno na konkrétního aktéra (či instituci, resp. fungování města jako takového). Právě strategické řízení města je natolik v aktualizaci SP akcentováno, že autoři a autorky dospěli k názoru, že je třeba mu vyhradit samostatný směr.

Autoři a autorky aktualizace Strategického plánu hl. města Prahy jsou dále přesvědčeni, že uplatnění principů strategického vládnutí a strategického řízení do značné míry determinuje úspěšnost implementovat dlouhodobé, komplexní a v minulosti často neúspěšně prosazované zásadní veřejné politiky. Princip strategického vládnutí aplikovaný na tvorbu konkrétní veřejné politiky je v prvotní fázi založen na důsledné analýze potřeb všech relevantních stakeholderů a na skutečně reálné inkluzi (nikoliv pouze deklarované) těchto stakeholderů do procesu tvorby politiky. Legitimita veřejné politiky je pak primárně založena na třech základních podmínkách, které musí být v procesu tvorby veřejné politiky důsledně uplatněny.

Kromě důsledných a neustále aktualizovaných analytických podkladů se v první řadě se jedná o zajištění skutečného konsensu (často kompromisních řešení) rozličných

angažovaných aktérů či podílníků (tedy všech klíčových stakeholderů). Tento atribut je v modelu znázorněném níže charakterizován množinou „dělat správné věci“. Má normativní charakter, předpokládá totiž, že když definovaná vývojová orientace je v souladu s dlouhodobými zájmy rozličných sociálních skupin, jedná se o tu správnou cestu.

Další důležitou podmínkou je zajištění transparentního procesu samotné tvorby veřejné politiky, což v konkrétních projevech znamená důslednou komunikaci a informování obecně jak cílových skupin, tak široké veřejnosti. Měly by být k dispozici informace jak o dílčích výstupech analýz, prognóz a návrzích veřejných politik, ale též o jejich cílových stavech, harmonogramu plnění, rozpočtu, rizicích, zodpovědnostech realizátorů a podobně.

Konečně, třetí a neméně důležitou komponentou strategického vládnutí je důsledné a profesionální vedení procesu tvorby, ale též implementace veřejné politiky. Naplnění tohoto bodu se zakládá na kompetentních týmech úředníků, kteří uplatňují osvědčené metodiky tvorby veřejných strategií, v etapách implementace pak zejména metodiky projektového řízení.

Výše naznačený postulát vychází ze schématu od Ochrany a Půčka, viz obrázek na předchozí straně.

Ochrana, F. Půček, M. Efektivní zavádění a řízení změn ve veřejné správě

Dimenze „dělat správné věci“ může zpočátku znít poněkud vágně, avšak dle autorů a auterek je tento normativní výrok založen právě na výstupech moderované diskuse všech relevantních stakeholderů veřejné politiky, které do diskuse vnášejí své reálné potřeby (byť jsou někdy antagonistické), na moderátorech veřejné politiky (zpravidla reprezentovanými městskými institucemi) je pak břemeno obroušení pozic jednotlivých účastníků a zasazení do reálných možností policy s ohledem na rozpočtové, personální, environmentální, bezpečnostní, sociální a další limity.

Dimenze „správně věci provádět“ souvisí právě s druhým zmíněným bodem, tedy s profesionálním vedením tvorby veřejné politiky. Tvorba strategií,

---

Strategiemi chápeme v souladu s citovanými autory stanovené způsoby rozhodování o tom, kam chceme směřovat, jakých dlouhodobých cílů chceme dosáhnout a jaké činnosti, podmínky a zdroje k tomu budeme potřebovat

ale i dekomponovaných, navazujících veřejně politických dokumentů (akčních plánů, projektů apod.) souvisí s relativně specifickým know-how, které není v současných

byrokratických aparátech standardní znalostí. Byrokratické aparáty působící ve veřejné správě jsou zpravidla nesouměrně zatíženy rutinou a operativním způsobem řízení.

Důsledné uplatnění jak specifického know-how, tak již existujících metodik tvorby strategií a v neposlední řadě též projektových metodik vhodně upravených pro kontext a potřeby veřejné správy jsou pro úspěšnou tvorbu a implementaci veřejných politik rovněž kritickou podmínkou.

Konečně třetí dimenze „správně je komunikovat“ souvisí s transparentností procesu tvorby (neméně důležité též implementace) veřejných politik. Každá veřejná politika, resp. každá chystaná změna musí mít svou vlastní komunikační strategii zohledňující jak obsahy sdělení (sdělení musí být pravdivá), tak formu sdělení, která se u rozličných cílových skupin zpravidla diametrálně odlišuje.

Jak dokládá i zmíněné schéma, finální úspěch je založen na synergickém efektu propojení těchto tří dimenzí či množin. Každá dimenze má v procesu tvorby a implementace veřejných politik své nezastupitelné místo a v tomto kontextu pouze tato trojkombinace může pozitivně determinovat kýžený výsledek.

Implementace

„Pojem strategie je užití boje k účelu války...musí tedy celému válečnému aktu vytyčit nějaký cíl, který je v souladu s účelem tohoto aktu, tj. sestavuje válečný plán, a s tímto cílem je spjata řada činností, které k němu mají vést, tj. sestavuje plány jednotlivých polních tažení a v nich stanoví jednotlivé boje...strategie musí vytáhnout s vojskem do pole, aby stanovila na místě podrobnosti a aby jejich souhrn podle nepřetržité potřeby vhodně přizpůsobovala okolnostem. Nemůže tedy ani na chvíli přestat působit na celé dění...teorie tedy bude sledovat strategii podle této osnovy anebo, správněji řečeno, osvětlí věci samy i v jejich vzájemných vztazích a zdůrazní těch několik prvků, které vyplynou jako zásada nebo pravidlo“.

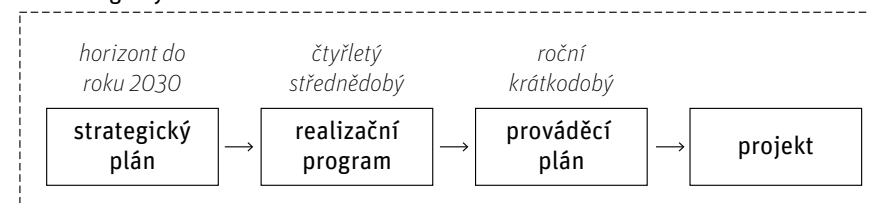
pruský generál C. von Clausewitz

Strategický plán představuje pro Prahu ideový základ pro strategické řízení města a městských částí. Implementační část Strategického plánu sděluje, jakým způsobem lze takto rozsáhlý záměr realizovat ve vymezeném časovém horizontu. Tato doporučení je nezbytné promítnout do každodenní praxe všech, kteří budou Strategický plán (a jeho jednotlivé části) naplňovat. Dílčí dokumentace města a městských částí (strategické dokumenty MHMP a organizací města či městských částí) musí být v souladu se záměry, cíli a ideovým východiskem (principy) celoměstského rozvoje.

Rámeček a navazující dokumenty

Strategický rámeček je název pro soubor všech budoucích dokumentů - včetně Strategického plánu hl. m. Prahy jako základního myšlenkového východiska a všech navazujících dokumentů, které budou vznikat do roku 2030.

Strategický rámeček

Strategický plán, tak jak byl zadán a vytvořen, tvoří rámeček pro všechny rozvojové a změnové aktivity města. Plán stanovuje vizi a základní směry, kterými se má Praha vydat, a rozpracovává strukturu strategických cílů. Jeho záměrem je, aby každá jednotlivá aktivita měla svou strategickou vazbu a ukotvení, byla vyhodnotitelná a bylo zřejmé, na co navazuje, s čím koliduje nebo co má následovat. Strategický plán nastavuje terminologii a hierarchii popisující rozpad velkých cílů v menší říditelné celky až po jednotlivé projekty a aktivity. Ze Strategického plánu budou vycházet budoucí projekty, které by město do roku 2030 mělo realizovat.

Stávající strategické dokumenty města

Strategický plán poskytuje nejen zadání a návrhy variant řešení pro budoucí projekty, ale dává také přehlednou informaci o souvisejících dokumentech zásadního významu. Mapa strategií a koncepcí ukazuje jednak vazby na nadřazené materiály - národní a evropské úrovně, a souvislosti s existujícími strategickými dokumenty města. Ty standardně řeší svá zadání a úkoly, jsou pravidelně aktualizovány a mají vlastní způsob implementace. Analýzou a konfrontací se záměry Strategického plánu se však ukazuje, že ne všechny záměry jsou zachyceny v existujících koncepcích a strategiích, že jednotlivé dokumenty se ve svých záměrech částečně překrývají anebo mezi nimi mnoho důležitých projektů “propadá”, tj. nemají ukotvení v žádné řídicí strategii.

Strategické sladění

Strategický plán si dnes neklade za cíl tuto situaci vyřešit, ale poskytuje cestu, která městu umožní v průběhu několika let svoje strategické plánování a řízení optimalizovat a stanovit jasnou metodiku, kterou se budou v příštích obdobích nebo aktualizacích

cyklech tvůrci takových dokumentů řídit. V budoucnosti by měly být všechny strategické dokumenty v souladu a tvořit funkční strategický rámec rozvoje. Město takto může dosáhnout mnohem vyšší úrovně strategického sladění, které je klíčové pro jeho rozvoj. Bez udržitelného sladění strategií (Strategic Alignment)

Andolsen, AA. „Strategic Alignment? - ARMA International. 2007.
Morrison, ED. „Strategic alignment of business processes - Research Online. 2011
Strategy 101: It's All About Alignment - Forbes. 2012.

nebude možné město rozvíjet ve smyslu stanovené vize. Bude neustále podléhat nestrategickým, krátkodobým rozhodnutím závislým na aktuálních rozpočtových možnostech, politické situaci a byznysových zájmech. Metoda, jakou lze takové sladění vytvořit a hlavně udržovat, není součástí Strategického plánu ani jeho implementační části.

Navazující dokumenty a procesy

Každý strategický směr (LIDÉ - Soudržná a zdravá metropole; PROSPERITA - Prosperující a kreativní metropole; SPRÁVA - Konceptně plánovaná metropole) bude v následujících fázích rozpracován ve střednědobém (čtyřletém) horizontu vlastním realizačním programem, který zároveň popisuje nastavení kompetencí do činnosti úřadů a institucí hlavního města a městských částí. Následně budou zpracovány i roční prováděcí plány, které objasňují detailní postup přípravy jednotlivých projektů. Účelem tohoto procesu je završit proces implementace do činností a chodu města a jeho městských částí.

Strategický plán jako rámec nepracuje s “tvrdými” pojmy jako strategie, realizační program nebo projekt, protože je neobsahuje. Těmto realizačním nástrojům poskytuje zakotvení v logice definované struktury a zejména pro ně vytváří zadání. Jednotlivé elementy návrhové části Strategického plánu - směry, strategické cíle, opatření a příklady aktivit - tvoří obsahový zdroj pro zpracovatele těchto navazujících realizačních dokumentů. Ať půjde o strategie, realizační programy nebo projektové záměry, každý nositel musí znát jejich hlavní cíl a rozumět jejich smyslu.

Půček Milan, Koppitz David, *Strategické plánování a řízení pro města, obce a regiony*

Logický rámec

Jedním z přístupů, jak přehledně zmapovat záměry a očekávání a uvést je do souladu s konkrétními výstupy a činnostmi při realizaci projektu, je metoda logického rámce.[1][2]

Metodika logického rámce Logický rámec (Logframe)
Logický rámec - Praha. 2011.

Jedná se o základní nástroj projektového plánování, pomocí kterého jsou utříděny hierarchicky logické vazby v rámci projektu. Tím vzniká matice zadání, za kterými stojí hluboká analýza, inkluzivní projednávání, diskuzní workshopy a schvalovací procesy. Takový základ budoucím tvůrcům projektů, prováděcích plánů nebo jiných strategických dokumentů významně usnadní práci a zejména omezí chybovost z neznalosti souvislostí jednotlivých rozvojových aktivit města. V rámci Strategického plánu totiž nejde o strategii jako takovou, protože nestanovuje kvantifikaci zvolených indikátorů, související fázování, odpovědnosti, kapacitní a zdrojové nároky a ani hrubý harmonogram. Po doplnění těchto nutných atributů se teprve stává strategie realizovatelnou. Stejně tak navazující prováděcí plány budou obsahovat mnohem větší míru detailu, vyhodnocování variant a schvalování než bylo možné vytvořit k jednotlivým strategickým cílům v rámci

návrhové části Strategického plánu. Takto je zaveden také princip flexibility plánu, který odráží současné přístupy ke strategickému plánování a odděleny jednotlivé funkční vrstvy (strategie, taktika, operace) vzhledem k předpokládanému - nikoli však nepochybně - odhadnutelnému vývoji v čase.

Metodika

Pro tvorbu navazujících dokumentů Strategického rámce bude použita Metodika přípravy veřejných strategií

MMR - Metodika přípravy veřejných strategií

ve smyslu usnesení Vlády ČR č. 318/2013, které doporučuje hejtmanům a primátorovi hlavního města Prahy vycházet z Metodiky při přípravě strategických dokumentů. Tato metodika přistupuje k tvorbě strategií účelně a věnuje velkou pozornost odpovědnostem a rozhodovacím a změnovým procesům. Vzhledem k tomu, kolik práce na přípravě bylo již při tvorbě Strategického plánu provedeno, bude tvorba návazných dokumentů relativně jednoduchá.

Metodika přípravy veřejných strategií definuje tyto klíčové role

- Zadavatel
- Gestor
- Řídící výbor
- Koordinátor tvorby
- Tým pro tvorbu strategie
- Manažer komunikace
- Pracovní skupiny k jednotlivým tématům

Zpracování funkčního realizačního programu klade vysoké nároky na koordinaci všech podílníků, informací, analytické materiály a ověřování scénářů, komparativní studie a podobně. S ohledem na své poslání a získanou praxi při tvorbě rozsáhlých koncepčních materiálů je Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy ideálně vybaven na roli koordinátora tvorby strategií.

Realizační program

Ze Strategického plánu bude zpracována střednědobá čtyřletá koncepční dokumentace (taktická úroveň) - Realizační program. Tato dokumentace shrnuje všechny soubory opatření ve struktuře strategických cílů. Strategické cíle konkretizuje a hierarchizuje priority, určuje jejich nositele a stanoví způsob jejich financování a implementace. (Obdobně jako je Program rozvoje kraje, který se připravuje pro čtyřleté období, je součástí taktické a realizační fáze podpory regionálního rozvoje ČR.)

Realizační program má zpracovat následující minimum

- Verifikace nastavených cílů
- Hierarchická struktura prací (WBS)
- Řídící struktura realizace
- Plán řízení změn
- Plán řízení rizik
- Systém monitorování naplňování cílů
- Plán evaluace
- Komunikační plán
- Rozpočet
- Harmonogram

Prováděcí plán

Prováděcí plán je krátkodobý roční dokument prováděcího charakteru a v pravém slova smyslu již nejde o strategický dokument. Je však nezbytným návazným dokumentem na strategii, neboť konkretizuje vybraná opatření ve formě projektů či aktivit. Prováděcí plán si bere zadání z realizačního programu (časování, měřitelné indikátory, odpovědnosti a rozpočtový rámec). Prováděcí plány nemají jako takové oficiální metodiku, lze nicméně vycházet ze zavedené praxe. Prováděcí plán definuje soubory jednotlivých projektů.

Projekty

Projekt je jedinečné zadání. Projekt obsahuje realistický odhad finančních prostředků, je časově ohraničený a jasně definuje, kdo má za co odpovědnost a co má být splněno v určitém termínu. Může být zaměřen jak tematicky (s proměnlivým územním průmětem) nebo územně (konkrétní území).

Realizační projekty budou vyhodnocovány z pohledu náročnosti, zda jde o běžnou agendovou činnost, která má získat nějaké nové charakteristiky, anebo jde o změnový projekt v rámci organizace nebo o projekty podpory aktivit, investic nebo přímo o investiční projekty.

V tomto kontextu bude volena metodika pro jejich zpracování a realizaci. Ideálně se kloníme k metodice PRINCE2

PRINCE2 Information & PRINCE2 Courses for Project ... 2013. 12 Feb. 2016

kteřá se přípravou a řízením projektů ve veřejné správě zabývá nejvíce a je uznaná jako nástroj pro zlepšování projektového řízení v české státní správě.

Projekt „Zřízení projektové kanceláře MMR ČR“ zajistí, aby projekty byly řízeny a koordinovány centrálně, vznikla jednotná metodika projektového řízení, uplatňující se v rámci celého resortu a vzniká jednotný informační nástroj, jehož pomocí budou projekty monitorovány, koordinovány, kontrolovány a řízeny

PRINCE2 počítá zejména s rolí Projektového manažera, který odpovídá za tvorbu specifikace projektu a nastavení řízení.

Role podle PRINCE2

- Sponzor
- Projektový výbor
- Projektový manažer
- Hlavní dodavatel
- Hlavní uživatel
- Projektový dohled
- Manažer týmu (pracovního balíčku)

Celková struktura implementace

Celá struktura vedoucí k udržení souvislosti mezi vizí, strategickými zadáními a jednotlivými projekty musí dokázat efektivně provázat jednotlivé vrstvy a poskytnout všem klíčovými rolím jasné vymezení odpovědností a pravomocí. Zároveň je nutné umožnit všem pracovníkům přístup k aktuálním a přesným informacím o zadání, změnách, průběhu, výjimkách, omezeních, rizicích a podobně, tak aby byli schopni dělat manažerská rozhodnutí na odpovídající úrovni. Všechny zmíněné metodiky s takovým stavem počítají a nelze očekávat, že se implementace strategií zvládne úspěšně bez rychlé a nekomplikované výměny informací mezi jednotlivými týmy a rozhodovacími vrstvami. Toho lze dosáhnout kombinací dvou nástrojů - jasné a funkční řídicí struktury s pravidly komunikace a podpůrného nástroje, který informace udrží v pevné struktuře přístupné daným rolím v odpovídajícím rozsahu.

Návaznost na Analytickou část

Praha: výchozí stav

Praha je krásné město! Hlavní město České republiky není specificky výjimečné pouze svým kulturním dědictvím, ale i předním postavením v socioekonomických srovnáních evropských měst a regionů. Dlouhodobě nejnižší míra nezaměstnanosti, nejmenší riziko chudoby a sociálního vyloučení, či poměrově vysoký podíl vysokoškolsky vzdělaných lidí na první pohled znamená pro Prahu skvělý výchozí bod na cestě stát se inspirující metropolí. Podrobnější pohled nám však ukazuje, že Praha žije ze své podstaty správného a ekonomického centra České republiky a postupně doplácí na neschopnost využívat potenciálu svého postavení.

Fakt že hrubý domácí produkt na obyvatele Prahy dosahuje 173% průměru EU, již neříká že Praha od roku 2008 trvale ztrácí svou ekonomickou výkonnost nejen v porovnání se svými regionálními konkurenty, ale i v porovnání s českými městy Brnem a Ostravou. Vysoká zaměstnanost neodhaluje oslabení vazby mezi ekonomickým růstem, zaměstnaností a sociální situací jednotlivce, která vede k rostoucímu podílu osob pracujících v zaměstnání s nízkou kvalifikací potažmo v sektoru služeb. Nízká míra sociálního vyloučení neříká, že město není fyzicky ani infrastrukturně připraveno čelit zásadním demografickým výzvám.

Analytická část Strategického plánu upozorňuje, že naše město stagnuje a nereaguje na ekonomické, demografické, ani technologické výzvy 21. století. Stagnace vede k sebeuspokojení, sebeuspokojení pak k neschopnosti identifikovat své potenciály a schopnosti předcházet budoucím problémům. Oborové analýzy celkem v 6 oblastech: sociální kohezi, ekonomickém rozvoji, mobilitě, fyzickém prostředí, kultuře a systému správy byly identifikovány celkem 4 rámcové silné stránky, 8 rámcových problémů a 3 rámcové potenciály. Každá z 15 rámcových oblastí byla v analytické části rozebrána na celkem 81 konsolidovaných částí, na něž je v rámci návrhové části odkazováno v úvodu každého z 12 strategických cílů.

Silné stránky	Problémy	Potenciály
Silná značka Prahy / SS1	Snižující se ekonomická konkurenceschopnost a pozice Prahy v Evropě / PR1	Potenciál rozvoje pracovního trhu a inovačního podnikání / P1
Výhodná a atraktivní poloha / SS2	Degradace urbánního prostředí města / PR2	Potenciál využití kvalitní dopravní a technické infrastruktury / P2
Sociální bezbariérovost a prostupnost města / SS3	Nedostatečná participace obyvatel i institucí na rozvoji města / PR3	
Hodnotná městská krajina a environmentální kvality / SS4	Nepřipravenost Prahy na probíhající demografické změny / PR4	Potenciál pro aktivní občanskou společnost / P3
	Zanedbávaný kulturní kapitál města / PR5	
	Nedostatečné odstraňování prvků snižující kvalitu života / PR6	
	Klesající výkonnost vzdělávacího systému / PR7	
	Nedostatečně koordinovaný systém řízení a plánování v Praze / PR8	

Více než polovina všech obyvatel planety žije ve městech a do roku 2050 by se městská populace měla dle Organizace spojených národů zvýšit o 84% na 6,3 miliardy obyvatel. Otázce funkce a směřování města je věnována zvýšená pozornost nejen v agendách mezinárodních organizací, ale i soukromých společností. Dynamicky rodící se koncepty green growth, creative, resilient či smart city (viz kapitola mezinárodní projekty) rozvíjející pilíře udržitelného rozvoje nabízejí principiální přístupy k řešení soudobých výzev, kterým města v 21. století čelí a budou čelit.

V kontextu Prahy tak bude klíčová především flexibilita a houževnatost v řešení širších budoucích hrozeb a příležitostí. Demografickým hrozbám projevujících se rostoucím počtem obyvatel a růstem průměrné doby dožití se nevyhne žádná ze zemí Evropské unie. V této souvislosti Praha musí být rovněž připravena na hrozby v podobě finanční zranitelnosti. Ta se netýká pouze tlaku na výdajovou složku v souvislosti s investicemi do sociálního systému a zdravotnictví či do infrastruktury zapříčiněné urbanizací a rozšiřováním se města do krajiny. Města se stávají zranitelnějšími i díky zvyšující se provázanosti globálních trhů a z ní vyplývající omezené možnosti reakce na externí finanční šoky. O to více bude muset být kladen důraz na mezinárodní spolupráci.

Kombinací populačního růstu, ekonomického růstu a klimatických změn bude rovněž růst tlak na využívání a bezpečnost nakládání se základními zdroji – vodou, půdou, či energií. Schopnost flexibilní reakce na rozsáhlé výpadky elektrického proudu, či teroristické útoky, zvyšují nároky na technologickou a infrastrukturní připravenost měst.

Do roku 2030 bude polovina obyvatel planety Země mít přístup k internetu a ¾ globální populace bude vlastnit mobilní telefon. Právě práce s daty, jejich správa, využití pro další rozvoj a usměrňování jejich toků znamenají pro města příležitost, jak výše zmíněným hrozbám čelit a jak je využít pro svůj udržitelný rozvoj.

Celosvětový vývoj v rámci výše zmíněných konceptů ukazuje, že neexistuje žádné ideální přenositelné řešení pro všechna města. Návrhová část tak musí být a je šita přímo na míru potřebám české metropole a ruku v ruce respektovat světový kontext (viz mezinárodní projekty). Analytická část tudíž není jediným zdrojem zjištění o městě. Mezi základní východiska návrhové části Strategického plánu, tak patří konkrétní evropské, národní a pražské strategické dokumenty a koncepce uvedené v úvodní části každého z 12 strategických cílů.

Kompletní Analytickou část Aktualizace Strategického plánu naleznete na:
www.iprpraha.eu

Smart cities

Smart Cities lze chápat jako moderní urbanistický koncept, který má za cíl posílovat komplexnost a udržitelnost všech aspektů městského rozvoje, a tak zmenšovat ekologickou stopu, posilovat konkurenceschopnost a maximalizovat životní úroveň obyvatel. Hlavní oblasti této agendy zahrnují:

Dobrá správa (good governance) a řízení projektů města – zásadní pro rozvoj města je schopnost řídit rozvoj. K tomu, aby mohla česká města efektivně zavádět principy smart city holisticky a systémově, musí nejprve zlepšit svoji schopnost řídit rozvoj a tedy i institucionální kapacitu. Institucionální kapacitu definujeme jako „schopnost institucí poskytovat stabilní a pevné vedení chování aktérů, a vytvářet tak předvídatelné prostředí.“ Rozvoj města spočívá v tom, jak se propíše strategické cíle na celostátní, tak na regionální úrovni do každodenního chodu města. Zásadní roli přitom hraje v obou případech lidský kapitál a jeho kvalita - respektive zejména institucionální kapacita. Chytré město na jedné straně představuje výsledný produkt a výsledek zacíleného plánovacího procesu (chytré město jako produkt, plán) a na druhou stranu princip či vzorec (chování, jednání aktérů), který je vytvářen a současně neustále vzniká náhodnými i řízenými procesy.

Etablování funkčních vazeb a vytváření partnerství mezi klíčovými aktéry města a oddělenými systémy vazeb a jejich participativní začlenění do městského rozvoje. Spolupráce podnikatelské, vědeckovýzkumné a institucionální sféry znamená tvorbu partnerství subjektů výzkumné, aplikační, veřejné a potažmo občanské oblasti. Pro vzájemné vztahy závislosti a propojenosti těchto subjektů jsou klíčové pojmy jako koordinace, spolupráce a partnerství, které zajišťuje efektivní výměnu informací. Takováto síť vazeb je předpoklad pro komplexní strategické plánování, neboť umožňuje efektivní spolupráci a navázanou inter-sektorální projektovou koordinaci, a zároveň umožňuje hledání nových zdrojů pro financování projektů nejen z městských rozpočtů (např. posilování veřejného a soukromého partnerství a využívání inovativních ekonomických nástrojů). Kultura a praxe takto etablovaných partnerství je základní predispozice pro aplikování smart přístupu v alokování zdrojů a efektivní řízení městského rozvoje. Etablování takovéto spolupráce je zásadní na celo-městské úrovni, ale může se odehrávat mezi městy a dalšími aktéry na národní a mezinárodní úrovni, odkud se lze přejímat dobrou praxi, přímo se aktivně podílet na jejím rozvoji a praktikuje ekonomiku sdílení.

Podpora a rozvoj je přímo závislé výše popsanou sítí vazeb, neboť inovační proces je právě průnikem podnikatelské, vědeckovýzkumné a institucionální sféry, jejichž integrace a partnerství posilují inovační výkonnost a konkurenceschopnost. Toto se následně zhmotňuje v podobě například vědecky orientovaných klastry, póly excelence, vědecké parky či jiné fóra partnerství, a to jak na národní, tak i na regionální úrovni. Město skrze cílenou podporu vědu a výzkumu a implementování inovativních řešení, buduje ekonomiku poháněnou inovacemi.

Rozvíjení a využívání moderních technologií ve všech oblastech správy a rozvoje města; (péče o území, energetika, doprava, životní prostředí, vzdělávání, zdravotní a sociální péče, bezpečnost a další). Koherentní integrace a využití informačních a komunikačních technologií (ICT) a inteligentních systémů (IoT), které lépe propojují městské subjekty, poskytování služeb, které fungují na bázi real-time dat v oblastech životního prostředí, dopravy, energetické spotřeby, nabízejí informovanější způsob rozhodování.

Kontinuální celistvý sběr a vyhodnocování dat a ukazatelů o stavu města umožňuje optimalizovat čerpání zdrojů a vytvářet opatření na základě komplexní informace o městě (data driven solutions). Přístupnost dat (Open data), průběžné zpracování a vyhodnocování zejména velkých dat umožňuje podrobněji sledovat stav města a vytvářet podklady pro informovanější strategická rozhodnutí a vést transparentnější správu města. Řízení městského rozvoje je v tomto ohledu plně funkční pouze při instalaci mezisektorového a mezioborového managementu městského rozvoje.

Mezinárodní projekty

Smart cities

Od roku 2010 se pojem „Smart Cities“ postupně stal součástí odborného i politického diskurzu a byly ustanovovány programy financování inovativních postupů městského rozvoje na národní i na úrovni Evropské unie. V roce 2011 Evropská komise založila iniciativu Smart Cities and Communities (SSC) (<http://ec.europa.eu/eip/smartcities/>) podporující spolupráci měst, výzkumu, privátního i neziskového sektoru za účelem zlepšování kvality života ve městech a zvyšování jejich efektivity a konkurenceschopnosti. Hlavními pilíři SCC jsou inovace spjaté s informační a komunikačními technologiemi (ICT), udržitelnou mobilitou a efektivní energetickými systémy a odvozeně hlavními tématy jsou městská mobilita, open data, integrované dopravní, energetické a komunikační sítě, efektivní nízkouhliková energetika, ale i metodické nástroje.

Pro SCC byl vytvořen věcný rámec (strategický a operační implementační plán), dotační zdroje v rámci programu Horizon 2020 a došlo k institucionálnímu zakotvení ve strukturách Evropské komise (Dg Connect). V roce 2014 se v rámci této iniciativy realizovalo 370 projektů a závazků spolupráce, které podalo přes 3 000 subjektů (36 % z oblasti veřejné správy) z 31 zemí.

Tématu Smart City se postupně začala věnovat i Praha. Od roku 2014 se s přestávkami zabývá rozvojem konceptu Smart Cities v Praze speciální komise Rady hl. m. Prahy v čele s primátorkou Adrianou Krnáčovou. Praha dále posiluje svojí expertízu v oblasti Smart Cities prostřednictvím členství a angažování se mezinárodních sítí a organizací jako je EUROCITIES (www.eurocities.eu) Praha je členem od roku 1993. Sdružuje více než 130 velkých evropských měst a dalších 40 partnerských měst a organizací ze 35 zemí (z ČR jsou členem též Brno, Ostrava a Plzeň). Zde jsou tematické otázky jsou řešeny v jednotlivých fórech a Smart City se vzhledem ke své interdisciplinární povaze objevuje v činnosti téměř všech. Pro příklad zmiňme např. Fórum ekonomického rozvoje (Economic Development Forum) či Fórum vzdělanostní společnosti (Knowledge Society Forum (KSF)).

Morgenstadt

Institutem plánování a rozvoje města hl. m. Prahy (IPR) je od roku 2014 členem inovační sítě Morgenstadt City Insights, kterou koordinálně zastřešuje největší vědecko-výzkumná evropská organizace pro aplikovanou vědu Fraunhofer Institute. Síť sdružuje města z celého světa a se opírá o silné partnery z oblasti vědy a výzkumu i soukromého sektoru a zaměřuje se na prohlubování rozvoje a implementace sociotechnických inovací ve městech za účelem zajištění jejich udržitelného rozvoje. Institutem plánování a rozvoje města hl. m. Prahy (IPR) spolu s Fraunhofer institutem v rámci projektu Morgenstadt City Lab, aktuálně připravuje navázání na úvodního konceptu agendy Smart Cities koncept Smart Prague (<http://goo.gl/vCA5c0>), vypracováním komplexního udržitelného profilu města a zároveň návrh konkrétních opatření, jakým způsobem se posunout k městu budoucnosti.

Organizace Fraunhofer ve spolupráci se silnými partnery ze soukromého a vědeckého sektoru analyzovala úspěšná udržitelná urbánní řešení v šesti světových metropolích (Berlín, Freiburg, Kodaň, New York, Singapur a Tokio) v oblastech energetické udržitelnosti, mobility, ICT, logistiky, vodní infrastruktury, bezpečnosti a efektivní městské správy. V zázemí inovační sítě Morgenstadt, kterou tvoří nejvýznamnější hráči v oblasti udržitelného rozvoje měst (15 metropolí, 25 soukromých společností a 10 Fraunhofer institutů), existuje velký potenciál pro předávání dobré praxe při implementaci konkrétních opatření.

Další mezinárodní projekty

Na Morgenstadt City Lab navazuje vlajkový mezinárodní projekt programu Horizon 2020, Triangulum. Projekt je opět koordinovaný institutem Fraunhofer a realizovaný IPR Praha ve spolupráci s dalšími pražskými organizacemi, akademickým a soukromým sektorem. Výstupem projektu bude strategický a implementační plán agendy Smart Cities pro Prahu. Lídry v projektu, tzv. lighthouse cities, jsou města Manchester, Eindhoven a Stavanger. Praha je (spolu s Lipskem a Sabadelem) tzv. follower city a bude těžit z jejich zkušeností při realizaci implementačních plánů na vytvoření chytré čtvrti.

V roce 2014 Praha stala signatářem iniciativy Zelená digitální charta (Green Digital Charter, www.greendigitalcharter.eu). Charta zdůrazňuje úlohu měst a jejich vzájemné spolupráce při realizaci cílů podle priorit a politik EU v oblasti využití ICT, energetické efektivity, kvality životního prostředí a ochrany klimatu. Signatáři se zavazují spolupracovat při naplňování cílů charty, realizovat 5 větších pilotních projektů v oblasti energetické účinnosti s podporou ICT a snížit tzv. uhlíkovou stopu z aktivit města do 10 let o 30 %. Charta souvisí kromě Smart Cities i s jinou iniciativou EU zaměřenou na lokální udržitelnou energetiku – Pakt starostů a primátorů (Covenant of Mayors).

Dalším projektem z oblasti inteligentní správy města, do kterého je Praha zapojena, je projekt Urban Adapt, zaměřený na vytvoření městské strategie adaptace na změny klimatu za použití ekosystémových nástrojů. Projekt je veden Akademií věd a z českých měst se jej účastní ještě Brno a Plzeň.

Financování

Dostupné zdroje financování

Úspěšná realizace cílů Strategického plánu je závislá na dostupnosti zdrojů, zejména finančních. Tato kapitola poskytuje přehled dostupných domácích a zahraničních zdrojů, které bude mít hlavní město k dispozici v příštích letech. Konkretizace finanční náročnosti realizace je ponechána na akčních plánech.

Rozpočet vlastního hlavního města Prahy

Předpokládaný objem rozpočtu je předmětem pravidelně aktualizovaného rozpočtového výhledu. Poslední dostupný rozpočtový výhled je obsažen v příloze č. 4 usnesení Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 4/3 ze dne 17. 12. 2015. Výhled počítá od roku 2017 s rozpočtovým přebytkem, ovšem za cenu výrazné redukce kapitálových výdajů. Z toho vyplývá nutnost stanovení prioritních investic a maximalizace užítka z vydaných prostředků.

Rozpočet města je zatížen řadou mandatorních výdajů spojených s rostoucími náklady na provoz města a nutností splácet dlouhodobé závazky přesahující 33 mld. Kč, proto bude klíčové, aby zpracovatelé akčních plánů realisticky posoudili skutečně disponibilní zdroje.

Rozpočty městských částí hlavního města Prahy

Městské části zpracovávají své rozpočtové výhledy na základě dobrovolnosti, a není tak k dispozici souhrn za všechny městské části. Jako indikátor dostupných zdrojů proto může posloužit pouze pohled na objem prostředků, s nimiž městské části hospodařily v minulosti. Celkové příjmy 57 městských částí se pohybovaly v období 2010-2014 v rozmezí 11,7-16,5 mld. Kč a celkové výdaje v rozmezí 10,7-16,3 mld. Kč.

Rozpočtový výhled 2016-2021, v mil. Kč, zdroj: MHMP

Název položky	RV 2016	RV 2017	RV 2018	RV 2019	RV 2020	RV 2021
Daňové příjmy	42394	42100	42100	42100	42100	42100
Nedaňové příjmy	469	492	517	542	570	598
Kapitálové příjmy	2	2	2	2	2	2
Vlastní příjmy	42864	42594	42618	42644	42671	42700
Přijaté transfery (po konsolidaci)	15231	14575	15035	15532	14302	14302
Příjmy celkem	58095	57169	57653	58176	56973	57002
Běžné výdaje (po konsolidaci)	46492	47304	48321	49355	49605	50472
Kapitálové výdaje	13710	8299	7561	7000	5659	4720
Výdaje celkem	60202	55603	55883	56355	55263	55192
Tvorba rezervy na dluhovou službu	600	600	600	600	600	600
Výsledek hospodaření vč. rezervy	-2707	966	1170	1221	1110	1210
Úhrada dlouhodobých fin. závazků	1027	966	1170	1221	1110	6110

Evropské strukturální a investiční fondy (ESIF)

V období 2016-2023 je na území hl. m. Prahy dostupná podpora z Evropských strukturálních a investičních fondů prostřednictvím několika operačních programů. Část z této podpory je výslovně určena pro projekty realizované na území Prahy (týká se Evropského fondu pro regionální rozvoj a Evropského sociálního fondu), o další prostředky mohou pražští žadatelé soutěžit na celorepublikové úrovni (Fond soudržnosti). Využití podpory z ESIF vyžaduje spolufinancování z domácích zdrojů, proto je třeba počítat s tím, že zatěžuje i rozpočet města.

Dále jsou k dispozici programy meziregionální spolupráce Interreg Europe, ESPON 2020 a Urbact III, jejichž zaměření je však vhodné pouze pro omezenou skupinu cílů strategického plánu. Účast v nich je předmětem mezinárodní soutěže a celkové alokace se pohybují od 45 do 359 mil. €.

Poslední skupinou jsou programy nadnárodní spolupráce, Interreg Central Europe a Danube, zaměřené na specificky vymezené makroregiony zahrnující Českou republiku a tematicky pokrývající vybraná sociální, environmentální i hospodářská témata. Příspěvek EU činí 247 mil. € v programu Interreg Central Europe a 222 mil. € v programu Danube.

Dostupná podpora z Evropských strukturálních a investičních fondů, zdroj: operační programy; V případě Fondu soudržnosti jde o částky určené pro celou ČR, ale jen na vybrané prioritní osy uvedených programů, v nichž Praha může být cílovým územím

	alokace z ESIF v €	orientační alokace v mil. Kč (kurz 27 Kč/€)
EFRR a ESF pro území Prahy		
OP Praha - pól růstu ČR	201 590 104	5 442
OP Výzkum, vývoj a vzdělávání	220 938 706	5 965
OP Zaměstnanost	100 000 000	2 700
Integrovaný regionální OP	24 149 612	652
Fond soudržnosti pro ČR		
OP Životní prostředí	2 241 768 844	60 527
OP Doprava	3 793 452 296	102 423

Další domácí zdroje

Podporu rozvoje měst a obcí nabízejí také programy uskutečňované ústředními orgány státní správy, případně jimi zřízenými fondy. U těchto programů však nejsou dostupné rozpočtové výhledy a podpora je schvalována zpravidla z roku na rok.

Zvláštním případem jsou investice státu realizované na území města, jejichž uskutečnění (např. načasování) však může pražská samospráva ovlivnit jen do určité míry.

Další zahraniční zdroje

Vedle Evropských strukturálních a investičních fondů je k dispozici řada dalších programů, které lze teoreticky k uskutečnění navrhovaných cílů využít. O tyto prostředky se však soutěží na národní nebo mezinárodní úrovni, obsahují různé podmínky, které jejich dostupnost a výhodnost mohou dále zhoršovat. Jde například o Evropský fond pro strategické investice (EFIS), program Horizont 2020, finanční mechanismus EHP a Norska.

Objem zdrojů mohou pochopitelně ovlivnit nepředvídatelné faktory, jako byla například hospodářská recese, která výrazně snížila daňové příjmy, budoucí legislativní změny upravující daňové sazby nebo způsob přerozdělování daňového výnosu. Diskuze probíhají i o způsobu přerozdělování daňových výnosů mezi městem a městskými částmi. Vývoj státního rozpočtu ovlivní například státem realizované stavby na území Prahy. Změnit se mohou i povinnosti uložené právními předpisy samosprávě.

Z těchto důvodů se finanční plánování přenechává akčním plánům, které mohou v kratším období spolehlivěji identifikovat konkrétní zdroje včetně jejich spolehlivosti. Akční plány budou také muset citlivě hledat možnost využití soukromých zdrojů, bez jejichž zapojení nebude možné řadu cílů, opatření a projektů realizovat. S tím souvisí i případné využití partnerství veřejného a soukromého sektoru, tzv. PPP financování, pro některé infrastrukturní projekty.

Je třeba zdůraznit, že mezi strategickými cíli (viz směr 3) jsou i opatření zaměřená na efektivnější nakládání se zdroji města a důraz na koncepční, profesionální a důvěryhodnou správu města. Čím dříve budou tato opatření uskutečněna, tím dříve mohou mít pozitivní dopad na dostupnost a využitelnost dodatečných zdrojů pro realizaci cílů Strategického plánu.

Komunikace

Spolupráce a komunikace s městskými částmi

Úvod

Zapojení městských částí do procesu přípravy Strategického plánu je nezbytnou součástí jeho budoucí úspěšnosti. Ta však nespočívá jen v plánu samotném, ale především v synergii aktivit a činností, které jsou tímto procesem iniciovány. Je proto klíčové, aby se městské části ztotožnily s cíli Strategického plánu, porozuměly jim a byly ochotné aktivně přispět v mezích svých kompetencí a možností k jejich naplňování. Tento proces vyžaduje nejen pochopení rolí účastníků daného procesu, ale zároveň jejich aktivní a důsledné zapojení od samého počátku jeho přípravy. Jedná se o dlouhodobý proces budování důvěry, sdílení hodnot a hledání porozumění. Komunikace probíhá především mezi organizátory a samosprávou a místními úřady, ale neméně významné je v rámci území městských částí zapojení i dalších cílových skupin - neziskových organizací, podnikatelů a veřejnosti.

Cíle

Strategický plán hl. m. Prahy má pro městské části význam v několika rovinách. Je přehledem o tom, jak se HMP v současnosti vyvíjí a co lze z trendů vývoje dovozovat pro budoucnost (vnější vlivy, hrozby, dopady). Zároveň naznačuje záměry, formuluje celoměstskou vizi, utváří hodnotový systém města a naznačuje, jak se město chce do roku 2030 vyvíjet. Pro městské části, stejně jako pro ostatní aktéry života města, znamená účast v procesu přípravy Strategického plánu závazek uplatňování celoměstských cílů a priorit v rámci lokálních rozvojových záměrů. Celoměstské priority jsou rozvrženy v území různých městských částí a město tak prostřednictvím Strategického plánu rozhoduje o budoucím vývoji svého území jako celku. Smyslem strategického plánování je možnost dlouhodobě a komplexně ovlivňovat rozhodovací procesy odehrávající se ve městě.

Proces

Při diskuzi s městskými částmi o strategických dokumentech jsme vycházeli z nutnosti respektovat rozdílnou míru zapojení zastupitelů a orgánů MČ v průběhu tvorby strategie, především s ohledem na časovou náročnost těchto procesů a rozdílné možnosti fungování jednotlivých městských částí (zejména z personálního hlediska - počet zaměstnanců, jejich zkušenost a kompetence). To se týká zejména městských částí, jejichž rozpočet a každodenní operativní agenda významně omezuje možnosti zpracování úkolů nad rámec zákonných povinností vlastní i přenesené působnosti.

Ze strany většiny městských částí jsme se setkali s pozitivními reakcemi a názory a oceněním metodické pomoci při plánování jejich rozvoje. Přestože pro některé z nich může intenzivní zapojení v aktualizaci Strategického plánu znamenat časovou zátěž, vnímáme jejich spolupráci jako podstatný vklad pro budoucí implementaci plánu a pro efektivní rozvoj celého města. Při zapojení městských částí jsme postupovali v souladu s postavením městských částí definovaným Zákonem o hl. m. Praze 131/2000 Sb., v platném znění a Statutem hl. m. Prahy (vyhláška č. 55/2000 Sb. hl. m. Prahy v aktuálním znění).

Od roku 2013, kdy začal proces přípravy Aktualizace Strategického plánu, byly městské části o postupu průběžně informovány. Do procesu přípravy a tvorby dokumentů byli zástupci samosprávy zapojeni již od počátečních jednání v rámci vytvořených pracovních skupin – starostové několika městských částí se například účastnili diskuse ve skupině Struktura a správa města. Jejich úloha spočívala v aktivní účasti a komentování analytické ale i návrhové části.

Všechny městské části obdržely v únoru 2014 složku objasňující proces příprav Strategického plánu do úrovně jednotlivých politik, a to v papírové i digitální podobě. V roce 2014 bylo vytvořeno sdílené úložiště (Portál městských částí) mezi IPR Praha a městskými částmi, kde jsou ukládány všechny dokumenty a materiály - viz: <https://sp.iprpraha.cz/projects/mc/SitePages/DomovskaStranka.aspx>. Na jaře 2014 bylo uspořádáno první kolo workshopů s městskými částmi, které bylo zaměřeno na seznámení městských částí s podrobnou přípravou Strategického plánu. Na celkem devíti workshopech (6. 3. 2014 – 28. 4. 2014) ve Velkém sále IPR byly v rámci tříhodinového programu představeny důvody aktualizace stávajícího Strategického plánu HMP, jeho analytická část a hlavní výstupy definované v rámci 6 pracovních skupin, i strategické cíle a navrhované politiky. Akce se zúčastnilo 41 městských částí. V neposlední řadě byla Sekce strategií a politik průběžně přítomná také při workshopech Kanceláře Metropolitního plánu, kde poskytovala aktualizované informace, týkající se aktualizace Strategického plánu. V červnu 2014 byl všem MČ rozeslán on-line dotazník pro vyhodnocení celoměstských politik připravovaného plánu, který umožňoval se k pracovní verzi vyjádřit. V rámci dotazníku tak učinilo celkem 28 MČ, a to formou on-line ankety mezi 26. 6. – 1.9. 2014.

Na jaře 2014 také vznikl pilotní projekt nazvaný Koncepční rozvaha pro městské části, který představuje přístup k plánování města zvaný „zdola – zshůru“ (bottom-up). Jedná

se o urbanistický nástroj s přesahem do strategického plánování, po vzoru přístupu k územní soudržnosti v úspěšných a konkurenceschopných evropských městech s dobrou kvalitou života. Cílem tohoto nástroje je aktualizace lokálních příležitostí k rozvoji území, sestavení priorit, tematizace rozvoje a příprava strategického řízení. Jedná se o dlouhodobou tvorbu společné vize města a jednotné celoměstské strategie. Do vytváření koncepční rozvahy se zapojilo 55 městských částí a bylo celkem identifikováno přes 5 700 jevů v území. Nejedná se pouze o webovou aplikaci, ale především o proces zapojení městských částí a společné utváření města.

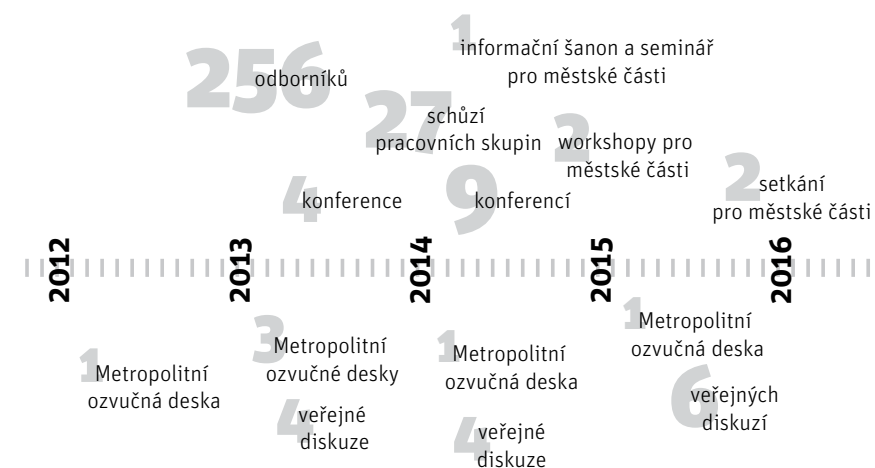
Koncem září 2015 byla k připomínkování zaslána pracovní verze Strategického plánu a na podzim téhož roku proběhla nová série prezentací a workshopů pro městské části (2.12., 6.11., 19.11.). Workshopy byly členěny podle třech strategických směrů; po prezentaci vždy následovala diskuze. Mezi nejčastěji probíraná témata patřila provázanost na budoucí realizační program a prováděcí plány, úloha městských částí v celém procesu a vazba na lokální priority, participace a politická stabilita nutná pro úspěšnou realizaci celého plánu.

Další workshop byl zaměřen na konkrétní problémy a témata důležitá pro městské části a jejich průnik s celoměstskou strategií. Na začátku prosince 2015 byl plán znovu konzultován také v rámci Svazu městských částí. Do konce prosince zaslalo 35 městských částí své připomínky k pracovní verzi Aktualizace Strategického plánu HMP. Paralelně probíhala a probíhají i osobní setkání se zástupci těch městských částí, které projeví zájem o konzultaci.

Sumář akcí:

Rok 2014

únor	informační šanon s informacemi o Strategickém plánu a jednotlivými cíli pro městské části
březen	workshopy s městskými částmi
12.5	seminář s městskými částmi
červen	aplikace Portál městských částí

Rok 2015

- 29. 9. zaslána pracovní verze aktualizace SP (s termínem 2.12. pro odevzdání připomínek)
- 6. 11. prezentace a workshop pro městské části
- 10.11. prezentace v městské knihovně Praha 5 Smíchov
- 19.11. prezentace v Národní knihovně Praha 6 Dejvice
- 26.11. prezentace v městské knihovně Praha 10 Vršovice
- 2.12. den otevřených dveří IPR – konzultace pro městské části
- 7.12. konzultace v rámci zasedání Svazu městských částí
- leden zpracování připomínek městských částí

Jaké budou další podstatné kroky z hlediska implementace Strategického plánu?

- strategické naladění (Strategic Alignment) a nastavení principů pro zachování kontinuity plánování a rozhodování na celoměstské úrovni v dlouhodobém časovém horizontu
- soulad Strategického plánu HMP a navazujících dokumentů s programy rozvoje, programovými cíli a rozpočtem městských částí
- metodická podpora a management rozvoje městských částí a provázanost záměrů MČ a rozpočtu s MHMP

Struktura návrhové části

Návrhová část Strategického plánu je strukturována od nejobecnějšího ke konkrétnímu, tedy od vize po jednotlivé příklady aktivit

Vize a z ní vycházející priority jsou základním rámcem, podle kterého by se měla Praha v příštích 15 letech vyvíjet. Pro potřeby strategického řízení a následné implementace je ale třeba plán rozčlenit do jednotlivých oblastí, které zjednoduší komplexně pojatou vizi a priority do snáze vymežitelných skupin.

Členění Strategického plánu

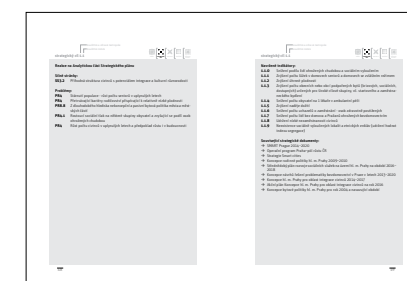
Strategický plán je v knize rozdělen do tří směrů. Ty jsou dále formou kapitol děleny na jednotlivé strategické cíle. Každý strategický cíl je uveden stručným vymezením tématu, kterému se věnuje, a je doplněn o appendix, ve které jsou shrnuty odkazy na Analytickou část Strategického plánu, navrhované indikátory, a další doplňkové informace. Po tomto úvodu do každého strategického cíle jsou zařazeny jednotlivé návrhové koncepce, které jsou dále rozvedené formou opatření a příkladů možných aktivit.

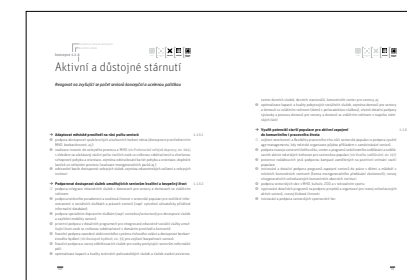
List směru

List strategického cíle

List doplňku strategického cíle

List koncepcí, opatření a příkladů aktivit

Organizace jednotlivých listů Strategického plánu

Číslo směru   Název směru   Zařazení směru v rámci celku

1
směr

Soudržná a zdravá metropole

SMĚR   STRATEGICKÉ CÍLE   KONCEPCE   OPATŘENÍ   PŘÍKLADY AKTIVIT

Klíčová slova: SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOST – KULTURNÍ PROSTŘEDÍ - ZDRAVÉ MĚSTO

První strategický směr „Soudržná a zdravá metropole“ integruje témata, jejichž řešení významně přispěje ke zkvalitnění života obyvatel Prahy, a to v komplexní rovině. Klade důraz nejenom na zlepšení sociálních aspektů kvality života, ale i na rozvíjení fyzického prostředí města při respektování jeho jedinečných kulturních a historických hodnot. Vedle posilování sociální soudržnosti, otevřenosti a solidarity je tedy ambicí Prahy i zlepšování všech složek tvořících kvalitu prostředí – zeleného i urbánního, navrácení pestřejšího života do celoměstského centra i plnohodnotné rozvíjení jader a ohnísk aktivit v rámci lokálních center.

Východiskem pro formulování podrobnějšího obsahu strategického směru „Soudržná a zdravá metropole“ je hledání odpovědi především na otázky:
„V jakém městě chceme žít? Jaké chceme mít naše město?“

strategický cíl 1.1

Soudržné město

Praha je otevřeným a sociálně soudržným městem připraveným na probíhající sociodemografické změny

Zařazení strategického cíle v rámci celku

Název strategického cíle

Motto strategického cíle

koncepte 1.1.A

Aktivní a důstojné stárnutí

Reagovat na zvyšující se počet seniorů konceptní a ucelenou politikou

Adaptovat městské prostředí na růst počtu seniorů   1.1.A.1

- podpora dostupnosti společenských a kulturních hodnot města (dostupnost prostřednictvím MHD, bezbariérovost, aj.)
- realizace investic do veřejného prostoru a MHD (viz Preferovaný veřejný dopravní stíc, SD4) s ohledem na očekávaný nárůst počtu starších osob se sníženou soběstačností a zhoršenou schopností pohybu a orientace, zejména odstranění bariér pohybu a orientace, doplnění laviček ve veřejném prostoru (realizace mezigeneračních parků a.)
- odstranění bariér dostupnosti veřejných služeb, zejména zdravotnických zařízení a veřejných institucí

Podporovat dostupnost služeb umožňujících seniorům kvalitní a bezpečný život   1.1.A.2

- podpora integrace zdravotních služeb v domovech pro seniory a domovech se zvláštním účelem
- podpora terénního poradenství a osvětové činnosti v seniorské populaci pro rozšíření informovanosti o sociálních službách a přívěch seniorů (např. vytvoření užívatelské přívětvé informací databáze)
- podpora speciálním dopravním službám (např. senioribus/seniortaxi) pro dostupnost služeb zajištění mobility seniorů
- iniciativní podpora v dotákových programech pro integrované zdravotně-sociální služby umožňující život osob se sníženou soběstačností v domácím prostředí a komunitě
- iniciativní podpora zavedení elektronického systému tužového volání a dostupnosti bezbariérového bydlení (viz Dostupné bydlení, stc. 53) pro zvýšení bezpečnosti seniorů
- iniciativní podpora a rozvoj odlehčovačských služeb pro osoby poskytující seniorům neformální péči
- optimalizace kapacity a kvality terénních pečovatelských služeb a služeb osobní asistence

Zařazení koncepte v rámci celku

Název koncepte

Motto koncepte

Název opatření

Kód opatření

Příklady aktivit

Kód skupiny aktivit

Kategorie příkladů aktivit

Příklady aktivit jsou ve výčtu rozděleny do 13 kategorií ve 3 skupinách. Každá kategorie aktivit je stručně popsána níže. Za názvem každé kategorie následuje grafická značka - kód, kterým jsou jednotlivé aktivity ve výčtu příkladů aktivit označeny.

→ **První skupinou jsou aktivity projektové přípravy.**

Monitoring ¹

Aktivita navrhuje sledování nebo mapování doposud nesledovaného jevu, fenoménu, jehož znalost je důležitá. Zahrnuje i zlepšení nebo úpravu či lepší nastavení už prováděného monitoringu.

Analýza ²

Předmětem aktivity je vyhodnocení sledovaných jevů, jejich utřídění a nalezení vnitřních souvislostí.

Studie ³

V rámci studie jsou na základě známých okolností prověřovány možnosti pro nastavení dalšího postupu. Studie obsahuje návrh řešení či případně jeho varianty.

Evaluace ⁴

Evaluace je klíčová pro ověření finálních projektů. Její parametrizace ale musí proběhnout již v úvodní části pro postihnutí klíčových sledovaných jevů, aby na tyto sledované jevy mohly reagovat navrhovaná opatření.

→ **Druhou skupinou jsou projektové nástroje, kterými jsou upravovány nebo nově nastavovány procesy.**

Organizační změna ¹

Organizační změnou je změna způsobu správy a její optimalizace pro zajištění přehlednějšího procesu. V rámci organizační změny mohou být přenášeny kompetence z jednoho aktéra na jiného bez významné změny těchto kompetencí. Organizační změna se může týkat i užívání nemovitosti nebo veřejných prostranství, kdy je vlastnictví nebo správa přenesena na jiného aktéra, nebo kdy se okruh uživatelů rozšiřuje či zužuje

Lepší správa ²

Lepší správa zahrnuje širší okruh problémů týkajících se zlepšení dosavadního způsobu vykonávání správy. Může být řešeno vydáním nebo úpravou stávajících vlastních předpisů města, řešením dosavadních problematik novými přístupy vyžadujícími koncepční rozhodnutí o změně dosavadní praxe, které je často spojené se změnou paradigmatu a je podmíněné usnesením samosprávy.

Legislativní změna ³

Aktivita vedoucí ke změně nadřazených právních úprav státu.

→ **Třetí skupinou navrhovaných aktivit je projektová implementace, kterou se realizují opatření strategického plánu.**

Lepší praxe ¹

Aktivita vede k důslednějšímu dodržování existujících metodik a předpisů s ohledem k jejich věcnému poslání. Stejně tak zdůrazňuje zlepšení péče o stávající majetek města.

Agenda ²

Vytvoření nové nebo úprava stávající oblasti, kterou se město nebo jeho organizace budou zabývat, zejména pro svou vlastní potřebu. Agenda může obsahovat i tvorbu informačních systémů pro sdílení informací mezi městskými organizacemi, veřejností a dalšími aktéry.

Služba ³

Služby pro veřejnost, soukromý sektor a jiné instituce například zaměřené na metodickou a informační podporu, osvětovou a vzdělávací činnost.

Grantová a provozní finanční podpora ⁴

Služba spojená s poskytováním finančních prostředků pro investice a provoz.

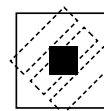
Projekt ⁵

Investiční aktivita zejména spojená s územím, tedy s projevem ve fyzickém prostředí.

1

směr

Soudržná a zdravá metropole

SMĚRY

STRATEGICKÉ
CÍLE

KONCEPCE

OPATŘENÍ

PŘÍKLADY
AKTIVIT

Klíčová slova: SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOST – KULTURNÍ PROSTŘEDÍ - ZDRAVÉ MĚSTO

První strategický směr „Soudržná a zdravá metropole“ integruje témata, jejichž řešení významně přispěje ke zkvalitnění života obyvatel Prahy, a to v komplexní rovině. Klade důraz nejenom na zlepšení sociálních aspektů kvality života, ale i na rozvíjení fyzického prostředí města při respektování jeho jedinečných kulturních a historických hodnot. Vedle posilování sociální soudržnosti, otevřenosti a solidarity je tedy ambicí Prahy i zlepšování všech složek tvořících kvalitu prostředí – zeleného i urbánního, navrácení pestrého života do celoměstského centra i plnohodnotné rozvíjení jader a ohnisek aktivit v rámci lokálních center.

Východiskem pro formulování podrobnějšího obsahu strategického směru „Soudržná a zdravá metropole“ je hledání odpovědí především na otázky:

„V jakém městě chceme žít? Jaké chceme mít naše město?“

Praha v roce 2030

Praha se stala otevřeným a sociálně soudržným městem, které dokáže prostřednictvím rozvinuté sociálně-integrační i bytové politiky zajistit podmínky kvalitního a důstojného života pro všechny obyvatele bez ohledu na jejich věk, zdravotní stav, národnost a etnickou příslušnost či sociální status. Adaptovala se na demografické a společensko-ekonomické změny a ve spolupráci se státem zlepšila podmínky pro podporu rodičovství a mateřství, aktivní stárnutí a integraci cizinců. Podporou výstavby nájemních bytů vytvořila adekvátní nabídku dostupného a udržitelného bydlení. Promyšlenými intervencemi nejenom do sídlištních celků a podporou ohrožených skupin obyvatel zabránila vzniku sociálně nebo etnicky vyloučených lokalit potenciálně zhoršujících bezpečnostní situaci metropole.

Praha je kulturně rozmanitým městem s výrazně rozvinutým kreativním potenciálem obyvatel a bohatým komunitním životem. Obyvatelé se identifikují s lokalitami, ve kterých žijí, a v duchu principů občanské společnosti jsou spolu občanskými a kulturními iniciativami integrovanou součástí samosprávných a plánovacích procesů.

Praha významně posiluje městotvorný charakter prostřednictvím nových staveb a zásahů ve veřejném prostoru při respektu ke kulturnímu a historickému dědictví a principům udržitelného rozvoje. Nejenom funkčně kvalitní a esteticky hodnotné urbánní prostředí s kultivovaným veřejným prostorem je jedním z hlavních aspektů rezidenční spokojenosti obyvatel Prahy, magnetem pro její návštěvníky a jedním z faktorů její konkurenceschopnosti, ale nemenší význam má v této souvislosti i zdravé, čisté a kvalitní přírodní prostředí. Toho Praha dociluje mimo jiné uplatňováním principů udržitelné mobility a orientací na ekologicky šetrnější způsoby dopravy. Praha významně omezila negativní dopady individuální automo-

bilové dopravy (včetně dopadů na užívání veřejného prostoru) dosažením lepšího rozložení jednotlivých druhů dopravy a zvýšením její bezpečnosti a energetické účinnosti.

Vazba směru 1 na Analytickou část aktualizace Strategického plánu hl. m. Prahy

Strategický směr „Soudržná a zdravá metropole“ reaguje primárně na identifikovanou hrozbu nepřipravenosti města na demografické změny a hrozící zhoršení kvality života a fungování města.

Uvedenou hrozbu lze podložit především těmito závěry (problémy) z Analytické části: PR2 Degradace urbánního prostředí města

PR4 Nepřipravenost Prahy na probíhající demografické změny

PR6 Nedostatečné odstraňování prvků snižujících kvalitu života

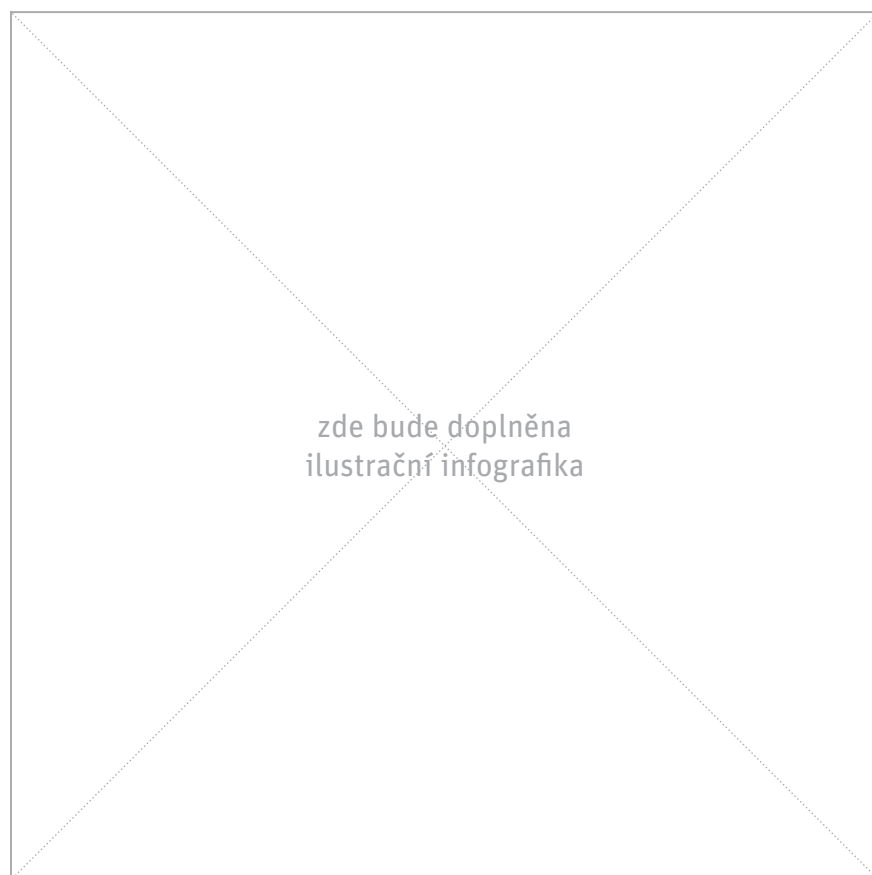
Pokud by nebyly výše uvedené agregované problémy předmětem včasného a účinného řešení, došlo by v relativně krátkém časovém horizontu k jejich prohloubení, a to se všemi negativními důsledky. Při nečinnosti by zároveň Praha přišla o své dosavadní silné stránky (SS3 Sociální bezbariérovost a prostupnost města, SS4 Hodnotná městská krajina a environmentální kvality) a potenciály (P2 Potenciál využití kvalitní dopravní a technické infrastruktury, P3 Potenciál pro aktivní občanskou společnost), jež byly rovněž identifikovány v analytické části.

Související evropské a národní strategické dokumenty

- Evropa 2020
- Obnovená Strategie EU pro udržitelný rozvoj
- Akční plán pro městskou mobilitu
- Evropská úmluva o krajině
- Řídící principy trvale udržitelného územního rozvoje evropského kontinentu
- Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020,
- Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR
- Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti ČR pro období let 2012–2020
- Strategie sociálního začleňování 2014–2020
- Státní politika životního prostředí ČR 2012–2020
- Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013–2017
- Strategie sociálních služeb 2014–2020, Strategie vzdělávací politiky ČR republiky do roku 2020
- Dopravní politika ČR pro období 2014–2020 s výhledem do roku 2050
- Strategie podpory využití potenciálu kulturního dědictví v kontextu politiky soudržnosti 2014+
- Koncepce státní podpory sportu v České republice,
- Politika architektury a stavební kultury ČR (2015)
- Politika územního rozvoje ČR
- Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020
- Koncepce sociálního bydlení ČR 2015–2025

Soudržné město

*Praha je otevřeným a sociálně soudržným městem
připraveným na probíhající sociodemografické změny*

Hl. m. Praha a její městské části budou schopné prostřednictvím své sociálně-integrační a bytové politiky flexibilně reagovat na probíhající demografické a společensko-ekonomické změny, jako je prodlužování délky života a růst počtu a podílu osob nad 80 let, zvyšování sociálních nerovností a s tím spojený nárůst počtu osob (potenciálně) ohrožených chudobou a bezdomovectvím či růst počtu cizinců. S ohledem na perspektivy demografického vývoje se odstraní přetrvávající bariéry rodičovství a mateřství, jakými jsou například dlouhodobě pasivní a nekonceptční bytová politika města a městských částí, lokální nedostupnost školských zařízení či omezená účast žen na pracovní síle a nedostatek alternativních forem pracovních úvazků a podmínek. Z hlediska dlouhodobé stability a konkurenceschopnosti Praha musí být otevřeným, sociálně dostupným, soudržným a bezpečným městem bez uzavřených areálů majetných (gated communities) a sociálně vyloučených lokalit či etnických enkláv, které by se mohly stát ohnisky prohlubování sociálních nerovností, polarizace a potenciálně i vzniku nepřátelských nálad a postojů vůči okolní společnosti, kultuře a institucím. Budou vytvářeny podmínky pro začlenění znevýhodněných skupin obyvatel, jakými jsou například některé skupiny seniorů, osoby se zdravotním postižením, sociálně slabší, lidé bez domova nebo cizinci.

Praha bude otevřeným a sociálně soudržným městem, kde dochází ke zvyšování kvality života všech obyvatel. Nejen kvůli ekonomickému hledisku bude město cíleně podporovat podmínky k tomu, aby staří lidé, zdravotně či sociálně znevýhodnění zůstali co nejdéle aktivní v pracovním i životním smyslu, čímž budou snižovány finanční nároky na sociální a zdravotní systém, ale zejména tím bude posílena i inkluze těchto osob a sociální soudržnost města. Integrovaní zahraniční migranti zase přispějí ke zpomalení demografického stárnutí, zvýší kulturní rozmanitost a budou přínosem ekonomické výkonnosti a konkurenceschopnosti města.

Klíčová slova

Sociální soudržnost, nerovnosti, sociální inkluze, preventivní sociální politika, aktivní a důstojné stárnutí, senioři, bariéry porodnosti, podpora rodin, dostupné a sociální bydlení, zdravotní péče, lidé bez domova, cizinci, rezidenční segregace

Reakce na Analytickou část Strategického plánu

Silné stránky:

SS3.2 Příhodná struktura cizinců s potenciálem integrace a kulturní různorodosti

Problémy:

PR4 Stárnutí populace - růst počtu seniorů v uplynulých letech

PR4 Přetrvávající bariéry rodičovství přispívající k relativně nízké plodnosti

PR8.8 Z dlouhodobého hlediska nekoncepční a pasivní bytová politika města a městských částí

PR4.1 Rostoucí sociální tlak na některé skupiny obyvatel a zvyšující se podíl osob ohrožených chudobou

PR4 Růst počtu cizinců v uplynulých letech a předpoklad růstu i v budoucnosti

Navržené indikátory:

- 1.1.0** Snížení podílu lidí ohrožených chudobou a sociálním vyloučením
- 1.1.1** Zvýšení počtu lůžek v domovech seniorů a domovech se zvláštním režimem
- 1.1.2** Zvýšení úhrnné plodnosti
- 1.1.3** Zvýšení počtu obecních nebo obcí podpořených bytů (krizových, sociálních, dostupných) určených pro široké cílové skupiny, vč. startovního a zaměstnaneckého bydlení
- 1.1.4** Snížení počtu obyvatel na 1 lékaře v ambulantní péči
- 1.1.5** Zvýšení naděje dožití
- 1.1.6** Snížení počtu uchazečů o zaměstnání - osob zdravotně postižených
- 1.1.7** Snížení počtu lidí bez domova a Pražanů ohrožených bezdomovectvím
- 1.1.8** Udržení nízké nezaměstnanosti cizinců
- 1.1.9** Neexistence sociálně vyloučených lokalit a etnických enkláv (udržení hodnot indexu segregace)

Související strategické dokumenty:

- SMART Prague 2014–2020
- Operační program Praha–pól růstu ČR
- Koncepce rodinné politiky hl. m. Prahy 2009–2010
- Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na území hl. m. Prahy na období 2016–2018
- Koncepce návrhů řešení problematiky bezdomovectví v Praze v letech 2013–2020
- Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců 2014–2017
- Akční plán Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců na rok 2016
- Koncepce bytové politiky hl. m. Prahy pro rok 2004 a navazující období

Aktivní a důstojné stárnutí

Reagovat na zvyšující se počet seniorů koncepční a ucelenou politikou

→ Adaptovat městské prostředí na růst počtu seniorů

1.1 A 1

- 3 podpora dostupnosti společenských a kulturních hodnot města (dostupnost prostřednictvím MHD, bezbariérovost, aj.)
- 5 realizace investic do veřejného prostoru a MHD [viz **Preferování veřejné dopravy; str. 124**] s ohledem na očekávaný nárůst počtu starších osob se sníženou soběstačností a zhoršenou schopností pohybu a orientace, zejména odstraňování bariér pohybu a orientace, doplnění laviček ve veřejném prostoru (realizace mezigeneračních parků aj.)
- 5 odstranění bariér dostupnosti veřejných služeb, zejména zdravotnických zařízení a veřejných institucí

→ Podporovat dostupnost služeb umožňujících seniorům kvalitní a bezpečný život

1.1 A 2

- 3 podpora integrace zdravotních služeb v domovech pro seniory a domovech se zvláštním režimem
- 3 podpora terénního poradenství a osvětová činnost v seniorské populaci pro rozšíření informovanosti o sociálních službách a právech seniorů (např. vytvoření uživatelsky přívětivé informační databáze)
- 3 podpora speciálním dopravním službám (např. seniorbus/seniortaxi) pro dostupnost služeb a zajištění mobility seniorů
- 4 prioritní podpora v dotačních programech pro integrované zdravotně-sociální služby umožňující život osob se sníženou soběstačností v domácím prostředí a komunitě
- 4 finanční podpora zavedení elektronického systému tísňového volání a dostupnost bezbariérového bydlení [viz **Dostupné bydlení; str. 73**] pro zvýšení bezpečnosti seniorů
- 4 finanční podpora a rozvoj odlehčovacích služeb pro osoby poskytující seniorům neformální péči
- 5 optimalizace kapacit a kvality terénních pečovatelských služeb a služeb osobní asistence,

center denních služeb, denních stacionářů, komunitních center pro seniory, aj.

- 5 optimalizace kapacit a kvality pobytových sociálních služeb, zejména domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem (domů s pečovatelskou službou), včetně dotační podpory výstavby a provozu domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem v majetku městských částí

→ Využít potenciál starší populace pro aktivní zapojení do komunitního i pracovního života

1.1 A 3

- 3 zvýšení otevřenosti a flexibility pracovního trhu vůči seniorské populaci a podpora využití age-managementu, kdy městské organizace půjdou příkladem v zaměstnávání seniorů
- 3 podpora rozvoje univerzit třetího věku, center a programů celoživotního vzdělávání a vzdělávacích aktivit městských knihoven pro seniorskou populaci [viz **Kvalita vzdělávání; str. 177**]
- 3 prevence nežádoucích jevů podporou kampaní zaměřených na pozitivní vnímání starší populace
- 4 iniciování a dotační podpora programů zapojení seniorů do práce s dětmi a mládeží v místních komunitních centrech (forma mezigeneračního předávání zkušeností), rozvoj vícegeneračních volnočasových komunitních obecních institucí
- 4 podpora seniorských slev v MHD, kultuře, ZOO a v rekreačním sportu
- 4 vypisování dotačních programů na podporu projektů a organizací pro rozvoj volnočasových aktivit seniorů, rozvoj klubové činnosti
- 5 iniciování a podpora seniorských sportovních her

Podpora rodiny

*Odstraňovat stávající bariéry zakládání rodin,
rodičovství a přirozené reprodukce*

→ Podporovat zakládání rodin

1.1 B 1

- 1 dostupnost nájemních startovacích bytů pro mladé rodiny **[viz Dostupné bydlení; str. 73]**
- 2 rozšíření nabídky služeb pro rodiče s malými dětmi na základě konkrétních potřeb obyvatel, podle zjištění jaké služby jim chybí a jakým bariérám čelí v různých částech města (lze využít i dotací z evropských fondů)
- 3 podpora vzniku předškolních zařízení pro děti mladšího předškolního věku, které nedosahují věku pro nástup do mateřských škol (jesle, dětská centra, aj.)
- 4 podpora nestátních a neziskových zařízení sloužících vzdělávání a péči o děti předškolního věku
- 5 realizace investic do městského prostředí s ohledem na specifické potřeby rodin s dětmi
- 5 podpora bezbariérové dostupnosti veřejných služeb, zejména bezbariérových úprav vstupů do objektů, především veřejné správy
- 5 optimalizace kapacit předškolního a školního vzdělávání v rámci území Prahy **[viz Celoživotní vzdělávání; str. 181]**

→ Sladit zaměstnání a rodičovství

1.1 B 2

- 3 poskytování alternativních pracovních podmínek a snížených úvazků v rámci městských organizací jako podpora sladění péče o děti a zaměstnání a rychlejší návrat do zaměstnání
- 4 zavedení dotačního programu pro zaměstnavatele na podporu služeb a péče o děti zaměstnanců (např. firemní školky)
- 5 oceňování a poukazování na zaměstnavatele působící ve městě, kteří aktivně podporují sladění rodinné péče a pracovní aktivity („child-friendly“ a „care-friendly“ zaměstnavatel)

Dostupné bydlení

*Poskytovat sociálně či generačně ohroženým skupinám
obyvatelstva dostupné a udržitelné bydlení*

→ Realizovat diferencované formy sociálního a dostupného bydlení v rámci běžné zástavby

1.1 C 1

- 1 spolupráce se soukromými pronajímateli bytů a neziskovým sektorem při zajišťování bytových kapacit pro osoby v bytové nouzi (např. formou poskytování garancí soukromým pronajímatelům atd.)
- 1 zprostředkovávání výměny obecních nájemních bytů (tzn. větších za menší) napříč všemi městskými částmi
- 1 vyčlenění části obecního bytového fondu pro účely dostupného startovacího bydlení poskytovaného po určité období mladým rodinám, které vyhoví příjmovým i jiným kritériím
- 2 vytvoření a implementace nástrojů ústupového seniorského bydlení včetně eventuálního zavedení nástroje tzv. zpětných hypoték, přičemž byty seniorů by po jejich smrti nenabývaly privátní subjekty, ale přímo město **[viz Podpora rodiny; str. 72]**
- 3 zvýšení dostupnosti bezbariérového bydlení a podpora služeb zaměřených na poradenství a asistenci při odstraňování bariér v bytech seniorů a osob se zdravotním postižením
- 4 zprostředkovávání výměny obecních nájemních bytů (tzn. větších za menší) napříč všemi městskými částmi
- 4 zavedení programů sociální práce zaměřených mj. na zvyšování kompetencí samostatného bydlení v běžném bytě, které budou pro uživatele krizových a sociálních bytů obligatorní
- 5 vytvoření podmínek pro vznik systému sociálního bydlení pro osoby v bytové nouzi prostřednictvím městských investic do výstavby, rekonstrukcí, oprav a úprav bytů s cílem zajistit dostatečné kapacity krizových, sociálních a dostupných bytů

→ Vést koncepční a aktivní městskou bytovou politiku

1.1 C 2

- 3 vytvoření nového koncepčního rámce bytové politiky města s důrazem na sociální aspekty bydlení
- 3 sladění základních principů bytové politiky na úrovni hl. m. Prahy a jednotlivých městských →

Soudržná a zdravá metropole
Soudržné město
koncepte 1.1 D

Péče o zdraví

Podporovat dostupný, kvalitní a efektivní systém zdravotních služeb a zdravý životní styl

částí (snaha o jednotnou bytovou politiku města a městských částí)

- ② aktivní podílení se na přípravě zákona o sociálním bydlení (formou připomínek, vlastních pozměňovacích návrhů atd.)

→ **Spravovat obecní a bytový fond odpovědně a efektivně** |viz Majetková politika; str. 194|

1.1 C 3

- 2 provedení auditu bytového fondu spravovaného hl. m. Prahou i jednotlivými městskými částmi za účelem identifikace disponibilních bytů
- ① založení jediné městské firmy spravující obecní bytový fond za účelem vyšší efektivity jeho provozování
- ① zastavení privatizace volných menších či bezbariérových obecních bytů eventuálně využitelných pro sociální účely
- ① využívání prostředků z fondu Rozvoje sociálního bydlení výhradně pro účely rekonstrukcí či výstavby sociálního bydlení
- ① zvýšení transparentnosti při správě bytového fondu a informovanosti o nabídce disponibilních bytů (např. zřízení realitního inzertního portálu nabízejícího byty ve vlastnictví města)

→ **Posílit roli Prahy v oblasti péče o zdraví**

1.1 D 1

- ③ posílení vlivu města v oblasti poskytování zdravotních služeb na území Prahy - veřejné služby, za něž město nese odpovědnost, aktivní rolí ve zdravotní politice Prahy
- ③ hledání nástrojů spolupráce se zdravotními pojišťovnami pro zajištění rovnoměrné sítě ambulantní a terénní zdravotní a zdravotně-sociální péče s ohledem na růst počtu starších obyvatel a osob se zdravotním postižením

→ **Pečovat o občany ve chvíli nemoci a osoby se sníženou soběstačností**

1.1 D 2

- ③ podpora lokální dostupnosti primární zdravotní péče, domácí zdravotní péče a integrovaných zdravotně-sociálních služeb, včetně služeb pro osoby se zdravotním postižením a specifických služeb pro osoby s demencí |viz Aktivní a důstojné stárnutí; str. 70| |viz Integrace hendikepovaných; str. 77|
- ③ účast na rozvoji služeb dlouhodobé, následné a ošetřovatelské péče
- ③ podpora rozvoje paliativní péče
- ⑤ zachování a postupné rozšiřování sítě lékařských pohotovostí a efektivní Zdravotnické záchranné služby HMP (efektivní informační propojení záchranné služby s urgentními příjmy nemocnic na území Prahy)

→ **Podporovat zdravý životní styl a prevenci rizikového chování**

1.1 D 3

- ③ podpora pravidelného vzdělávání v oblasti prevence rizikového chování pro ředitele škol, pedagogy, strážníky městské policie, podpora činnosti školních metodiků prevence a psychologů
- ③ podpora zdravého životního stylu a vnímání zdraví jako základní společenské i ekonomické hodnoty (kampaně a osvětové činnosti, podpora pravidelné sportovní aktivity jako součást

→

- programu prevence vzniku civilizačních chorob, aj.)
- 3 podpora zaměstnaneckých benefitů v oblasti zdravotní prevence (masáže, cvičení, aj.)
  - 4 iniciace a podpora programů prevence rizikového chování, zejména protidrogová prevence s cílem předcházet narušení fyzického, psychického i sociálního zdraví (slouží také jako nástroj pro zvýšení bezpečnosti obyvatel a odstranění nežádoucích jevů z veřejného prostoru |viz **Vyrovňávání kvality života; str. 106**|)
  - 4 dotační cílená podpora provozu sportovních zařízení s finančně náročným provozem (sportovní haly, bazény) v majetku městských částí s cílem podporovat zdravý přirozený pohyb jako součást zdravotní prevence (zdravý růst a prevence obezity dětí a mládeže, rehabilitace, boj s civilizačními chorobami)
  - 5 formování městského prostředí, které přispívá ke zdraví obyvatel a podporuje zdravý životní styl |viz **Město krátkých vzdáleností; str. 100**| |viz **Krajina ve městě; str. 108**| |viz **Ovzduší a hluk; str. 116**| |viz **Venkovní aktivity; str. 119**|

Soudržná a zdravá metropole
Soudržné město
koncepte 1.1 E

Integrace hendikepovaných

Koncepční a ucelenou politikou podporovat integraci osob se zdravotním postižením

- **Adaptovat městské prostředí pro osoby se zdravotním postižením** 1.1 E1
- 3 zohledňování specifických potřeb osob se zdravotním postižením při navrhování veřejného prostoru a vybavenosti města
  - 5 realizace investic do odstraňování bariér pohybu osob se zdravotním postižením ve veřejném prostoru a dopravě
  - 5 odstraňování bariér dostupnosti veřejných služeb, zejména zdravotnických zařízení, škol, městských institucí, dostupnost společenských a kulturních hodnot města (dostupnost MHD, bezbariérovost aj.)
- **Institucionálně podporovat integraci osob se zdravotním postižením** 1.1 E2
- 3 zvýšení otevřenosti a flexibility pracovního trhu vůči osobám se zdravotním postižením příkladným zaměstnáváním těchto osob v městských organizacích a iniciací a podporou programů jejich uplatnění na trhu práce
  - 3 metodická podpora zřizovatelům škol a školských zařízení k zajištění kvalitnějšího vzdělávání osob se zdravotním postižením, přidělení asistentů pro žáky a studenty se zdravotním postižením
  - 4 finanční podpora neziskových organizací zaměřených na integraci osob se zdravotním postižením do běžného života a osvětové práce mezi osobami se zdravotním postižením pro zvýšení jejich informovanosti
- **Podporovat dostupnost služeb a aktivit umožňujících osobám se zdravotním postižením běžný život** 1.1 E3
- 4 podpora speciálním dopravním službám (včetně taxislužby) pro dostupnost služeb a zajištění mobility osob se zdravotním postižením
  - 4 prioritní podpora v dotačních programech pro integrované zdravotně sociální služby

- umožňující život osobám se zdravotním postižením v domácím prostředí a komunitě
- 4 finanční podpora a rozvoj odlehčovacích služeb pro osoby poskytující osobám se zdravotním postižením neformální péči
  - 5 dostupnost bezbariérového bydlení |viz Dostupné bydlení; str. 73|
  - 5 podpora a realizace bezbariérových sportovních a volnočasových aktivit pro všechny věkové kategorie osob se zdravotním postižením

Soudržná a zdravá metropole
Soudržné město
koncepte 1.1 F

Sociální začleňování

*Komplexně a účinně řešit problematiku bezdomovectví,
sociálního vyloučení a integraci marginalizovaných skupin*

→ Podporovat prevenci ztráty bydlení

1.1F1

- 3 realizace komplexně pojaté aktivní terénní sociální práce zaměřené na osoby, kterým hrozí ztráta bydlení a propad do bezdomovectví
- 3 eliminace počtu vystěhovalých osob z (obecních) bytů prostřednictvím garančních mechanismů, provázaných sociálních služeb a systému včasné intervence, proti dluhovému poradenství a šířením informací o možnostech splácení nájemného, nárocích na sociální dávky hmotné nouze atd.
- 3 posílení kapacit terénních pracovníků a zajištění jejich kvalitního vzdělávání
- 3 podpora vzniku sociálních právních poraden v režii městských částí

→ Doplnit a rozvíjet sociální a zdravotní služby pro lidi bez domova a další marginalizované osoby

1.1F2

- 2 vytvoření jednotného evidenčního systému lidí bez domova na základě informací z dílčích evidencí jednotlivých poskytovatelů sociálních služeb (tento jednotný evidenční systém by při respektování ochrany osobních údajů evidoval profil uživatele a zároveň i to, jaké jsou náklady na intervence ve prospěch uživatele sociálních služeb)
- 4 dotační podpora zdravotní a ošetrovatelské péče o lidi bez domova (v terénu za účasti zdravotní sestry, zřízení specializovaných stacionárních ambulancí i lůžkových zařízení)
- 5 zvyšování kapacit a zkvalitňování služeb a zařízení pro lidi bez domova či osoby nacházející se v krizi (např. drogově závislí), především denních center v kombinaci s hygienickým zázemím (sprchy, prádelny, kadeřnictví), bezprahových a nízkoprahových center, azylových domů (včetně azylových domů pro osoby se zdravotním postižením) a domů na půli cesty
- 5 optimalizace územního rozložení sociálních i zdravotních služeb a zařízení pro lidi bez domova za aktivní účasti jednotlivých městských částí s preferencí vytváření husté sítě denních center a dalších krizových zařízení s nižší kapacitou, tak aby v konkrétních územích nedocházelo k přílišné kumulaci lidí bez domova

→ Integrovat lidi bez domova a marginalizované osoby do obvyklého způsobu života 1.1 F3

- ③ podpora sociálnímu podnikání v rámci projektů městských částí a neziskových organizací zaměřených na pomoc ekonomicky ohroženým a marginalizovaným skupinám obyvatel
- ③ vytvoření vhodných pracovních míst pro lidi bez domova či marginalizované osoby (např. drogově závislé) hl. m. Prahou
- ② realizace pilotního projektu, v rámci kterého hl. m. Praha poskytne několik obecních bytů lidem bez domova a následně bude po určitou dobu robustně testovat a porovnávat vývoj životní situace lidí, kterým byl byt poskytnut a kterým nikoliv (zároveň vypracuje cost-benefit analýzu pro obě skupiny)
- ③ vedení osvěty, resp. kampaně za účelem změny vnímání lidí bez domova a přistupování k nim ze strany majoritní společnosti
- ④ podpora nízkoprahových a bezprahových prostor pro jednotlivé skupiny obyvatel (např. zdravotně postižení lidé, drogově závislí) a jejich setkávání
- ⑤ zajištění adekvátních kapacit krizových, sociálních a dostupných bytů – preference konceptu „Housing First“

Soudržná a zdravá metropole
Soudržné město
koncepte 1.1 G

Integrace cizinců

Realizovat integrační politiku a podporovat služby pro začleňování cizinců

→ Integrovat děti cizinců prostřednictvím vzdělávání 1.1 G1

- ③ podpora zavedení nultého ročníku pro děti cizinců, kde by se děti učily český jazyk
- ③ podpora inkluzivního, nesegregovaného vzdělávání dětí cizinců metodickou podporou zřizovatelům škol a pedagogům, jejich odborné vzdělávání a vedení a ohodnocování učitelů, kteří dobře pracují s dětmi cizinců
- ③ pravidelný přenos informací o možnostech volnočasových aktivit, které jsou určeny pro děti cizinců a jejich české vrstevníky, mezi všemi pedagogickými subjekty, neziskovým sektorem a rodiči
- ④ podpora přidělování asistentů pro děti cizinců (také prostřednictvím různých zdrojů financování, např. přes neziskový sektor)

→ Integrovat dospělé cizince prostřednictvím vzdělávání 1.1 G2

- ③ vzdělávací a kulturní akce na osvětu cizinců o našem právním systému, principech a hodnotách společnosti (také o významu vzdělávání) a rozdílech kultur pro usnadnění jejich integrace
- ④ podpora programů vzdělávání pro cizince žijící na území Prahy
- ④ podpora poskytování a navýšení kapacity kurzů českého jazyka

→ Institucionálně podporovat služby pro cizince 1.1 G3

- ③ vytvoření dostupného a přehledného informačního a komunikačního systému pro cizince
- ③ distribuce informačních letáků v jazyce cizinců
- ③ podpora jazykového a odborného vzdělávání úředníků a sociálních pracovníků a nabídka překladatelů pro odstranění bariér v jednání cizinců a institucí (např. cizinecká policie, veřejná správa, finanční úřady aj.)
- ④ posílení role Integračního centra Praha o. p. s. při integraci cizinců
- ④ finanční podpora neziskových a obecně prospěšných organizací zaměřených na integraci →

cizinců

→ Zapojit majoritu do integračního procesu

1.1 G 4

- ③ podpora informačním a kulturním kampaním zaměřených na majoritu v problematice cizinců
- ③ podpora a rozvoj dobrovolnických a sousedských aktivit propojujících majoritní společnost a cizince

Soudržná a zdravá metropole
Soudržné město
koncepte 1.1 H

Územní soudržnost

*Zachovat sociální otevřenost a prostupnost
(různorodost) a územní soudržnost města*

→ Zabránit vzniku segregovaných a separovaných lokalit

1.1 H 1

- ③ zabraňování vzniku tzv. uzavřených rezidenčních areálů (gated communities) vytvářejících bariéry mezi sociálně silnými a zbytkem společnosti
- ③ podpora programů (např. emergentní projekty) zaměřených na prevenci vzniku sociálně vyloučených lokalit a etnických enkláv podle dlouhodobých pozitivních i negativních zkušeností států západní Evropy
- ③ realizace systému sociálního a dostupného nájemního bydlení prostřednictvím výstavby či zajištění bytových kapacit v rámci území celého města z důvodu vyloučení zvyšující se koncentrace sociálně citlivých skupin obyvatel v území

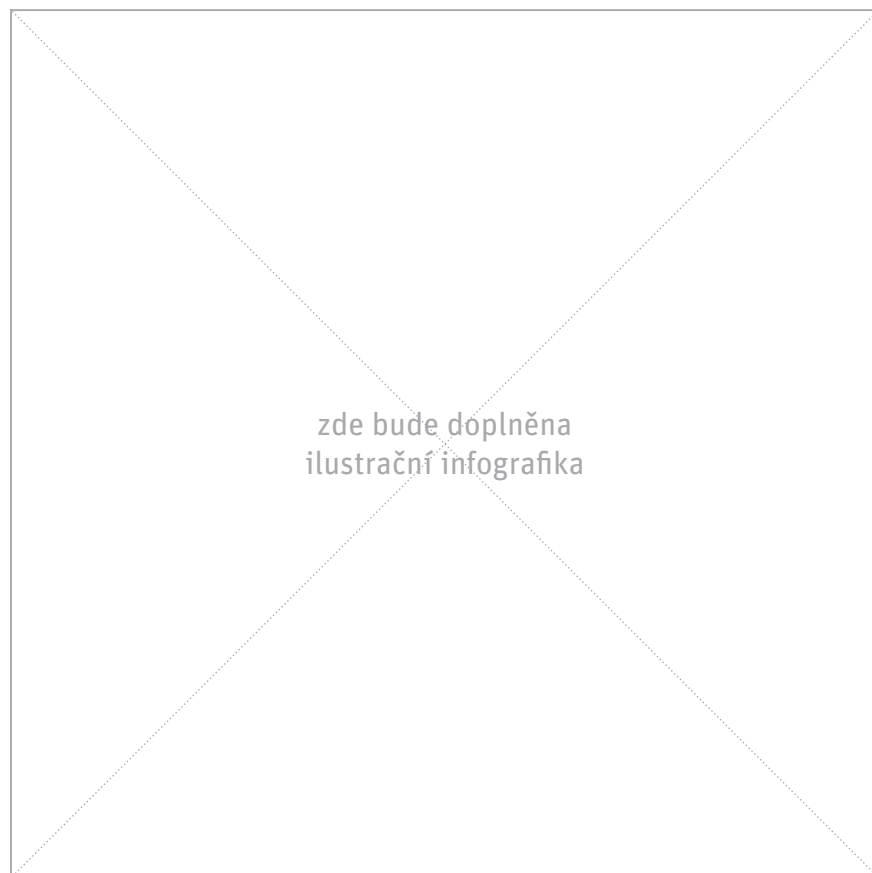
→ Odstranit vzniklé sociálně vyloučené lokality a etnické enklávy

1.1 H 2

- ③ podpora propojování a integrace segregovaných lokalit se zbytkem města (např. zlepšení dopravní infrastruktury, vnesení nových funkcí do území, atd.)
- ③ podpora odchodu obyvatel segregovaných lokalit do jiných částí města (např. informovanost o bytovém trhu, nárocích na příspěvek na bydlení, atd.)
- ③ integrace obyvatel segregovaných lokalit do majoritní společnosti |viz **Integrace hendikepovaných; str. 77** |viz **Integrace cizinců; str. 81**
- ② nastavení a rozvoj informovanosti a kooperace místních institucí a mezi relevantními aktéry v segregované lokalitě
- ⑤ investice do kultivace veřejného prostoru a obytného prostředí v lokalitách

Občanská společnost

Pražské lokality žijí bohatým komunitním životem občanské společnosti

Posilováním místních vazeb a zapojováním obyvatel do tvorby lokalit Praha kontinuálně podpoří kreativní klima metropole. Zajištěním podmínek pro rozvoj místní kultury, rekreačního sportu a naplnění volného času, stabilních mezigeneračních vztahů a spolupráce město významně podpoří rezidenční spokojenost a identifikaci obyvatel s místem, kde žijí. Zároveň dojde k posílení prevence patologických jevů, sociální soudržnosti a životní úrovně nejen v daných lokalitách, ale i ve městě jako celku. Praha bude podporovat dovybavení kulturně-společenskou infrastrukturou, která vytvoří zázemím pro bohatý komunitní život a zviditelní jedinečnost a atraktivitu lokalit. Posílení místních komunit také významně přispěje k udržení sociální koheze při očekávaném stárnutí populace i zvyšování počtu cizinců.

Invence fungujících kulturních a občanských iniciativ budou integrovanou součástí plánovacích procesů pro zlepšování městského života v Praze. Vysoký potenciál kreativity Pražanů díky zvýšení vzájemné důvěry mezi občany a politickou reprezentací města či městských částí vytvoří prostor pro tematizaci a řešení konkrétních problémů a participaci co nejširšího spektra účastníků (včetně cizinců a menšin) do rozhodovacích procesů, např. o podobách veřejných prostranství, územního rozvoje a budoucnosti města a lokalit.

Klíčová slova

komunita, občanská společnost, participace, kulturní, sportovní a volnočasová nabídka v lokalitách, kvalita života, kulturně komunitní infrastruktura

strategický cíl 1.2

Reakce na Analytickou část Strategického plánu

Problémy:

- PR2.9** Lokální centra jsou nedostatečně vybavena kulturně-komunitním zázemím, aktivitami a službami.
- PR2.8** Nedostatek kvalitních veřejných prostor pro volnočasové aktivity obyvatel: rekreační sport, kulturu, relaxaci a hry.
- PR3.2** Interakce mezi obyvateli a správou města v lokalitách není dostatečná, systémová a transparentní.

Potenciály

- P3.4** Z celorepublikového pohledu má Praha významný potenciál vysoce angažovaného občanského a kulturního sektoru, zejména v některých částech města s pozitivním dopadem na rozvoj města a lokalit.
- P3.3** Existuje hustá síť základních škol v určitých lokalitách, dále Základních uměleckých škol a Domů dětí a mládeže a poboček Městské knihovny v Praze i dalších místních knihoven s potenciálem poskytnutí zázemí pro kulturně-komunitní funkce, rekreační sportování a volný čas

strategický cíl 1.2

Navržené indikátory:

- 1.2.0** Zvýšení počtu lidí angažovaných v kulturních a volnočasových sdruženích v lokalitách (nárůst počtu iniciativ viditelných ve veřejném prostoru)
- 1.2.1** Snížení deficitu vybavenosti kulturními zařízeními v lokalitách
- 1.2.2** Snížení počtu trestných činů v lokalitách
- 1.2.3** Nárůst volební účasti při komunálních volbách
- 1.2.4** Zvýšení počtu městských částí, které systémově a dlouhodobě vytvářejí institucionální kapacity pro participaci veřejnosti na rozhodovacích procesech.
- 1.2.5** Počet rozhodovacích procesů, do kterých jsou zapojováni cizinci.
- 1.2.6** Nárůst objemu grantových prostředků poskytovaných MČ a HMP pro kulturně komunitní rozvoj v lokalitách Prahy

Související strategické dokumenty:

- SMART Prague 2014–2020
- Operační program Praha–pól růstu ČR
- Koncepce kulturní politiky hl. m. Prahy (2010–2015)

Podpora místních komunit

Podporovat rozvoj místních komunit a komunitních center jako zázemí pro setkávání, posilování mezigeneračních vztahů a spolupráci (sousedská výpomoc, prostředí přátelské k rodinám s dětmi, utváření pozitivního postoje k problematice stáří, aktivní role seniorů v občanské společnosti, podpora méně soběstačných seniorů a prevence jejich sociálního vyloučení).

→ Podporovat a animovat vznik lokálních sítí (networků) s posláním společně vytvářet kulturně komunitní život v lokalitách s důrazem na mezigenerační vztahy a spolupráci, ve spolupráci se širokým spektrem aktérů

1.2 A 1

- 1 Mapovat kulturně komunitní život v lokalitách a moderovat komunikaci a spolupráci zainteresovaných účastníků.
- 3 Zajistit kapacity a kompetence veřejné správy pro koordinaci a rozvoj komunitní činnosti, budovat nové a využít stávající nástroje, zajistit součinnost MČ a HMP (komunitní koordinátoři, kapacity MA21)
- 1 Programově zavázat lokální kulturní instituce (školy, kulturní domy, knihovny a další) k posilování sociálních vazeb místních obyvatel.
- 1 Posilovat spolupráci škol a kulturních institucí na konkrétních programech (rozvoj vztahu dětí ke kultuře a umění, využití kultury a umění k rozvíjení kreativity a schopností kritické reflexe, posilování identifikace s místem, kde žijí...)
- 2 Posílit spolupráci stávajících lokálních center s celoměstskými institucemi.
- 2 Podporovat nabídku aktivit v kultuře a umění i mimo centrum Prahy
- 3 Vybudovat komunikační systémy a platformy pro síťování kulturního a spolkového života v MČ.
- 3 Vytvořit a průběžně aktualizovat centrální pražskou databázi aktérů kulturně komunitního života v MČ.
- 4 Vytvořit metodiku pro grantová řízení (včetně hodnocení projektů) v oblasti kultury, umění a komunitního života pro městské části ve spolupráci s MČ.

→ Průběžně sledovat a pravidelně vyhodnocovat data (mapování, analýzy, studie) v oblasti kulturně komunitního života v městských částech adekvátně k velikosti MČ (včetně centra města).

1.2 A 2

- 2 Zmapovat a analyzovat potenciál komunitního a spolkového života v městských částech

(včetně centra města).

- 3 Vypracovat případové studie s příklady z ČR i ze zahraničí na téma význam místních kulturních aktivit pro rozvoj města, městských čtvrtí a lokalit a specifikovat pojem lokální kultura, stanovit indikátory atp.
- 3 Zpracovat a vyhodnotit přínosy aktivit na modelových příkladech spolupráce mezi MČ a aktivními občanskými spolky nebo iniciativami.
- 4 Zajistit průběžné vyhodnocování dopadů veřejných finančních prostředků investovaných prostřednictvím grantů na kulturně komunitní rozvoj lokalit
- 3 Vytvořit metodiku sběru a vyhodnocování dat o lokálních kulturně-sociálních aktivitách podle městských částí/lokalit s cílem aktivně tyto aktivity usměrňovat ve prospěch městského rozvoje
- 3 Zpracovat manuál rozvoje lokalit a komunitního života pomocí dočasných intervencí v prostoru města, které prověřují potenciál rozvoje konkrétních míst pomocí uměleckých a kreativních prostředků.

→ Vytvořit transparentní mechanismy a nástroje (finanční, koncepční, propagační atd.) pro oživení kulturně komunitního života v lokalitách zejména ve spolupráci MČ a HMP.

1.2 A 3

- 3 Zjednodušit systém poskytování městského majetku (HMP + MČ) pro kulturně komunitní a veřejně prospěšné aktivity v lokalitách, zejména nevyužitě či chátrající prostory.
- 3 Posílit kapacity na straně městské správy v komunikaci s občany ve věci možností využití veřejného prostoru a majetku a realizovat manuál pro realizaci aktivit ve veřejném prostoru a využití majetku.
- 1 Snižovat administrativní i finanční bariéry v přístupu a zjednodušit podmínky pro aktivní účast obyvatel a občanských organizací na zvelebování a spoluvytváření veřejného prostoru, zejména nevyužívaného či zanedbaného. (včetně vnitrobloků)
- 2 Podporovat nabídku aktivit v kultuře a umění i mimo centrum Prahy
- 3 V souvislosti se společenskými trendy a novými nároky na kvalitu života spojenými s konkrétním územím otevřít diskusi nad rolí HMP a MČ v kulturně komunitním rozvoji v lokalitách Prahy.
- 3 Rozvíjet kapacity a know how MČ v oblasti kulturního plánování, kulturní politiky a kulturně komunitního rozvoje v lokalitách Prahy.
- 3 Informovat a propagovat i turistické cíle mimo historické centrum Prahy mezi domácími →

Zázemí pro kulturní aktivity

Zajistit dostupné prostorové a materiální zázemí ve veřejném prostoru pro kulturní, sportovní, umělecké a komunitní aktivity v lokalitách ve spolupráci s širokým spektrem aktérů, organizací a institucí (stakeholderů)

i návštěvníky.

- ④ Na základě mapování místního občanského, spolkového a komunitního života nastavit transparentní víceletou a stabilní grantovou podporu města pro rozvoj kulturně-komunitních aktivit v MČ (využití grantové online nástroje ke sběru a komparaci dat)
- ④ Vypracovat nový program snadno dostupných mikrograntů města s nízkou byrokratickou zátěží pro žadatele pro podporu aktivních občanů a leaderů komunit v MČ.
- ④ Městskými granty či příspěvky HMP přímo podporovat z pohledu kulturně komunitního života funkční kulturní domy ve správě městských částí

→ **Nastavit specifické mechanismy pro integraci cizinců do lokálních společenství pomocí kulturně komunitních a participativních aktivit v úzké souvislosti s konkrétními územími, predikovat nárůst počtu cizinců v Praze, který se vždy bude týkat konkrétních území.**

1.2 A 4

- ③ Vytvořit specifické nástroje a formáty, které zohledňují potřeby a možnosti cizinců a umožňují jejich zapojení do plánování v lokalitách a posilují tak jejich integraci v místě, kde žijí.
- ① Podpořit spolupráci městských kulturních institucí se školami, Integračním centrem Praha a občanskými organizacemi v konkrétních územích v oblasti integrace cizinců.
- ② Ve spolupráci s Městskými částmi a Integračním centrem Praha a nevládními organizacemi nastavit celoměstský program / parametry pro podporu kulturně komunitních a společenských aktivit cizinců v lokalitách Prahy, včetně revize grantového schématu.
- ④ Vytvořit konkrétní poptávku a alokovat finanční prostředky pro kulturní instituce k tvorbě programů integrace cizinců skrze programy kulturních institucí.

→ **Podporovat zajištění prostorového zázemí pro kulturně komunitní aktivity na celé ploše města (včetně satelitní zástavby) jako protíváhy k přesycenosti Prahy monofunkčními nákupními centry, ve spolupráci se širokým spektrem organizací a institucí působících v lokalitách Prahy (kulturních, vzdělávacích, volnočasových, komunitních a církevních), podporovat mix funkcí.**

1.2 B 1

- 2 Analyzovat potenciál místních kulturních, vzdělávacích, volnočasových, komunitních a církevních institucí v deficitních lokalitách pro dobudování kulturně komunitní infrastruktury.
- ③ Definovat standardy vybavenosti kulturně komunitní infrastrukturou pro rozvoj komunit a občanské společnosti na místní úrovni v lokalitách Prahy pro 21. století v návaznosti na charakter lokality.
- ① Zajistit nástroje a mechanismy územního plánování, které zajistí při rozvoji nových obytných čtvrtí garanci vybudování kulturně komunitního zázemí v rámci občanské vybavenosti (bez ohledu na povahu investora, pravidla platná pro veřejný i soukromý sektor).
- ① Využívat dynamicky se rozvíjející nástroje městského plánování, které umožňují rozvoj území v mezioborovém dialogu - management komunit nebo management sousedství (community management, neighborhood management)
- ② Zajistit koncepční provázanost plánování kulturně komunitní infrastruktury s další zamýšlenou nebo stávající veřejnou či komerční infrastrukturou (radnice, nákupní centra, nové developerské projekty...)
- ⑤ Zejména v deficitních lokalitách vybudovat kulturně komunitní infrastrukturu, která bude zajišťovat mix funkcí dle potřeb uživatelů (cílových skupin) v lokalitě a svou uživatelskou i architektonickou kvalitou bude odpovídat standartům kvality života a udržitelnosti pro 21. století.

→ **Koncepčně spolupracovat s Městskou knihovnou Praha a knihovnami zřizovanými MČ na doplnění deficitů kulturně komunitního zázemí v lokalitách. V návaznosti na titul UNESCO Praha město literatury, učinit z knihovny vlajkovou loď modernizace a progresivity kulturní infrastruktury v Praze.**

1.2 B 2

- 2 Analyzovat potenciál stávajícího a potenciálně nového prostorového i institucionálního zázemí Městské knihovny Praha pro dobudování kulturně komunitního zázemí, prioritně v místech, kde byly identifikovány deficity vybavenosti.
- 3 Nastavit systém spolupráce Městských částí a Městské knihovny, včetně způsobů hodnocení společných projektů.
- 1 Realizovat soutěže na architekturu i design interiéru nových i revitalizace stávajících poboček ve spolupráci knihovny, HMP a MČ (ve vybraných případech realizovat soutěže mezinárodní).
- 2 Podporovat a posilovat potenciál poboček Městské knihovny a místních knihoven jako živých míst spolupráce a participace na občanském a kulturním životě komunity – komunitních hubů (community hub) - i jako zázemí pro rozvoj kulturních a kreativních odvětví v lokalitách Prahy.
- 4 Připravit grantový program na podporu oživení veřejného prostoru spojeného s provozem poboček místních knihoven.

→ **Podporovat využívání prostor základních škol veřejností ke sportovním a kulturně komunitním aktivitám mimo učební hodiny a dny v souladu s bezpečím dětí.**

1.2 B 3

- 1 připravit a realizovat program spolupráce škol a místních kulturně komunitních aktérů (inspirovat se fenoménem komunitních škol)
- 1 nastavit systém sdílení a maximální otevřenosti prostorů a vybavenosti škol mimo učební hodiny a dny.
- 5 realizovat modelové příklady dobudování, či přestavby fyzické infrastruktury škol pro využití komunitou (zejména v sídlištních oblastech) ve spolupráci MČ, soukromého sektoru, relevantními institucemi zřizovanými HMP v místě a s místními aktéry z řad občanského sektoru (kulturní organizace a organizace formálního i neformálního vzdělávání).

→ **Zakládat, podporovat a rozvíjet komunitní centra zaměřená na sportovní aktivity, která jsou přístupná pro všechny věkové skupiny obyvatel hlavního města.**

1.2 B 4

- 3 dojednat transparentní strategii spolupráce hlavního města s ostatními subjekty v hlavním městě působící v oblasti sportu a rekreace na udržování a realizaci sportovní vybavenosti

pro rekreační sport na území HMP

- 3 vyjednat strategii podpory rozvoje a revitalizace existujících sportovních areálů na území města i mimo jeho majetek (Sokol etc.)
- 3 stanovení koncepce ochrany a vzniku nových polo veřejných prostor (např. vnitrobloků) pro rozvoj sousedských komunitních vazeb.
- 5 vyčlenit prostředky na získávání objektů areálů, které tradičně plnily roli odpočinkových a komunitních areálů i pro veřejnost, nejen pro soukromé vlastníky a nyní jsou dražebních řízeních např. jako majetek po CKM
- 5 podpora vzniku veřejně přístupných ploch pro neorganizovaný sport a koupání jakožto inkubátoru nových komunitních vazeb, včetně inovativních dětských hřišť s posílenou infrastrukturou i ze strany HMP.
- 5 zakládat sportovní střediska sloužící všem věkovým kategoriím, a to zvláště v sídlištních lokalitách (běžecký ovál, cvičicí prvky, posilovna, bazén), které budou dostupné všem sociálním skupinám

Důvěra ke správě

Posilovat důvěru (trust-building) ve vztahu k místní správě (lokality) a celoměstské správě a stimulovat interakci správy města a obyvatel Prahy v městských částech (crowd-sourcing, lay expertise) | viz Důvěryhodná správa; str. 202 |

→ **Rozvíjet kreativní a kulturní formáty zapojení obyvatel do plánování a utváření lokalit města a života v něm.**

1.2 C 1

Rozšířit prostředky a způsoby komunikace mezi občanem a správou, a využít moderní technologie ke komunikaci, participaci na využívání a budování zdrojů a zjišťování názorů, obyvatel Prahy. Zejména v oblastech tvorby veřejných prostranství, formulace místní identity a kulturních hodnot, hodnocení kulturní nabídky, evaluace efektivnosti nástrojů podpory, vytváření nových nástrojů, založených na sdílení zdrojů (v souladu s připravovaným koncepčními dokumenty na úrovni HMP – např. Manuál participace).

- 2 využívat analýz a datových a znalostních podkladů pro transparentní správu a řízení města a při tvorbě a hodnocení politik (knowledge a evidence based)
- 1 zavádět kreativní metody participace a formy dobré správy úspěšně odzkoušené v zahraničních metropolích. (jako jsou Future City Game, Urban Ideas Bakery apod.)
- 3 nastavit funkční systém komunikace potřeb obyvatel a městské správy v oblasti komunitního a kulturního života v lokalitách.

Život ve městě

Praha rozvíjí město a krajinu - Krásné město pro život

Péče o architektonickou tvář města a jeho urbánní prostředí včetně historicky utvářených struktur, zvýší hodnotu města i jeho jednotlivých lokalit a bude inspirovat k vyšší funkční i estetické kvalitě nové výstavby i celkově k vyšší kultuře prostředí. Vysoká kvalita veřejných prostranství a jejich přívětivost přinese rozšíření vnímaných hodnot města, i zvyšování kvality života ve spojení se zvýšením obyvatelnosti centra a lepším využíváním veřejného prostoru obyvateli a návštěvníky. Centrum města se rozšíří novou kompaktní strukturou na transformačních plochách a podél hlavních rozvojových os, zformují se nové atraktivní cíle pro obyvatele i návštěvníky města, prohloubí se vědomí jedinečnosti a zvýší se sounáležitost a sebevědomí obyvatel města. Vyrovnají se kvalitativní podmínky a zvýší se kultura života v centru i na okraji města. Bohatá nabídka služeb a aktivit, kvalita veřejných prostranství a nové rekreační příležitosti a jejich dobrá dostupnost povedou k preferenci života v kompaktním městě. Stejně hodnotnou alternativou s vysokým podílem veřejných rekreačních ploch se stane revitalizované a dovybavené (včetně nabídky pracovních příležitostí) prostředí modernistických sídlišť. Postupně se naplní koncepce města krátkých vzdáleností a rozvine se městská i příměstská krajina při respektování koncepce zelené infrastruktury. Role města při koordinaci jeho rozvoje bude výrazně posílena vytvořením odpovídajících plánovacích nástrojů a jejich používáním.

Kultura politiky urbanistického rozvoje města zásadně ovlivní i značku města a především kvalitu života jeho obyvatel. Tvář města je projevem hodnotového systému jeho obyvatel i schopností samosprávy město plánovat a řídit.

Klíčová slova

veřejné prostranství, veřejný prostor, centrum, památková péče, urbánní prostředí, kulturní dědictví, historické dědictví, městotvorné, kvalita života, pohledové svahy, vzhledy, horizonty

Reakce na Analytickou část Strategického plánu

Silné stránky:

SS-1 Praha vyniká mnohvrstevnou historickou pamětí s velkým množstvím kulturních památek, geomorfologickou členitostí a unikátním geniem loci. Kulturní dědictví představuje komplex hmotné i nehmotné kultury. Mimořádné je historické jádro s charakteristickými vedutami, vyváženým podílem zástavby a zeleně, zachovalými pohledovými svahy a horizonty se zelení. Praha má zavedenou, silnou značku, ukotvenou v povědomí obyvatel i návštěvníků. Památková rezervace v hlavním městě Praze, společně s Průhonickým parkem je zapsaná na Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. Chráněny jsou území vyhlášené památkovými rezervacemi a zónami, řada ploch má statut zvláště chráněných území přírody. Hodnocení ICOMOS řadí historické jádro Prahy k celosvětově výjimečným a neopakovatelným celkům.

SS -4 Město charakterizuje silné kompaktní centrum s koncentrací aktivit, heterogenita prostředí, vysoký vnitřní potenciál pro rozvoj, kvalitně napojené obytné celky s dostatkem veřejného prostoru, pestrá krajina, fenomén Vltavy, kvalitní přírodní prostředí a fungující infrastruktura.

Problémy:

PR-2 Degradace urbánního prostředí města (město nepečuje o svůj veřejný prostor, nezvyšuje kvalitu, ani obyvatelnost, ..)

PR- 2.1 Chybějící nebo špatně fungující vazby pro pohyb ve městě (chybějící klíčové prvky dopravní infrastruktury, nedostatečná kapacita železnice, přetížené přestupní uzly města, chybějící tangenciální vazby vůči centru apod.)

PR-2.2 Negativní vliv dopravy na veřejný prostor (ztížené podmínky pro pohyb městem, nedostatečné využití náplavek, nízká pobytová kvalita apod.)

PR- 2.3 Neucelená parkovací politika (neřešené problémy parkování apod.)

PR-2.4 Dominantní pozice dopravních staveb v plánování prostorového rozvoje

PR-2.5,9 Nesystematický rozvoj lokálních center/jader aktivit (chybí hierarchizace center, malá urbánní kvalita, nedostatečná vybavenost, chybějící kulturní a komunitní vybavení, chybí infrastruktura apod.)

PR-2.6 Nekoncepční přístup k veřejným prostorům města, chybí systematická péče o kvalitu (prostupnost veřejného prostoru, vytváření inspirujícího a vhodného prostředí pro volnočasové aktivity, není stanovena hodnotová hierarchie, chybí kapitola investičních výdajů a koordinace správy apod.)

PR-2.7 Kompozice krajiny ve městě a za městem se vlivem topografie vyvíjí jako nerovnoměrná (disproporce ve vybavení veřejnou zelení, nedostatek městotvorné zeleně, neprostupnost, nižší zastoupení vegetačních ploch v některých katastrech, chybí systematická péče, apod.)

PR-2.10 Degradace funkce a významu centra města (vytlačování obyvatel z centrální části a postupná degradaci atraktivních území, ztráta autenticity, přetížení domácím a zahraničním návštěvníky, apod.)

Navržené indikátory:

1.3.0 Nárůst plošného podílu využitých transformačních území

1.3.1 Úbytek nevyužívaných objektů v rámci Pražské památkové rezervace

1.3.2 Nárůst plošného podílu území s územně plánovacím podkladem ÚPP a dokumentací UPD – pořízených městem i v celostátní evidenci

1.3.3 Zvýšení počtu urbanisticko-architektonických soutěží

1.3.4 Nárůst plošného podílu (ha) revitalizovaných veřejných prostranství (vnitrobloky, náměstí, parky, parky ve volné zástavbě)

1.3.5 Nárůst trvalého bytového fondu v centru města

1.3.6 Úbytek celků s deficitem vybavenosti (vymezených pro potřeby analýzy deficitů vybavenosti)

1.3.7 Nárůst podílu obyvatel s pěší dostupností do městských i příměstských parků do 15 minut

Související strategické dokumenty:

→ SMART Prague 2014–2020

→ Operační program Praha–pól růstu ČR

→ Management plán

→ Koncepce účinnější péče o památkový fond v hl. m. Praze

→ Strategie veřejných prostranství hl. m. Prahy

→ Koncepce památkové péče

→ Prognóza, koncepce a strategie ochrany přírody a krajiny v Praze

→ Koncepce péče o zeleň v hl. m. Praze

Město krátkých vzdáleností

Rozvíjet město pro život – město krátkých vzdáleností

→ Rozvíjet kompaktní město v souladu s principy města krátkých vzdáleností 1.3 A 1

- 3 vymezení a hierarchizace soustavy center, jejich propojování a podpora jejich rozvoje s ohledem na potřeby místa a zdůraznění jejich specifík
- ③ podpora rozšiřování koncentrované, polyfunkční zástavby s relativně vyšší hustotou obyvatel dle současných požadavků na kvalitu, vybavení a veřejná prostranství; při efektivním využití místa, se zřetelem na charakter a podmínky stabilizovaných území
- ① identifikace, definování a následně podporování rozvojových aktivit u celoměstsky významných ploch a objektů ve spolupráci s dalšími aktéry
- ① identifikace a využívání vnitřních rezerv kompaktního města zejména pro rozvoj rekreačních ploch, parků a veřejných prostranství
- ① umísťování aktivit a vybavení v místech s dobrou dostupností kolejovou veřejnou dopravou, ve vazbě na významná veřejná prostranství, v souladu s charakterem lokality (včetně posílení míst, která jsou významnými přestupními uzly veřejné dopravy, vytvoření standardů rozvoje orientovaného směrem k pěší, cyklistické a veřejné dopravě)
- ① uplatňování celostní kvality (spojení vnímání lidí a fyzikální kvality) a integrovaného přístupu při tvorbě urbánní struktury a posuzování veřejných prostranství
- ③ osvětové a vzdělávací programy pro státní správu, samosprávu i veřejnost přibližující přijaté koncepte řešení **[viz Kontinuita plánování; str. 199]**
- ③ metodické řízení a podpora veřejných architektonických a urbanistických soutěží a zadávacích řízení s kritérii kvality **[viz Kontinuita plánování; str. 199]**

→ Upřednostňovat rozvoj na transformačních plochách před volnými plochami 1.3 A 2

Upřednostňování intenzivního rozvoje města v transformačních územích na místo extenzivního rozvoje a další expanze do nezastavěných území

- 2 analýza potenciálu transformačních území a efektivity jejich využití, stanovení prioritních

transformačních území **[viz Koncentrace investic; str. 196]**

- 2 identifikace vnitřního potenciálu zastavěného území - proluky, nevyužívané plochy a objekty
- 3 prověření dlouhodobě nezastavovaných rozvojových ploch
- ③ definování a následně uplatňování nástrojů pro jejich využití s respektem k památkové ochraně a nežádoucí intenzifikaci ve stabilizovaném území, či úbytku zelených ploch
- ① udržitelné a efektivní koncipování nových polyfunkčních městských čtvrtí a lokalit s odpovídajícím podílem veřejné zeleně v transformačních a rozvojových územích

Péče o kulturní dědictví

Rozvíjet a pečovat o kulturní dědictví

→ Aktivně chránit a rozvíjet architektonické dědictví

1.3 B 1

Uplatňování principů památkové péče jako stimul vývoje a potenciál rozvoje místa a jeho identity, nikoliv omezením rozvoje při respektu k ochraně historického dědictví a hmotné kultury Prahy

- ③ zakotvení pravidel přístupu k ochraně kulturního dědictví v koncepčních a metodických dokumentech (kontextuální vnímání architektonického dědictví, vědomí různorodosti území a nutné diferenciaci hodnot a jejich ochrany, jeho obecně kulturní význam, neoddělitelnost od aktivit, podporovaných v jejich tradiční podobě, tak i takových, které odráží současný život města, které však vyžaduje koordinaci všech se zřetelem na charakter, potenciál a obyvatelnost místa) |viz Kontinuita plánování; str. 199| |viz Péče o památky; str. 170|
- ③ zvyšování požadavků na zachování historických či esteticky kvalitních a významných budov, které jsou nositelem kulturního a duchovního dědictví a také funkční a estetické kvality u staveb nahrazujících starší budovy a uplatňování odpovídajících požadavků na architektonickou kvalitu u staveb nových
- ③ hledání souladu nového využití památkového fondu s jeho historickým odkazem a dispozičním potenciálem při zachování původních hodnot, vytvoření nástrojů pro využití pro obyvatele i návštěvníky, důraz na ochranu historického podzemí a technických památek
- ① respektování památkové rezervace hl. města Prahy jako součást světového kulturního dědictví, včetně z toho vyplývajících závazků. Naplňování pravidel vyplývajících z mezinárodních úmluv a závazků, zákona o státní památkové péči a příslušných vyhlášek platných na území hl. města Prahy |viz Péče o památky; str. 170|
- ① důsledné udržení památkově cenných objektů ve vlastnictví města s cílem zachování přímého vlivu na jejich stav a funkční využití a umožnění přístupu pro obyvatele a návštěvníky |viz Majetková politika; str. 194|
- ③ nabídka nových turistických cílů a rozvojových příležitostí i mimo užší centrum Prahy a

jejich podpora v rámci Prague Tourism a orientace na kvalitu turismu |viz Kulturní turismus; str. 166|

- ③ osvětové programy zvyšující povědomí občanů o ochraně památek, i jako součásti veřejného zájmu

→ Aktivně chránit vizuální ráz města

1.3 B 2

Uplatňování principů ochrany specifických vizuálních charakteristik Prahy (mnohovrstevnatosti pražského panoramatu, zachovalých pohledových vztahů, zelených svahů a horizontů, kompozičních os utvářených především řekou a dalšími přírodními prvky, průhledů do krajiny apod.)

- 1 vytvoření podmínek pro systematické sledování změn vizuálního rázu a panoramat města
- ③ v rámci koncepčních dokumentů stanovit pravidla pro výškové uspořádání urbánní struktury města a ochrana, nové zpřístupnění a péče o pražské vyhlídky i méně známá stanoviště a přístupy k nim
- ① péče o přírodní a architektonicky hodnotné dominantní prvky i mimo chráněná území a historické jádro města a jejich vztah k panoramatu
- ① při umístění staveb a souborů uplatňování vytvořených pravidel (v rámci legislativně ukotvených dokumentů) pro posouzení vlivu na panorama města, i vlivu na své okolí (důraz na plnohodnotnou ochranu střešní krajiny v historickém městě, na ochranu dalších hodnotných urbanistických celků apod.)

→ Aktivně chránit a rozvíjet krajinu jako nositele kulturního dědictví

1.3 B 3

Uplatňování Evropské úmluvy o krajině

- 2 analýza charakteristik vymezených typů krajiny, sil a tlaků, které je mění a zaznamenání jejich změn
- 3 vymezení typů krajiny na celém území města
- ③ definování cílových charakteristik pro vymezené typy krajiny
- ② výměna informací a spolupráce s evropskými institucemi se zřetelem na zvýšení účinnosti přijatých opatření
- ③ podpora multioborových vzdělávacích programů v oblasti krajině politiky, ochrany, správy a plánování krajiny

Rozvoj veřejného prostoru

Rozvíjet a pečovat o veřejný prostor města

→ Posilovat a zkvalitňovat veřejná prostranství města

1.3 C 1

Posílení vzájemných vazeb při plánování architektury, infrastruktury i urbanismu s důrazem na vytváření funkčního a kvalitně projektovaného městského prostoru

- 3 zpracování hierarchizace veřejných prostranství a hledání jejich podoby, využití a uspořádání na základě lokálních potřeb obyvatel (s využitím metod zapojování veřejnosti do plánování města)
  - 1 vyhodnocování kritérií kvalit veřejných prostranství při tvorbě i posuzování návrhu veřejných prostranství
  - 1 v projektech a při realizaci zvyšování estetické a pobytové hodnoty veřejného prostoru, vytváření „přátelských veřejných prostorů“, zlepšování vybavenosti zejména v místech rekreačních ploch a dětských hřišť
  - 1 důraznější sledování pobytové kvality veřejných prostranství při řešení dopravní a technické infrastruktury, podpora koncepčního řešení dopravy v klidu v lokalitách a jejich spádovém území ovlivňující řešení veřejných prostranství **|viz Kvalita veřejných prostranství; str. 128|**
  - 1 zvýšení dohledu investičního subjektu města nad přípravou investičních záměrů, přesahujících běžnou údržbu, ve smyslu současného zvýšení celkové kvality prostoru (efektivní vynakládání prostředků), financování sociální výstavby a soutěže na ní, či veřejných staveb apod. městem a státem **|viz Kontinuita plánování; str. 199|**
  - 1 využívání odborníka – architekta v koncepční a projekční přípravě objemnějších zásahů do veřejných prostranství

→ Zvyšovat fyzickou propustnost a bezbariérovost

1.3 C 2

Posilování vnitřních vazeb a uzlových míst v síti veřejných prostranství a odstraňování bariér

- 3 zpracování koncepce propustnosti města s návrhem opatření **|viz Zelená infrastruktura; str. 114|**
- 3 nastavení mechanismů pro omezení vzniku uzavřených obytných areálů nepropustných pro veřejnost a omezení vzniku nepropustných areálů, zejména v obytných čtvrtích
- 3 vytvoření koncepce venkovního a nočního osvětlení významných veřejných prostranství
- 1 využití nástrojů ke zlepšování přístupnosti a komfortu užívání pro všechny skupiny obyvatel a usnadňování pěšího spojení frekventovaných lokalit
- 5 vývoj a inovace prvků pražského městského mobiliáře a informačního systému

Vyrovnávání kvality života

Vyrovňovat kvalitu života ve městě

→ Kultivovat a oživit centrální části města

1.3 D 1

Zvýšení atraktivnosti centra pro jeho obyvatele, snížení koncentrace a dominance nežádoucích jevů (sociálně patologické jevy, kriminalita, problémový turismus, šedá ekonomika apod.)

- ③ realizace bytové politiky posilující udržitelnost bydlení v centru města, podpora výstavby městského bydlení a obnovy bytového fondu (podpora transformace původně bytových domů znovu na bydlení a omezení transformace bytových domů v Pražské památkové rezervaci na hotelové a ubytovací funkce)
- ③ opatření k zamezení vzniku monofunkčních zón čistě turistické, nebo administrativní povahy i vzniku jiných objemných staveb s návaznou dostřednou dopravou, u stávajících zón usilování o jejich revitalizaci a polyfunkčnost
- ③ nalezení způsobu regulace nežádoucího sortimentu obchodu, služeb a aktivit, nežádoucí reklamy a objektového smogu v centru s ohledem na kulturní a společenskou vyspělost a prezentovanou značku města
- ③ udržení tradičního sídla vysokých škol v centru města a nalezení možností jejich uplatňování i v dosahu centra s ohledem na jejich význam pro kvalitu a pestrost života, i účasti v rámci dalších oblastí fungování města **[viz Potenciál vysokých škol; str. 182]**
- ⑤ posilování klidových míst v centru, ochrana volných prostranství i ploch volné krajiny v docházkové vzdálenosti centra

→ Zvyšovat a vyrovnávat kvalitu života v centru a na okraji města

1.3 D 2

Posilování identifikace obyvatel s místem, podporování specifík historických částí města, respektování hodnotných urbanistických celků z 20. století, zamezení průniku cizorodých prvků do původní zástavby někdejších venkovských sídel.

- 2 zhodnocení potřeb a možností okrajových městských částí a jejich center a posilování jejich

specifické atraktivity

- 3 identifikování lokalit ohrožených degradací a také těch s největším potenciálem ke zlepšení a zpracování studií na jejich zkvalitnění
- ③ zachování a posílení charakterů zástavby jednotlivých lokalit, vytipování iniciačních jader a jejich specifík, propagace různorodosti lokalit jako jedné z kvalit Prahy
- ③ zpracování programů pro revitalizaci městského majetku a jeho naplnění městotvornými aktivitami **[viz Majetková politika; str. 194]**
- ③ nalezení a realizace účinných opatření pro řešení lokalit zatížených některými negativními jevy (živelné parkování, skládkování, znečišťování odpadem apod.)
- ① sledování a péče o zachované kulturního dědictví i v zájmovém území historického jádra a mimo něj
- ① směřování investic pro zlepšení infrastruktury, vybavenosti a dostupnosti veřejných služeb v souladu s rozvojem bydlení a potřebami obyvatel
- ⑤ rozmístění budov veřejné správy a institucí se zřetelem na pozitivní vliv na okolí (komunitní příležitosti, veřejné služby, přístup k informacím, posilování aktivit, kultivace prostředí apod.)

→ Zvýšit atraktivnost modernistického města

1.3 D 3

Posílení vědomí specifického významu a hodnoty lokalit a jejich veřejných prostranství pro obyvatele a posílení identity dané lokality

- 2 identifikování hodnot architektury i urbanismu založených modernistických celků a využívání tohoto materiálu při stanovení koncepce i umístování staveb
- 2 analýza center a míst soustředěných aktivit, jejich organizační a kvalitativní úpravy a časový rozvrh regenerace
- 3 nalezení vhodných aktivit a projektů zvyšující polyfunkčnost území a rozšiřující nabídku atraktivních cílů
- ③ vytvoření metodiky revitalizace veřejných prostranství modernistických sídlišť a jejich zeleně - tvorba pilotních projektů a experimentálních studií úprav veřejných prostranství modernistického města, včetně vyhodnocení různých přístupů
- ⑤ systematická obnova a dovybavení veřejných prostorů, vedoucích k větší rozmanitosti, zdůraznění specifík a vazeb, včetně jejich hierarchického rozlišení

Krajina ve městě

Rozvíjet městskou a příměstskou krajinu

→ Uplatnit krajinářské hledisko při tvorbě města

1.3 E 1

Uplatňování celostního řešení záměrů s dopadem na krajinu, a to i s využitím prvků zelené infrastruktury včetně sídelní zeleně a jejich vzájemného propojování

- ① zajištění odpovídajícího systému správy o nezastavěnou krajinu (např. správa příměstských parků)
- ③ respektování různorodosti, odlišnosti a lokální specifičnosti jednotlivých zelených ploch (hierarchizace a specifikace vymezených ploch ve spolupráci s veřejností)
- ③ vymezení systému městských, příměstských parků a lesů, zahrnující plochy nezastavěné krajiny ve městě (při respektování přírodních parků)
- ③ vymezení systému zelených svahů s ohledem na vizuální charakteristiku města
- ③ řešení systému parků a ploch nezastavěné krajiny ve vazbě na systém veřejných prostranství a pěších a cyklistických cest, propojování cestní sítě města a krajiny |viz Zelená infrastruktura; str. 114|
- ① sledování a koordinování dopadů nového rozvoje na přírodní a topografické souvislosti místa
- ① uplatňování krajinářského přístupu u všech vodohospodářských úprav
- ③ osvětovou činností zvyšování povědomí o krajině a jejím přírodním a kulturním charakteru

→ Zakládat a revitalizovat městskou (sídelní) zeleň

1.3 E 2

- ③ vyhledávání příležitostí a zakládání koncepčních řešení pro novou výsadbu nebo obnovu uličních stromořadí, vnitroblokové zeleně a zeleně na veřejných prostranstvích
- ③ hierarchizace a koordinace postupu při revitalizaci a systematickému zpřístupnění prostoru řeky a jejích přítoků, vytvoření pravidel pro regulaci míry a způsobu využití
- ③ podporování vzniku nezastavěných volných ploch mezi zástavbou a zvláště chráněnými územími přírody
- ① nalezení dohody o možných výjimkách výsadby dřevin v ochranných pásmech sítí, důraz

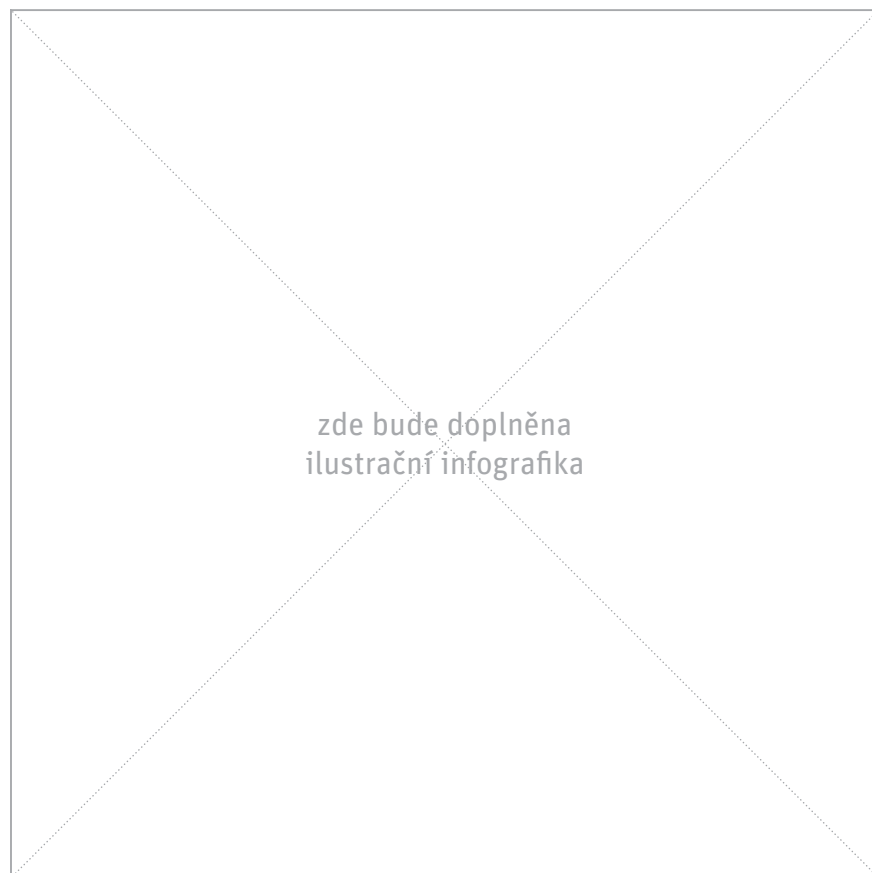

na důslednou koordinaci technických sítí a preference jejich sdružování mimo jiné i za účelem ozelenění ulic

- ① při obnově historických zahrad, parků a stromořadí stanovení principů regenerace s respektem k odborným památkářským a krajinářským postupům
- ⑤ zakládání nových a revitalizace stávajících parků a ostatních vegetačních ploch v místech s jejich největším deficitem při zohlednění žádoucí velikosti ploch zeleně na obyvatele v lokalitě

Zdravé město

Praha je zdravé město ohleduplné k přírodě

Praha dosáhne zdravého přírodního a urbánního prostředí, zkvalitnění podmínek pro život obyvatel a zlepšení stavu přírody a krajiny. Sníží současnou ekologickou zátěž, především znečištění ovzduší v některých lokalitách, a dosáhne rovnováhy mezi sídelními strukturami a krajinou tak, že se stane městem čistým, zdravým a harmonickým.

Opatření k naplňování tohoto strategického cíle povedou ke snížení úrovně znečištění ovzduší, hlukové zátěže, stabilizaci vodního režimu v městské i volné (příměstské) krajině, zlepšení čistoty povrchových vod a mikroklimatických podmínek s pozitivním dopadem na zdraví obyvatel a stav ekosystémů.

Posílí se systém zeleně, ekologická stabilita příměstské krajiny, vzniknou nové plochy pro krátkodobou rekreaci obyvatel, sníží se zatížení chráněných území.

Zlepšení kvality životního prostředí v Praze zvýší konkurenceschopnost a odolnost města, na úrovni lokalit pak i hodnotu konkrétních nemovitostí a kvalitu života obyvatel, bude mít pozitivní vliv na rozvoj některých oborů podnikání i turistický ruch.

Klíčová slova

snížení hluku, znečištění ovzduší, zeleň, lesy, zelená infrastruktura, vodní toky, srážkové vody, krajina, půda

Reakce na Analytickou část Strategického plánu

Silné stránky:

SS4.3 Zlepšování kvality vody ve Vltavě a revitalizace jejích břehů mají pozitivní dopady na kvalitu života ve městě, mj. i rekreační funkci řeky s dopadem na využívání nábřeží.

Problémy:

PR6.1 V Praze dochází dlouhodobě k překračování imisních limitů pro suspendované částice (PM10, PM2,5) oxid dusičitý, benzo(a)pyren a přízemní ozon. Většina překročení imisních limitů souvisí se značným dopravním zatížením. Mobilní zdroje se podílí na celkových emisích tuhých znečišťujících látek (TZL) více než 85 %, na celkových emisích oxidů dusíku (NOx) více než 75 %.

PR6.2 Významná část obyvatel je zasažena nadlimitním hlukem, jehož hlavním zdrojem je pozemní doprava, a to především doprava automobilová. Realizovaná opatření k omezení hluku však mají nečíslna negativní dopad na kvalitu sídelních struktur i veřejných prostranství.

PR2.7 Praha disponuje relativně vysokým podílem zelených ploch (cca 25 % z celkové rozlohy), které ale nejsou rovnoměrně rozmístěny v rámci území města.

PR2.7 Nedostatek či špatná struktura městotvorné zeleně tam, kde zvyšuje urbánní charakter lokality, její udržitelnost a kvalitu života (nedostatek stromořadí v ulicích, zeleně ve vnitroblocích atd.).

PR6.5 Drobné vodní toky (a vodní režim celkově) na celém území města negativně ovlivňuje intenzivní suburbanizace a nedostatečná kapacita lokálních čistíren odpadních vod pro rozvojová území v okrajových částech města. Rozsáhlé zpevněné plochy s omezeným vsakem srážek a zrychleným odtokem vody z prostředí města má za následek ubývání vody v krajině a zhoršování mikroklimatických podmínek. Praha disponuje relativně dostatečným množstvím rekreačních vodních ploch, zhoršená kvalita vod v nich především v letních měsících však jejich rekreační využití snižuje.

Reakce na Územně analytické podklady:

UAP₂₀₁₄ Vysoký stupeň zornění zemědělské půdy a stále malý podíl lesů, luk a dalších typů přírodních ploch v některých částech města a s tím související absence prvků ÚSES v těchto lokalitách.

Navržené indikátory:

- 1.4.0** Zvýšení výměry ploch zeleně na obyvatele
- 1.4.1** Snížení počtu trvale bydlících obyvatel v území s překročením imisních limitů znečištění ovzduší
- 1.4.2** Snížení celkových emisí oxidů dusíku, prachových částic PM10, PM2,5 z mobilních zdrojů
- 1.4.3** Snížení počtu trvale bydlících obyvatel žijících v oblastech kde noční hluk přesahuje úroveň 50 dB
- 1.4.4** Zvýšení rozlohy parkových ploch
- 1.4.5** Zvýšení rozlohy lesů
- 1.4.6** Délka revitalizovaných úseků vodních toků
- 1.4.7** Zvýšení podílu vodních ploch v Praze, které lze z hlediska kvality vody celosezónně využívat ke koupání

Související strategické dokumenty:

- SMART Prague 2014–2020
- Operační program Praha–pól růstu ČR
- Prognóza, koncepce a strategie ochrany přírody a krajiny v Praze
- Koncepce péče o zeleň v hl. m. Praze
- Zásady a principy tvorby Zeleného pásu hl. m. Prahy
- Krajská koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty na území hl. m. Prahy
- Akční plán snižování hluku pro aglomeraci Praha 2008
- Program zlepšování kvality ovzduší aglomerace CZ01 – Praha (do 2020)

Zelená infrastruktura

Vytvořit víceúčelový systém zelené infrastruktury města a metropolitního regionu jako nástroje pro zlepšování mikroklimatických podmínek a zmírňování dopadů klimatických změn |viz Krajina ve městě; str. 108|

→ Vytvořit funkční systém zelené infrastruktury a sídelní zeleně 1.4 A1

- 3 vytvoření metodiky rozvoje systému sídelní zeleně
- ③ přijetí koncepce zelené infrastruktury
- ① pokračování ve výkuech pozemků do vlastnictví města s cílem propojení stávajících ploch zeleně a zakládání nových
- ⑤ postupné propojování prvků zelené infrastruktury volné (příměstské) a městské krajiny

→ Zajistit integrovaný management péče o zeleň a přírodní území 1.4 A2

- ① sjednocení zásad (minimálně metodické) péče o zeleň na celém území města
- ③ aktualizace „Koncepce péče o zeleň v hlavním městě Praze“
- ① revidovat sortiment stromů a keřů pro použití v současných městských podmínkách, zvláště pak v ulicích a zpevněných plochách, testovat nové druhy, resp. kultivary stromů pro takoveto podmínky

→ Posilovat ekologickou stabilitu a regenerační schopnosti krajiny 1.4 A3

- ① pokračování v realizaci Zeleného pásu kolem Prahy dle schválených zásad a principů jeho tvorby a za spolupráce se Středočeským krajem
- ① likvidace nepůvodních invazních rostlin na přírodních stanovištích a regulace jejich výsadby do krajiny
- ⑤ postupné založení chybějících prvků územního systému ekologické stability (ÚSES) a zajištění funkčnosti celého tohoto systému v územním rozsahu daném platnými územně plánovacími dokumenty
- ⑤ výsadba mimoprodukčních lesů, zakládání trvalých travních porostů, sadů atd.
- ⑤ vytváření a obnova krajinných prvků

→ Zlepšit prostupnost krajiny a její využitelnost pro rekreaci 1.4 A4

- ④ podpora komplexních pozemkových úprav v katastrálních územích příměstských částí, které zahrnují návrh cestní sítě, delimitace kultur, protierozních a vodohospodářských opatření, ÚSES a ochranu krajinného rázu
- ⑤ obnova historické cestní sítě s nezpěvným povrchem a její doprovodnou vegetací umožňující pěší průchod krajinou a obecně zlepšení podmínek pro pěší a cyklisty
- ⑤ rozšíření nabídky sportovně-rekreačních areálů v přírodním prostředí
- ⑤ rozšíření vybavenosti příměstských lesů a lesoparků o rekreační prvky a mobiliář

→ Zlepšit hospodaření se srážkovými vodami v krajině 1.4 A5

- ③ přijetí a naplňování koncepce hospodaření se srážkovými vodami
- ⑤ vytvoření systému na vsakování a záchyt srážkových vod a jejich recyklaci pro závlahu vegetace a druhotné použití

→ Realizovat opatření cílené na zpomalení povrchového odtoku vody z krajiny a protierozní ochranu 1.4 A6

- ⑤ přírodě blízká řešení v krajině (zatravněné rýhy a průlehy, zasakovací pásy, remízky, mokřady, doprovodná vegetace polních komunikací, cyklostezek aj.)
- ⑤ v koordinaci se systémem odvodnění případně i stavebně technická řešení (retenční nádrže, vsakovací zařízení aj.)

→ Pokračovat v integrované revitalizaci údolních niv, vodních toků a ploch s cílem posílit jejich vodohospodářskou, biologickou, krajinnářskou i rekreační funkci 1.4 A7

- 2 vytíipování vhodných území pro komplexní revitalizace říční krajiny |viz Krajina ve městě; str. 108|
- ① opravy, rekonstrukce a odbahnění rybníků a vodních nádrží, doplnění chybějících břehových porostů, úpravy jejich okolí v souladu s jejich víceúčelovou rolí, zajištění jejich dlouhodobého managementu atd.
- ⑤ obnova přirozených koryt a údolních niv, funkcí vodních toků (potoků) v přírodních lokalitách i městské krajině, obnova a údržba břehových porostů, zvýšení prostupnosti a přístupnosti břehů s využitím zpracované Koncepce pražských břehů atd.

Ovzduší a hluk

Zlepšovat kvalitu ovzduší a snižovat hlukovou

zátěž | viz Udržitelná mobilita; str. 120|

→ Realizovat technická a organizační opatření ke snížení hluku na nejvíce exponovaných místech s ohledem na zachování prostupnosti krajiny

1.4 B 1

- ① snižování rychlosti u automobilového provozu, omezování vjezdu do rezidenčních území, individuální protihluková opatření - úpravy na fasádách a výměny oken, aj.
- ① využívání „tichého“ asfaltu při rekonstrukcích komunikací
- ① omezení hluku z provozu tramvajové dopravy - rekonstrukce tratí na tratě s nižší hlukovou emisí, v rámci komplexní úpravy ulic jako veřejného prostranství | viz Rozvoj veřejného prostoru; str. 104| a používání méně hlučných souprav
- ⑤ instalace protihlukových stěn v souladu s Manuálem tvorby veřejných prostranství hl. m. Prahy, tzn. podél dálnic a železničních koridorů, a to v měřítku a charakteru odpovídajícímu prostředí, do kterého budou umístovány
- ⑤ využití multifunkčních prvků zelené infrastruktury pro zmírnění hlukové zátěže (např. terénní valy osázené protiprašnou zelení v blízkosti zdrojů hluku apod.)

→ Dosáhnout plnění imisních limitů pro ochranu zdraví lidí a ekosystémů

1.4 B 2

- ① plnění Programu zlepšování kvality ovzduší, aglomerace CZO1 Praha
- ① u celoměstsky významných staveb (především dopravních staveb), které budou znamenat zvýšenou hlukovou a imisní zátěž pro jimi dotčená území, zajištění účinných kompenzačních opatření pro snížení negativních vlivů na zdraví obyvatel a ekosystémy
- ④ pokračování v pražském dotačním programu „Čistá energie Praha“
- ④ podpora zavádění alternativních nízkoemisních a bezemisních zdrojů elektřiny a tepla v souladu s Územní energetickou koncepcí hl. m. Prahy (2013-2033)
- ④ podpora přechodu od neekologických spalovacích zařízení (především kotle na tuhá paliva) k využívání nízkoemisních tepelných zdrojů

→ Snižovat prašnost v městském prostředí

1.4 B 3

- ① pravidelné čištění veřejných prostranství a pozemních komunikací s využitím čisticích vozů s účinnými prachovými filtry- snižování emisí, zejména prašnosti ze stavební činnosti a provozu stavebních a dalších mechanismů
- ⑤ využití multifunkčních prvků zelené infrastruktury ke snižování prašnosti (stromořadí, pnoucí zeleň, terénní valy v blízkosti zdrojů prašnosti, zelené střechy aj.)
- ⑤ výsadba izolační zeleně s protiprašnou funkcí v místech přiblížení kapacitních komunikací k obytné zástavbě

Městské zemědělství

Podporovat příměstské a městské zemědělství

→ **Podporovat aktivity zvyšující povědomí o hodnotě zemědělské půdy, půdních ekosystémů a kulturní krajiny pro produkci zdravých a bezpečných potravin v místě** 1.4 C 1

- ③ zařazení osvětových akcí zvyšující povědomí o hodnotě zemědělské půdy, půdních ekosystémů atd. do akčních plánů koncepte Environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO)
- ② navazování spolupráce s oborovými organizacemi na rozvoji a podpoře zemědělství
- ③ podpora farmářských trhů zaměřených na distribuci místních potravin
- ④ podpora zakládání komunitních zahrad

→ **Vytvářet podmínky pro rozvoj příměstského a městského zemědělství** 1.4 C 2

- ③ začlenění rozvoje městského a příměstského zemědělství do nově vymezených metropolitních a příměstských parků **[viz Život ve městě; str. 96]**
- ② vytvoření programu partnerství města a venkova
- ③ zachování a rozvíjení tradic zahrádkářských kolonií, jejich začlenění do systému ploch zelené infrastruktury **[viz Život ve městě; str. 96]**

Venkovní aktivity

Vytvářet vhodné podmínky pro fyzické aktivity obyvatel

ve venkovním prostředí [viz Život ve městě; str. 96]

→ **Vytvářet vhodné podmínky pro fyzické aktivity obyvatel ve venkovním prostředí** 1.4 D 1

- ③ hierarchizace a koordinace postupu při revitalizaci a systematickému zpřístupnění prostoru řeky a jejích přítoků
- ⑤ zpřístupnění rekreačních tras s prvky rozvíjející fyzické dovednosti
- ⑤ založení areálu zaměřeného na přírodně poznávací a pohybově vzdělávací aktivity

Udržitelná mobilita

Praha ve spolupráci s okolním regionem

uplatňuje principy udržitelné mobility

Praha bude směřovat k udržitelné mobilitě - k zajištění pohybu osob a zboží, které je dlouhodobě přijatelné z hlediska sociálního, ekonomického a dopadů na životního prostředí. Na území města a také v okolním regionu se postupně dosáhne lepšího souladu dopravy s kvalitou životního prostředí a veřejných prostranství. Dopravní dostupnost zdrojů a cílů bude výrazně orientována na ekologicky šetrnější způsoby dopravy a pohybu (mobility) - na veřejnou dopravu (především kolejovou) a také na chůzi a užívání jízdních kol, které jsou zároveň i zdravou fyzickou aktivitou. Cílem je zvýšit podíl veřejné, pěší a cyklistické dopravy nad 70 %. Zlepší se atraktivita využívání těchto způsobů mobility, které budou výhodnou a oblíbenou alternativou individuální automobilové dopravy (IAD) a dojde ke snížení negativních vlivů z dopravy, zvýšení bezpečnosti a energetické účinnosti. V silniční dopravě se uplatní kombinace regulačních a investičních opatření směřující ke snižování negativních dopadů automobilové dopravy na hustě obydlená území města. Míra regulačních opatření bude směrem k centru města narůstat.

Naplnění tohoto cíle podpoří hodnoty města a místa tak, že pro obyvatele města bude přitažlivé žít se svým městem a užívat jeho veřejných prostranství. Vyvážené uplatnění jednotlivých druhů dopravy a pohybu v souladu s principy udržitelné mobility přinese spolehlivější, rychlejší a příjemnější cestování lidí a lepší prostředí, což bude příznivé především pro obyvatele a návštěvníky města s pozitivním vlivem na atraktivitu města obecně. Vyšší energetická účinnost v dopravě bude mít pozitivní ekonomický dopad a uplatňování elektromobility a jiných efektivních alternativních pohonů přispěje ke snižování závislosti na ropě.

Klíčová slova

Veřejná doprava, příměstská železnice, automobilová doprava, chůze a užívání jízdních kol, parkování, city logistika, bike/car sharing, elektromobilita

Reakce na Analytickou část Strategického plánu

Problémy:

- PR2.4** Doprava a dopravní stavby zásadním způsobem ovlivňují podobu a atraktivitu veřejných prostranství, kvalitu životního prostředí a rozpočet města (cca 35 % všech výdajů a 1/2 kapitálových výdajů)
- PR6.1,2** Negativní dopady na životní prostředí a veřejná prostranství způsobuje zejména automobilová doprava (zejména hluk, suspendované částice, oxidy dusíku, benzo(a)pyren a zabor území)
- PR8.3** V pražské aglomeraci existují dva částečně se překrývající integrované dopravní systémy (PID a SID), což vede k neefektivitě vynakládaných prostředků na veřejnou službu a nevyužití synergického potenciálu
- PR2.3** Překážkou pro vyšší využívání veřejné dopravy je také nedostatečné tempo realizace systému P+R, který umožňuje kombinovat jízdu automobilem s veřejnou dopravou (zejména pro cesty z regionu)
- PR2.3** Chybí pokročilejší organizace zásobování města, současný systém je neřízený a neprobíhá žádná koordinace napříč dodavateli

Potenciály:

- P2.1** V Praze a jejím okolí funguje kvalitní systém veřejné dopravy - díky husté a frekventované síti veřejné dopravy si Praha udržuje přední postavení mezi evropskými městy v podílu cest vykonaných veřejnou dopravou (dle ročenky dopravy Prahy je 43 % cest vykonáno veřejnou dopravou, 33 % automobilovou dopravou, 23 % pěšky a 1 % na kole)

Navržené indikátory:

- 1.5.0** Vyšší podíly veřejné, pěší a cyklistické dopravy na dělbě přepravní práce
- 1.5.1** Vyšší počet cestujících integrované veřejné dopravy (na území města)
- 1.5.2** Vyšší podíl kapitálových výdajů v rámci kapitoly Doprava rozpočtu hl. m. Prahy určených pro rozvojové akce veřejné, pěší a cyklistické dopravy
- 1.5.3** Vyšší kapacita systému P+R v Praze a v okolním regionu
- 1.5.4** Vyšší průměrná cestovní rychlost tramvajů a autobusů
- 1.5.5** Nižší počet vozidel na vnitřním kordonu
- 1.5.6** Vyšší počet cestujících příměstské železniční dopravy

Související strategické dokumenty:

- SMART Prague 2014–2020
- Operační program Praha–pól růstu ČR
- Akční plán snižování hluku pro aglomeraci Praha 2008
- Program zlepšování kvality ovzduší aglomerace CZ01 – Praha (do 2020)
- Zásady dopravní politiky hl. m. Prahy
- Novelizace koncepce přestavby železničního uzlu Praha
- Koncepce rozvoje zón placeného stání v podmínkách hl. m. Prahy
- Koncepce rozvoje cyklistické dopravy a rekreační cyklistiky v hl. m. Praze do roku 2020
- Koncepce odstraňování bariér ve veřejné hromadné dopravě v hl. m. Praze
- Zásady rozvoje pěší dopravy na území hl. m. Prahy
- Plán udržitelné mobility pražské aglomerace
- Integrované teritoriální investice

Preferování veřejné dopravy

*Zatraktivňovat veřejnou dopravu a uplatňovat regulaci
a řízení provozu automobilové dopravy*

→ Koncepčně podporovat udržitelnou mobilitu

1.5 A 1

- 3 přehodnocení rozsahu a parametrů komunikačního systému uvnitř Pražského okruhu s ohledem na udržitelný rozvoj a rozpočet města při respektování priority dostavby Pražského okruhu a potřebnosti dokončení Městského okruhu [viz **Zahraniční dostupnost; str. 146**]
- 3 zpracování studie proveditelnosti systému city logistiky v Praze - tj. systému lepší organizace zásobování města sledujícího snížení negativních dopadů nákladní dopravy na město
- 3 vypracování a přijetí plánu udržitelné mobility pro Prahu s přesahem do okolního regionu
- 2 vytvoření multimodální aplikace pro plánování cesty různými způsoby dopravy (veřejnou dopravou, autem, na kole, pěšky), včetně možnosti odbavení a placení za služby
- 3 systémová propagace užívání veřejné a nemotorové dopravy

→ Vytvořit jednotný metropolitní integrovaný systém a optimalizovat jeho provoz

1.5 A 2

- 1 vytvoření společného organizátora integrovaného dopravního systému Prahy a Středočeského kraje
- 5 sjednocení a zjednodušení tarifů, zatraktivnění informačních a odbavovacích systémů a propojení jízdních řádů a zefektivnění provozu

→ Realizovat opatření pro preferenci tramvajů a autobusů

1.5 A 3

- 2 iniciace opatření pro preferenci veřejné dopravy v legislativě (např. přednost v jízdě, zvýhodnění kolejové dopravy při hlukovém posouzení)
- 5 úpravy světelných signalizačních zařízení pro preferenci tramvajů nebo pro preferenci autobusů (s využitím systému aktivní detekce)
- 5 realizace podélných zábran pro oddělení tramvajové dopravy od automobilového provozu
- 5 realizace nebo vyznačení vyhrazených jízdních pruhů pro autobusy
- 5 úpravy křižovatek za účelem preference tramvajů a autobusů
- 5 úpravy v prostoru zastávek tramvajů a autobusů k rychlejšímu a bezpečnějšímu nástupu a

výstupu (vídeňské zastávky, zastávkové mysy, časové ostrůvky, zvýšení nástupních hran,...)

→ Zvyšovat komfort užívání veřejné dopravy

1.5 A 4

- 1 omezení sociálněpatologických jevů ve veřejné dopravě (kriminalita, vandalství, neplatiči, bezdomovci, nepořádek, zápach apod.)
- 5 zlepšení přístupnosti veřejné dopravy, např. realizací bezbariérových přístupů do stanic a k zastávkám a zvyšováním podílu nízkopodlažních vozidel
- 5 kvalitnější přestupní vazby (technická řešení zlepšující přestup, minimalizace časových ztrát při přestupech)
- 5 lepší informovanost cestujících (např. aktuální informace o provozu a jeho změnách)
- 5 rozšiřování možností odbavovacího systému (např. využití bezkontaktních plateb)
- 5 postupné zvyšování podílu vozů s klimatizací
- 5 zlepšení dostupnosti WIFI a telefonního signálu v prostředcích veřejné dopravy

→ Urychlit rozvoj systémů podporujících kombinaci veřejné dopravy s IAD (systémy P+R, K+R) nebo s jízdním kolem (systém B+R), procesně podporovat realizaci i v okolním regionu

1.5 A 5

- 3 nalezení modelu výstavby parkovišť P+R s kombinací veřejného a soukromého kapitálu
- 3 spolupráce se Středočeským krajem na přípravě rozvoje systémů P+R, K+R, B+R v okolním regionu
- 5 urychlení přípravy a výstavby nových zachytných parkovišť systému P+R (s doplňkovou službou úschovy jízdních kol systému B+R) zejména u stanic metra
- 5 vyhledání a realizace dalších vhodných míst pro systémy B+R (včetně umístění na železničních stanicích) a K+R

→ Regulovat a řídit provoz automobilové dopravy

1.5 A 6

- 3 prověření možností zavedení mýtného systému ve vztahu k dalším uplatňovaným regulačním opatřením
- 1 zavedení nízkemisní zóny za účelem snížení emisí exhalací z dopravy v centrální oblasti města
- 2 iniciování zrušení zpoplatnění Pražského okruhu a počátečních úseků dálnic pro odvedení automobilové dopravy z místní komunikační sítě
- 1 nezvyšování parkovací kapacity formou veřejných hromadných garáží na území PPR a v →

- případě privátních investic usilování o minimalizaci nových parkovacích kapacit
- 1 usilování o vyšší využití nákladní lodní dopravy pro stavby (přeprava materiálu jako alternativa vůči automobilové dopravě)
  - 3 vytvoření podmínek pro zavedení systému sdílených dopravních prostředků (bike sharing, car sharing)
  - 4 podpora výstavby parkovacích objektů na sídlišťích jako součásti komplexní revitalizace s cílem zmírnit deficity parkovacích stání a částečně uvolnit veřejná prostranství
  - 5 větší uplatnění inteligentních telematických systémů (ITS) v řízení provozu
  - 5 rozšíření a optimalizace zón placeného stání s využitím ITS a s cílem snížit počet vozidel vjíždějících do regulované oblasti včetně dynamického navádění vozidel na volné parkovací kapacity
  - 5 postupné zklidňování dopravy v rezidenčních oblastech zejména prostřednictvím zřízení zón 30

Soudržná a zdravá metropole
Udržitelná mobilita

koncepce 1.5 B

Rozvoj kolejové dopravy

Rozvíjet a optimalizovat páteřní síť kolejové dopravy (metro, železnice, tramvaje)

- **Rozvíjet síť metra do území, pro která je takto kapacitní veřejná doprava žádoucí** 1.5 B 1
- 3 prověřování možností dalšího rozvoje linky metra D
  - 5 příprava a následná realizace prvního úseku linky metra D do jižního sektoru města
- **Rozvíjet síť tramvajových tratí** 1.5 B 2
- 3 prověřování možností rozvoje tramvajových tratí do regionu
  - 5 příprava a následná realizace tramvajových tratí, zejména v úsecích s intenzivní autobusovou dopravou a pro vytvoření tangenciálních spojení ve městě
- **Spolupracovat s Ministerstvem dopravy ČR a vlastníkem železniční infrastruktury (nyní SŽDC) na zlepšování spolehlivosti a kvality obsluhy města železniční dopravou („Eskem“)** 1.5 B 3
- 3 spolupráce na přípravě a následné realizaci řešení kapacitně problémových úseků železničního uzlu Praha s dlouhodobým cílem oddělení dálkové a příměstské železniční dopravy
  - 3 spolupráce na přípravě a následné realizaci nových železničních zastávek na území Prahy
  - 3 řešení nedostatečné kapacity železničního uzlu Praha - optimalizace směrem k průjezdnému modelu železnice skrze centrum města ve výhledu

Kvalita veřejných prostranství

Sledovat vyšší kvalitu veřejných prostranství při návrhu dopravních řešení

→ **Zařadit vyšší kvalitu veřejných prostranství mezi důležitá kritéria při posuzování návrhů dopravních řešení** 1.5 C 1

- 1 respektování koncepčních dokumentů pro tvorbu veřejných prostranství (nyní Manuál tvorby veřejných prostranství hl. m. Prahy) při návrhu a posuzování dopravních řešení

→ **Revitalizovat významné městské třídy s cílem zkvalitnit veřejná prostranství** 1.5 C 2

- 3 zpracování návrhu a realizace humanizace severojižní magistrály
- 3 zpracování koncepčních studií při záměrech na rekonstrukci významných městských tříd

Nová propojení

Zvýšit prostupnost a propojenost území, zejména pro chůzi a pro používání jízdních kol

→ **Vytvořit novou nabídku bezbariérových a bezpečných tras a prostorů pro chůzi a pro používání jízdních kol** 1.5 D 1

- 5 zavedení atraktivního informačního systému pro pohyb chodců po městě i s ohledem na turistických ruch
- 5 příprava a realizace nových cyklistických tras (na cyklostezkách i mimo ně) s důrazem na jejich bezpečnost a atraktivitu, s vazbou na síť ve Středočeském kraji
- 5 optimalizace podoby a stavu dálkových cyklistických tras
- 5 umístování cyklostanů na veřejných prostranstvích a ve veřejných budovách (úřady, školy atd.) a propagace vytváření podmínek pro bezpečné odstavování kol v soukromých objektech
- 5 bezbariérová řešení (v širším slova smyslu jako řešení směřující k dobré prostupnosti) vybraných problémových míst a úseků pěších i cyklistických tras
- 5 řešení rizikových míst pro chodce z hlediska bezpečnosti silničního provozu (např. v rámci programu Bezpečné cesty do škol)

→ **Přípravit a realizovat chybějících propojení** 1.5 D 2

- 5 příprava a realizace chybějících mostů a lávek přes přírodní i umělé bariéry
- 5 příprava a realizace chybějících komunikačních propojení a obchvatů, včetně chybějící části Městského okruhu (v kontextu výsledku přehodnocení rozsahu a parametrů komunikačního systému dle opatření **[viz Preferování veřejné dopravy; str. 124]**)

Elektromobilita

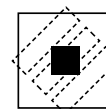
Rozvíjet v optimální míře elektromobilitu, případně i jiné efektivní alternativní pohony

- **Podporovat vznik dobíjecích míst pro elektromobily (v budoucnu případně podpora užívání jiných efektivních alternativních pohonů)** 1.5 E 1
- 3 prověřování možností uplatnění elektromobility ve veřejné dopravě (elektrobuses)
  - 5 zřizování parkovacích míst s možností dobíjení elektromobilů v rámci záchytných parkovišť systému P+R
  - 5 vybavení zařízení B+R dobíjecími stanicemi pro elektrokola

2

směr

Prosperující a kreativní metropole

SMĚRY

STRATEGICKÉ
CÍLE

KONCEPCE

OPATŘENÍ

PŘÍKLADY
AKTIVIT

Klíčová slova: KREATIVITA - PROSPERITA - EVROPSKÁ METROPOLE

Druhý strategický směr „Prosperující a kreativní evropská metropole“ cílí na prosperitu a konkurenceschopnost města v nejširším slova smyslu, na posílení role a pozice Prahy v Evropě i ve světě. Silná značka města sice pomáhá Praze v globální soutěži, sama o sobě ale úspěch nezajistí.

Je potřeba implementovat nové myšlenky, soustředit se na posilování kulturních a kreativních odvětví, rozvíjet pracovního trh, budovat vstřícné podnikatelského prostředí a vytvářet podmínky k lepší spolupráci mezi vzdělávacími a vědeckovýzkumnými kapacitami a podnikatelským sektorem.

Východiskem pro formulování podrobnějšího obsahu strategického směru „Prosperující a kreativní evropská metropole“ je hledání odpovědí především na otázky:

„Jak se prosadíme ve světě? Čím se budeme živit? Co bude zdrojem prosperity města za dvacet let?“

Praha v roce 2030

Praha si vybuodovala pozici silné a úspěšné metropole, která je významnou součástí jedné z nejvyspělejších a nejsilnějších ekonomik světa - Evropské Unie. Je přirozeným motorem ekonomického rozvoje ve střední Evropě.

Praha podporuje kreativní a inovativní ekonomické aktivity a je zdrojem vzdělanosti, znalostního kapitálu a inspirací pro střední Evropu. V metropoli sídlí řada prosperujících firem, včetně globálně významných podniků, které zaměstnávají tisíce lidí v perspektivních oborech s vysokou přidanou hodnotou.

Růst počtu obyvatel, stovky nově zakládaných firem a podniků, zvyšující se intenzita ekonomických aktivit a čilý turistický ruch, který už není postaven jen na jednorázové návštěvě památek, ale také na kvalitní živé kulturní nabídce a „chytrém“ turismu, to vše podporuje bohatý společenský život v hlavním městě a prosperitu jeho obyvatel.

Na území Prahy se propojuje podnikavost, kapitál, znalosti a kreativita a spoluvytvářejí tak řadu nových a perspektivních oborů lidské činnosti, které rozšiřují pracovní a podnikatelské příležitosti. Praha je zdrojem nových trendů, místem, kde se setkávají globální ekonomičtí hráči a myslitelé, umělci a vědci, je jedním z nejrozvinutějších regionů v Evropě.

Historické kořeny Prahy byly a jsou v periodách vyživovány přílivem tvůrčích lidí ze všech koutů Evropy i světa. I proto je jejím největším bohatstvím obrovské a rozmanité kulturní dědictví, které je živým zdrojem i inspirací pro současné i příští generace. Praha je výjimečnou kulturní metropolí. Skvělým místem pro plnohodnotný život. Praha je prostředím s ojedinělou atmosférou, kulturními a duchovními hodnotami, plná tvůrčích osobností, které se vzájemně inspirují.

Praha je konkurenceschopná mezi evropskými metropolemi. Poskytuje podporu, produkty a služby, kterými pozitivně ovlivňuje podnikatelskou atraktivitu měst a demografickou skladbu obyvatel. Praha je místem, které své bohatství staví na podnikavosti, znalostech, kreativité a schopnosti inovovat a přinášet na globální trhy konkurenceschopné výrobky a služby.

Podnikání a obchod jsou hlavním protagonistou procesu urbánní regenerace, dynamiky a rozvoje vitality a životaschopnosti městských částí. Praha je silně atraktivní pro talentované lidi z celé Evropy. Vytváří podmínky, které podporují kreativní využívání městského prostoru kombinované s nabídkou obchodníků a kultivovaným trávením volného času.

Praha aktivně spoluvytváří výkonný a otevřený vzdělávací systém podporující rozvoj talentu, prosperitu a tím i kvalitu života svých obyvatel. Praha věnuje soustředěnou pozornost přípravě znalostí a kompetencí obyvatel pro uplatnění se rostoucích a perspektivních ekonomických odvětvích na globálních trzích.

Vazba směru 2 na Analytickou část aktualizace Strategického plánu hl. m. Prahy

Strategický směr „Prosperující a kreativní evropská metropole“ reaguje primárně na hrozbu prohlubující se provincionality, poklesu konkurenceschopnosti a ztráty mezinárodní pozice.

Uvedenou hrozbu lze podložit především těmito závěry (problémy) z Analytické části:

PR1 Snižující se konkurenceschopnost a pozice Prahy v Evropě PR5 Zanedbávaný kulturní kapitál města

PR7 Klesající výkonnost vzdělávacího systému

PR8 Nedostatečně koordinovaný systém řízení a plánování rozvoje

Pokud by Praha rezignovala na posilování svého významu v Evropě a neadaptovala se na současné a budoucí trendy, hrozí jí zaostávání za dynamičtějšími evropskými metropolemi a ztráta atraktivity pro globální investory. Praha by při své nečinnosti přišla o své dosavadní silné stránky (SS1 Silná značka města) a potenciály (P1 Rozvoj pracovního trhu a inovačního podnikání), identifikované v analytické části.

Související evropské a národní strategické dokumenty

- Evropa 2020
- Obnovená Strategie EU pro udržitelný rozvoj
- Akční plán pro městskou mobilitu
- Územní agenda Evropské unie 2020 k inteligentní a udržitelné Evropě rozmanitých regionů
- Tematická strategie pro městské životní prostředí
- Inovace pro udržitelný růst: Biohospodářství pro Evropu 2012–2020
- Evropa jako přední světová destinace cestovního ruchu – nový politický rámec pro evropský cestovní ruch
- Plán jednotného Evropského dopravního prostoru
- Řídící principy trvale udržitelného územního rozvoje evropského kontinentu
- Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020
- Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR
- Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti ČR pro období let 2012–2020
- Strategie sociálního začleňování 2014–2020
- Státní politika životního prostředí ČR 2012–2020
- Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013–2017
- Strategie sociálních služeb 2014–2020
- Strategie vzdělávací politiky ČR republiky do roku 2020
- Dopravní politika ČR pro období 2014–2020 s výhledem do roku 2050
- Strategie podpory využití potenciálu kulturního dědictví v kontextu politiky soudržnosti 2014+
- Koncepce státní podpory sportu v České republice
- Politika architektury a stavební kultury ČR (2015)
- Politika územního rozvoje ČR
- Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020

- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR na období 2015–2020
- Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci ČR
- Exportní strategie ČR pro období 2012–2020
- Koncepce podpory malých a středních podnikatelů 2014–2020
- Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2014–2020
- Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020
- Strategie digitální gramotnosti ČR 2015-2020

Prosperující a kreativní metropole

strategický cíl 2.1

Významný region

Praha je významný evropský region

Praha spatřuje svou roli jako tradiční důležitý průsečík kontinentální vztahů, který přispívá ke globální pozici společného evropského prostoru. Město bude aktivně usilovat o umístění významných mezinárodních institucí na jeho území a rozvíjet roli Prahy jako centra mezinárodních aktivit. Stabilizací podmínek a zkvalitněním systému péče o investory, poskytováním jasného přehledu všech podstatných informací na jednom místě a zabezpečením dopravní dostupnosti Prahy jako dobře dosažitelné destinace na kontinentálních a světových dopravních trasách bude Praha místem přívětivějším pro realizaci investic. Město si bude v synergii s těmito kroky budovat značku kulturního místa příznivého pro život i podnikání.

Zkvalitněním a stabilizací podmínek pro subjekty působící na území města, kvalitními službami poskytovanými městem a jednotnou prezentací Prahy jako kulturní a stabilní metropole s vysokou kvalitou života bude rozvinuta role Prahy jako jednoho z klíčových center střední Evropy, jehož vliv významně přesahuje hranice České republiky.

Vnitřní strukturou pražské ekonomiky se zabývá cíl Podnikání a inovace [viz Podnikání a inovace; str. 148].

Klíčová slova

Integrace do Evropy, ekonomické centrum, příliv zahraničního kapitálu, lidský kapitál, znalostní ekonomika, kreativita, přidaná hodnota, podpora podnikání, vysoká kvalita života, kreativní město, nízkouhlíková ekonomika, green economy, new climate economy, Letiště Václava Havla Praha, Pražský okruh, vysokorychlostní železnice, Pražský okruh, dostupnost města

Reakce na Analytickou část Strategického plánu

Silné stránky:

- SS1.1** Nadprůměrný investiční rating města a stále známá značka Prahy v zahraničí
SS2.1 Na území Prahy žije 12 % obyvatel ČR a je zde vytvářena čtvrtina HDP ČR

Problémy:

- PR1.2** Nižší dynamika růstu HDP Prahy, než mají největší konkurenti v regionu střední Evropy
PR1.2 Nižší úroveň péče a pobídek pro investory než u konkurenčních měst
PR1.2 Nedostupnost některých služeb pro podnikatele ve světových jazycích
PR1.7 Nedokončená či poddimenzovaná strategická železniční a silniční infrastruktura nadnárodního významu pro napojení Prahy na evropské síť

Navržené indikátory:

- 2.1.0** Stejný, nebo rychlejší růst HDP Prahy ve srovnání s benchmarkovými regiony (Vídeň, Varšava, Berlín, Bratislava)
2.1.1 Vyšší počet zaměstnaných v odvětvích s vysokou přidanou hodnotou (Peněžnictví a pojišťovnictví, Profesní, vědecké a technické činnosti, Informační a komunikační činnosti)
2.1.2 Vyšší stav přímých zahraničních investic na obyvatele
2.1.3 Vyšší podíl realizované části Pražského okruhu v procentech
2.1.4 Vyšší obrat cestujících na Letišti Václava Havla/Počet cílových destinací na letišti Václava Havla
2.1.5 Vyšší počet účastníků mezinárodních kongresových akcí v Praze

Související strategické dokumenty:

- SMART Prague 2014–2020
 → Operační program Praha–pól růstu ČR
 → Regionální inovační strategie hl. m. Prahy (2014–2020)

Mezinárodní centrum

Vytvářet vhodné podmínky pro konání akcí mezinárodního významu a alokaci mezinárodních firem a institucí

→ Rozvíjet zahraniční propagaci Prahy

- ② jednotná zahraniční prezentace Prahy jako stabilní lokace s vysokým ratingem, vhodnou geopolitickou polohou, kulturní tradicí a místem příznivým pro investice (využití zastoupení Prahy v Bruselu, zahraničních cest zástupců hl. m. Prahy aj.)
- ② prezentace potenciálu Prahy v oblasti výzkumu a inovací v zahraničí
- ② prezentace města v oblasti současné kultury

2.1 A 1

→ Rozvíjet Prahu jako centrum mezinárodních aktivit

- ③ aktivní zastoupení Prahy v nadnárodních organizacích- podpora a propagace Prahy jako významného světového kongresového a veletržního centra
- ② spolupracovat se státem na přípravě konání významných politicko-ekonomických jednání a summitů
- ② podpora a propagace Prahy jako významného světového kongresového a veletržního centra
- ③ příprava komplexní nabídky lokalizace subjektů nadnárodního významu
- ③ podpora veletrhů a reaktivace stávajících výstavních ploch

2.1 A 2

Centrum investic

Rozvíjet potenciál města k zajištění jeho konkurenceschopnosti a prosperity

→ Zkvalitňovat a stabilizovat systém péče o investory

- ② spolupráce Prahy se státem na vytváření legislativních a ekonomických podmínek pro působení zahraničních investorů/podnikatelů
- ② vytvoření stabilního informačně-prezentačního systému územního rozvoje města zajišťujícího investorské jistoty (vztah s územním plánem atd.)
- ③ stabilizace a posílení oddělení poskytující investorům a podnikatelům jasný a ucelený přístup k informacím (např. podklady o dostupných podporách, rozvojových plochách, volných nemovitostech v majetku hl. m. Prahy a významných organizacích s aktivitami na území hlavního města)
- ③ zvýšení dostupnosti služeb veřejného sektoru pro podnikatele v cizích jazycích

2.1 B 1

→ Uplatnit a dále rozvíjet konkurenčně příznivé podmínky

- ③ příprava komplexních nabídek lokalizace významných subjektů z vybraných odvětví (zejm. obory vázané na vědy o živé přírodě, kreativních oborech, nových technologiích)
- ③ nastavení systematické podpory investorů v preferovaných odvětvích (zejm. obory vázané na vědy o živé přírodě, kreativních oborech, nových technologiích), například výhodnou nabídkou volných nemovitostí a rozvojových územích v majetku hl. m. Prahy nebo případně finanční spoluúčasti ve vazbě na zdroje EU (mj. finanční nástroje, katalog rozvojových ploch)
- ③ služby pro usnadnění příchodu kvalifikovaných zahraničních pracovníků

2.1 B 2

Zahraniční dostupnost

Zlepšovat dostupnost Prahy ze zahraničí

→ **Procesní podpora státních organizací při přípravě a realizaci dopravních staveb nadregionálního a mezinárodního významu týkajících se Prahy** **2.1 C 1**

- ③ přijetí jednotného stanoviska na úrovni správy města k rozhodujícím dopravním akcím zajišťujícím napojení Prahy na nadregionální dopravní síť
- ③ zajištění aktivní spolupráce města se státem na přípravě a realizaci železničních koridorů a železničního spojení Letiště Václava Havla Praha s centrem města
- ③ zajištění aktivní spolupráce města se státem na územní ochraně, přípravě a realizaci rychlých železničních spojení (vysokorychlostních tratí)
- ③ vytvoření komplexu podmínek pro součinnost správy města s věcně příslušnými subjekty na přípravě a urychleném dokončení Pražského okruhu s prioritou jihovýchodního úseku

→ **Procesně podporovat rozvoj Letiště Václava Havla Praha** **2.1 C 2**

- 3 vypracování spolu s odpovědnými partnery veřejného a soukromého sektoru koncepce rozvoje Letiště Václava Havla Praha (vč. jeho okolí) s dostatečným časovým horizontem a stanovení podmínek pro její reálné naplňování včetně řešení dopadů na životní prostředí

Podnikání a inovace

Praha podporuje podnikání, výzkum a inovace

Podporou podnikání, výzkumu, inovačních a tvůrčích kapacit města jako znalostního centra České republiky bude Praha rozvíjet hospodářský potenciál celé země. Cílem je aktivní role samosprávy ve zlepšování podnikatelského prostředí, propojování výzkumné sféry s praxí a využívání inovací ve službách poskytovaných samosprávou.

Aktivní role samosprávy povede k vytvoření uceleného souboru regionálních opatření a služeb doplňujících činnost orgánů státní správy v oblasti výzkumné a inovační politiky a rozvoje podnikatelského prostředí. Praha bude podporovat začínající i zavedené podnikatele a investory, bude schopná využívat kapacity výzkumných organizací, flexibilně reagovat na potřeby podnikatelských subjektů a identifikovat klíčové konkurenceschopné obory pražské ekonomiky, v níž dominuje sektor služeb. Podnikatelský sektor a inovační systém představují velmi dynamické součásti života ve městě, které budou výrazně ovlivňovat směr jeho dalšího rozvoje. Budou se promítat například do struktury ekonomických činností, kvalifikační struktury pracujících, kvality služeb, a tím i do kvality života.

Město proto podpoří kreativitu a podnikavost a bude posilovat rozvoj pestrého a diverzifikovaného podnikatelského prostředí, které má pozitivní vliv na oživení městského prostoru a lokálních center. Malé firmy podporují komunitní rozvoj a spoluvytvářejí identitu města, která je atraktivní a stimuluje nově přichozí obyvatele.

Na rozdíl od cíle Významný region zaměřeného mimo region se cíl Podnikání a inovace zabývá vnitřním prostředím Prahy.

Klíčová slova

podnikání, výzkum, inovace, investice, podnikatelské prostředí, mezisektorová spolupráce, kreativita, hospodářská specializace

Reakce na Analytickou část Strategického plánu

Silné stránky:

SS2.1 Hlavní město může těžit z pozitivních vlivů vysoké koncentrace ekonomických subjektů či odvětvové různorodosti s vysokým podílem znalostně náročných služeb a kvalifikovaných lidských zdrojů (podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním činí 32 % podle Výběrového šetření pracovních sil 2012). Silným ekonomickým potenciálem Prahy je relativně velká kupní síla v aglomeraci a doposud nevyužitý růstový potenciál ve většině ekonomických odvětví – např. ve službách, v kreativních odvětvích i průmyslu, což představuje slibné zázemí pro další rozvoj.

Problémy:

- PR1.1** Podnikatelské prostředí v Praze nenabízí kontinuální dialog mezi různými aktéry soukromé i veřejné sféry. Praha aktivně nevytváří příznivé podmínky pro podnikatele na svém území, což má reálné dopady na ekonomiku města.
- PR1.2** Praha nemá dostatečně proaktivní a koncepční přístup k investicím a investořům na svém území, což představuje pro její ekonomický rozvoj v následujících letech závažné riziko.
- PR7.1** Praha ve všech směrech nedostatečně využívá potenciál, který jí plyne z vysoké koncentrace institucí výzkumu, vývoje a inovací na jejím území, a nedostatečně rozvíjí inovační podnikání, což ohrožuje její ekonomický rozvoj a snižuje její mezinárodní konkurenceschopnost.
- PR2.8** Městský majetek není systémově dostupný pro realizaci aktivit oživujících město (kultura, sport, volný čas, kulturní a kreativní odvětví, drobné podnikání).

Potenciály:

P1.2 Na území Prahy je soustředěno cca 60 % výzkumných kapacit České republiky, které jsou zdrojem znalostí pro pražské i mimopražské podniky a další partnery.

Navržené indikátory:

- 2.2.0** Nárůst počtu firem ve znalostně intenzivních odvětvích zpracovatelského průmyslu a služeb
- 2.2.1** Nárůst výdajů na výzkum a vývoj v podnikatelském sektoru
- 2.2.2** Nárůst objemu licenčních poplatků z poskytnutých licencí na patenty poskytovatelů z Prahy
- 2.2.3** Nárůst finančního objemu mezisektorové spolupráce ve výzkumu a vývoji
- 2.2.4** Nárůst počtu malých a středních firem v kreativních odvětvích

Související strategické dokumenty:

- SMART Prague 2014–2020
- Operační program Praha–pól růstu ČR
- Regionální inovační strategie hl. m. Prahy (2014–2020)

Inovace pro rozvoj

Využívat inovační politiku města formulovanou Regionální inovační strategií jako nástroj ekonomického rozvoje

→ Podporovat spolupráci veřejného, podnikatelského a výzkumného sektoru 2.2 A 1

- ① rozvoj platformy pro rozvoj pražské ekonomiky složené ze zástupců města, podniků a výzkumné sféry zajišťující spolupráci a koordinaci (Pražská inovační rada)
- ① využívání nových nástrojů podporujících inovace typu veřejné zakázky na inovační řešení
- ① vytvoření jednotného systému témat města, městských částí a jimi založených a zřízených organizací, do jejichž řešení by se zapojily výzkumné organizace
- ① zapojení firem do hledání inovačních řešení pro veřejnou správu
- ① spolupráce města, podniků a výzkumných organizací na přípravě a realizaci projektů rozvoje inovačního prostředí
- ② cílená komunikace s podnikatelskými subjekty ve vybraných oborech (zejm. obory vázané na vědu o živé přírodě, kreativních oborech, nových technologiích) o jejich perspektivách a záměrech
- ② vytvoření informačního zdroje zprostředkujícího informace usnadňující spolupráci
- ③ vytvoření jednotného prostředí pro komunikaci vědeckovýzkumných kapacit a komerčního sektoru skrze stabilní nefinanční nástroje založené na kontinuálních aktivitách hl. m. Prahy, např. asistence kontaktu a zlepšení přehledu o možnostech technologického transferu
- ④ efektivní využití podpory připravené v Operačním programu Praha – pól růstu ČR (prioritní osa 1) na cíle v oblasti výzkumu, vývoje a inovací

→ Podporovat vznik a rozvoj inovačních podniků 2.2 A 2

- ② vytvoření informačního zdroje pro podniky zpřehledňujícího nabídku služeb
- ③ připravit vhodné podpůrné nefinanční a nedotační nástroje pro začínající inovační podniky, např. asistenci, podporu se zázemím a internacionalizací
- ④ koordinované zkvalitňování zařízení inovační infrastruktury (podnikatelské inkubátory, vědecko-technické parky aj.), včetně podpory centra pro rozvoj podnikání Prague StartUp Centre, v oblasti mentoringu, propojování a koučinku pro začínající firmy

Podnikatelské prostředí

Zlepšovat podnikatelské prostředí a podporovat podnikání jako součást integrovaného rozvoje městského prostředí

→ Předkládat a podporovat legislativní změny ve prospěch podnikatelského prostředí 2.2 B 1

- ② předkládání a podpora legislativních návrhů zlepšujících podmínky podnikání v ČR včetně zpracování hodnocení dopadů regulace (tzv. RIA)
- ③ snižování administrativní náročnosti podnikání v případech, kdy podmínky a parametry určuje město

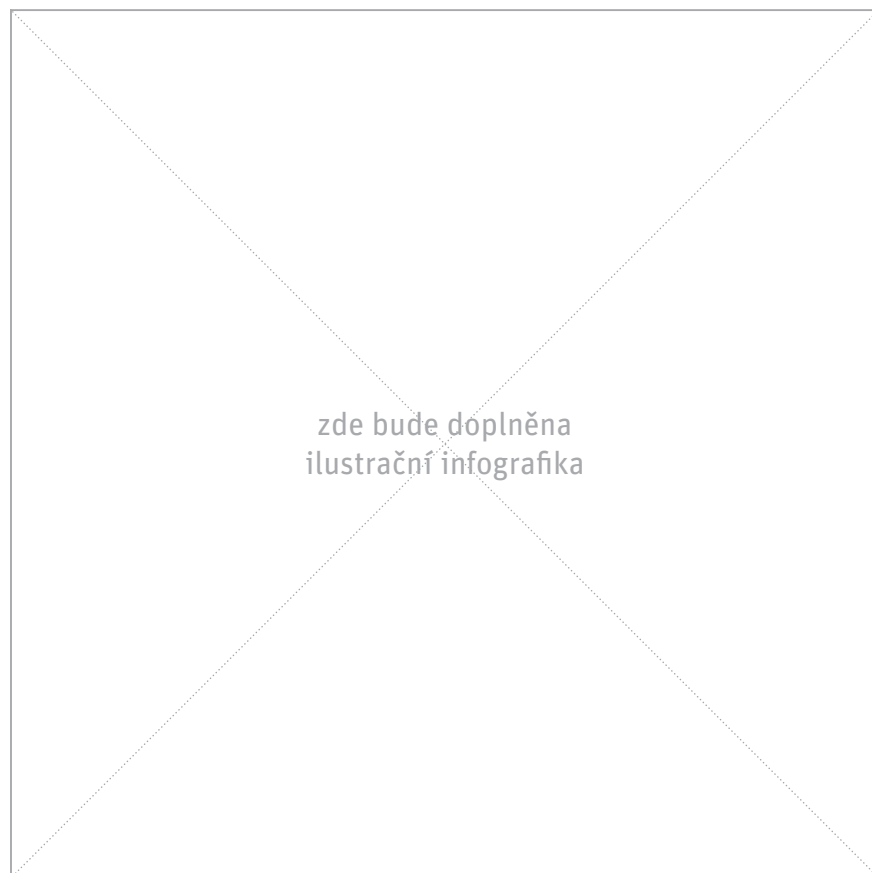
→ Konceptně využívat území a nemovitý majetek města pro podporu podnikání [viz Majetková politika; str. 194] 2.2 B 2

- ① prioritizace oblastí / zón v rámci Prahy s potenciálem pro investice do rozvoje kreativního a inovativního podnikání s využitím integrovaného přístupu
- ① využívání podpory malého a středního podnikání pro integrující témata spojená s budoucím rozvojem a potenciálem města např. v oblasti kreativních odvětví, zelené ekonomiky nebo udržitelné mobility
- ① vytífování vhodných nemovitostí v majetku města k využití jako prostory pro začínající podnikatele (co-working, inkubátory, technologický park apod.), včetně vhodné formy správy prostor městem nebo jinými subjekty
- ② jednání se státem o vyvolání zájmu o své hlavní město včetně jeho podpory

Kulturní značka

Praha má silnou kulturní značku posilovanou soudobým uměním

Silná marketingová značka hl. m. Prahy dosud čerpá zejména ze zápisu historického jádra města na prestižní Seznam světového dědictví UNESCO, nyní dostane další souvislosti. Značka Prahy dostane ve sféře kultury nový obsah, reflektující nejen kulturní historii, ale i současné aktivity pražské umělecké scény v mezinárodním měřítku. Praha bude rozvíjet dva nejsilnější aspekty své kulturnosti – kulturu jako produkt a kulturu jako duchovní klima města. Kulturní animace a koncepční marketing zviditelní potenciál vysoké koncentrace profesionálních kulturních institucí a jejich programové nabídky v centru Prahy. Současné umění a kultura jedinečným způsobem harmonicky podpoří zachování obrazu města a jeho unikátní integritu a autenticitu.

Praha se zařadí mezi evropské kulturní leadery, kteří podporují rozvoj inovativních forem živého umění a výrazné umělecké počiny mezinárodního významu. Prostřednictvím dialogu současného živého umění s kulturně historickým dědictvím se posílí nejen společenské povědomí o hodnotách a významu světového kulturního dědictví v Praze, ale vznikne také jedinečné kreativní městské prostředí s nenapodobitelnou atmosférou. Pražská scéna živého umění se zviditelní v mezinárodním měřítku. Vznikne nová dobře čitelná a komunikující kulturní tvář města, díky které se budou turisté do Prahy opakovaně vracet.

Nové nástroje prezentace, animace, propagace a moderace kulturní nabídky budou přínosem nejen pro návštěvníky kulturních akcí, ale i pro kulturní instituce i jednotlivé aktéry. Ustavení tematických kulturních klastrů odstraní příčiny jednostrannosti turistické nabídky v centru města (při respektování racionálních alokací turistických aktivit i v dalších částech města) a zefektivní management a prezentaci kulturní identity metropole. Praha bude obohacena o ekonomické benefity plynoucí z propojení kulturního turismu a kulturních a kreativních průmyslů. Optimalizace v oblasti kulturního turismu bude zlepšovat vnější a vnitřní vnímání města jako atraktivního a dynamicky se rozvíjejícího místa.

Klíčová slova

značka města, kulturní evropská metropole, dialog kulturně historického dědictví se současným uměním, genius loci, živé centrum města

strategický cíl 2.3

Reakce na Analytickou část Strategického plánu

Silné stránky:

SS1.3 Praha marní příležitosti k propojení tradice a současného živého kulturního kapitálu

Problémy:

PR5.4 Chybí kreativní spolupráce a moderátor vazeb mezi veřejným a soukromým sektorem v oblasti kulturních odvětví ve vnitřním městě.

PR5.1 Není k dispozici dostatečně komplexní, stabilní a politicky podpořený marketing kultury Prahy.

PR1.8 Praha je v očích návštěvníků muzeum pod širým nebem, kam stačí zajet jednou za život, protože je k vidění stále stejná neměnná historická kulisa.

PR1.5 Doba pobytu turistů se zkracuje na 1-2 dny.

PR1.8 Návštěvníci města se koncentrují zejména kolem Královské cesty, navzdory tomu, že Praha nabízí daleko více možností vyžití, ale nedostatečně je propaguje.

PR5.1 Praha se příliš orientuje na čistý turismus a nedostatečně rozvíjí potenciál business hubu, který není sezónně omezen.

Potenciály:

P3.5 Bohatá kulturní nabídka ve městě je nevyužitým potenciálem k vytvoření tematických kulturních klastrů a k posílení kulturní identity metropole.

strategický cíl 2.3

Navržené indikátory:

2.3.0 Zvýšení počtu kulturních turistů, kteří se budou do Prahy opakovaně vracet za programovou nabídkou

2.3.1 Nové tematické kulturní klastry klíčovým způsobem posílí kulturní identitu města v zahraničí (Praha je vnímána nejen jako historické město, ale i jako město pozoruhodné živé kultury a kreativity)

2.3.2 Zvýšení počtu domácích návštěvníků

2.3.3 Zvýšení počtu nadnárodních organizací, které i na základě faktoru kvalitního volnočasového kulturního vyžití pro své zaměstnance umístily své regionální centrály v Praze

2.3.4 Nárůst znalostí a vědomostí o univerzálních hodnotách historického centra města

Související strategické dokumenty:

→ SMART Prague 2014–2020

→ Operační program Praha–pól růstu ČR

→ Koncepce kulturní politiky hl. m. Prahy (2010–2015)

→ Management plán

Kreativní metropole

Zatraktivňovat image města jako kreativní evropské metropole

→ Zařazení Prahy mezi evropské kulturní metropole, které jsou leadery v oblasti současného živého umění.

2.3 A 1

- 2 zapojení a spolupráce Prahy s ostatními evropskými kulturními metropolemi (Vídeň, Berlín, Amsterdam) na výměně zkušeností s rozvojem měst prostřednictvím kultury.
- 2 podpora rozvoje inovativních forem živého umění a výrazných kulturních a uměleckých počinů mezinárodního významu a dosahu, které jsou originálním produktem pražské scény živého umění.
- 2 podpora reprezentativní mezinárodní spolupráce a výměny špičkových zahraničních kulturních uměleckých projektů.
- 2 aktivní účast na mezinárodních tematických diskusích, konferencích a platformách – znalostní networking.
- 3 aktivní propojení kultury a školského a vzdělávacího systému s cílem podporovat povědomí o umění od nejmladšího věku
- 3 cílená kulturní nabídka pro studenty zahraničních vysokých a středních škol
- 3 cílená kulturní nabídka pro studenty českých mimopražských škol
- 4 podpora a spolupráce vývozu unikátních pražských projektů mimo město (zahraničí i ČR).

→ Nový obsah mezinárodní značky Prahy spojený se současnou kulturou, a jeho integrace do komunikačních nástrojů a mezinárodní prezentace města.

2.3 A 2

- 2 zmapovat marketingový potenciál nejvýznamnějších kulturních institucí v Praze a identifikovat tematické oblasti pro nový aktuální obsah značky města, reflektující aktivity a vývoj pražské kulturní scény v mezinárodním měřítku.
- 2 spolupracovat na tvorbě nového obsahu značky města s kulturními subjekty, které mají potenciál programové nabídky pro kulturní turismus.
- 2 nastavit priority marketingu kulturní značky města, akcentovat evoluci města.
- 2 marketingem a kulturní animací zajistit dispersi turistů na méně vytížená, ale ekvivalentně

zajímavá místa za hranice samotného historického centra.

- 2 v rámci vyhledávání nových cílových skupin náročnějších turistů, vnímajících globální společenskou zodpovědnost, tematizovat přetíženost Prahy turistickým ruchem a iniciovat alternativní kulturní nabídku mimo centrum měst, vytvořit kampaně ve smyslu „Save Prague as World Heritage for the Future“ podobně jako v jiných turisticky přetížených evropských destinacích.
- 3 vytvořit podmínky pro dlouhodobější plánování a marketing významných kulturních akcí a zkvalitnění programu a hostování mezinárodně respektovaných umělců
- 3 vytvořit specifické kampaně spojené se současným uměním zaměřené na přilákání domácích návštěvníků do hlavního města (ve spolupráci Prague City Tourism a Czech Tourism).
- 3 specifické kampaně pro domácí návštěvníky tematizovat nabídku dle specifických cílových skupin např. pro seniory, rodiny s dětmi, školy.
- 3 vytvořit řadu specifických PR kampaní, která zviditelní mezinárodní úspěchy současné pražské kulturní scény (do kampaně zapojit významné pražské umělce a kulturní počiny mezinárodního významu).
- 3 dlouhodobě zviditelňovat a komunikovat titul Praha kreativní město literatury UNESCO.
- 3 vytvořit programové balíčky pro školy - dlouhodobá koncepce seznámení se s hlavním městem a jeho kulturní nabídkou v průběhu školní výuky od základní po vysoké školství.
- 4 podporovat projekty a kulturní události rozvíjející obsah titulu Praha kreativní město literatury UNESCO

Kulturní inovace a instituce

Rozvíjet a reagovat na požadavky činnosti kulturních institucí a velké nabídky aktivit v kultuře a umění

→ **Podporovat a zvyšovat kvalitu činnosti etablovaných pražských kulturních organizací a víceletých projektů živého umění, podporovat systémově nově vzniklé organizace a projekty.**

2.3 B 1

- 1 průběžné mapování nových kulturních a uměleckých subjektů a počínů.
- 2 analýza potřeb konkrétních kulturních subjektů a zařízení (včetně modernizace vybavení a stavební revitalizace)
- 2 zajistit audit konkurenceschopnosti českých kulturních institucí a statků (architektonická, výtvarná díla, instituce) ve srovnání s benchmarkingovými městy.
- 2 komplexní analýza kulturní infrastruktury města Prahy, identifikace deficitů a tvorba podkladů pro investiční rozhodování.
- 4 zajištění pravidelného nezávislého odborného hodnocení realizace projektů i výsledků činnosti kulturních subjektů kontinuálně podporovaných Prahou (včetně příspěvkových organizací).
- ① modernizace způsobu fungování veřejných kulturních institucí s cílem zatraktivnit jejich prostory pro současné potřeby společenského života.
- ③ vytvořit systém podpory nových kulturních aktivit a uměleckých projektů s potenciálem podpořit kulturní značku města.
- ③ posílení prestiže lidských zdrojů a kapacit v institucích, podpora účasti v mezinárodních sítích a konferencích, zlepšení pracovních podmínek a vyšší ohodnocení expertní práce.
- ① vytvořit podmínky k dlouhodobému plánování kulturních aktivit a marketingu významných kulturních akcí, zajistit garanci víceletého financování.
- ② vytvořit hodnotové rámce pro srovnání přínosů činnosti kulturních organizací se zahraničím.
- ② prostřednictvím spolupráce institucí s nezávislými trend leadery /malé galerie, nezávislé, taneční a divadelní skupiny apod. zajistit konkurenceschopnost a aktuálnost obsahu programové nabídky institucí.
- ② vytvořit dlouhodobou vizi revitalizace vnitřních i venkovních veřejných prostor budov a

fungování kulturních institucí, aby mohly lépe sloužit jako nízkoprahová místa setkávání a tvůrčí centra (huby).

- ④ účelové finanční příspěvky na podporu zpřístupnění kulturní nabídky institucí i nezávislých subjektů zahraničnímu publiku.
- ⑤ aktualizace kulturní infrastruktury a investice do kulturních zařízení na základě současných společenských potřeb (koncertní síň, rozšíření sítě galerií).

→ **Koncepčně podporovat vznik tematicky zaměřených kulturních klastrů na území města**

2.3 B 2

- 2 analýza kulturního potenciálu v centru města a vytipování témat a organizací pro spolupráci na tvorbě nových klastrů.
- ② aktivizace potenciálních účastníků a hlavních nositelů vytipovaných kulturních klastrů.
- ② propojování napříč sektory – do klastru zapojovat neziskové organizace, podnikatelské subjekty, akademický sektor a klíčové kulturní instituce.
- ③ nastavení systému sdílení a vyhodnocování zkušeností z modelových příkladů dobré praxe fungování kulturních klastrů.
- ③ moderovat efektivní komunikaci a marketing klastrů.
- ④ podporovat modelové příklady spolupráce z oblasti kreativních průmyslů
- ④ finančními pobídkami stimulovat vznik klastrů.
- ④ vytvořit nový dotační systém podpory pro subjekty z oblasti kreativních průmyslů zapojených do klastrů na území města

Správa kultury

Využít a zúročit potenciál kultury ke strategickému rozvoji Prahy

→ **Posílit efektivně kapacity městské správy ke kompetentnímu rozhodování v oblasti kultury a umění založenému na hloubkové znalosti prostředí a srovnání v kontextu evropských měst.**

2.3 C 1

- 4 vytvoření standardů fungování a mechanismů evaluace kulturních institucí a jejich specifických parametrů pro zřizované kulturní instituce, nezávislé veřejné i soukromé subjekty.
- ① vytvoření pracoviště na Institutu plánování a rozvoje hl. města Prahy pro sběr a analýzu dat o kultuře, zajišťující systematický a koncepční přístup k oblasti, a které bude moderovat mezioborovou diskusi s transparentním zapojením všech aktérů (vznik diskusní platformy Fórum pro kulturu).
- ③ nastavení mechanismů evaluace a dlouhodobá vize v oblasti kultury (průběžně aktualizovaná kulturní strategie města)
- ① nastavení spolupráce v oblasti dat v oblasti kultury a sportu s orgány státní správy (ČSÚ, NIPOS) a s městskými částmi – podílet se aktivně na debatě o formování Satelitního účtu kultury.
- ② zapojení nejvýznamnějších kulturních subjektů jako klíčových partnerů pro zlepšování kvality života ve městě a pro rozvoj kulturního turistického ruchu.
- ② nastavení dlouhodobé spolupráce s městskými částmi v oblasti rozvoje kultury.

→ **Praha je leaderem v oblasti rozvoje kultury jako klíčového faktoru rozvoje měst 21. století v rámci evropského regionu. Agenda kultury v Praze je vedena na světové úrovni a na základě současných aktuálních poznatků v této oblasti**

2.3 C 2

- ③ vznik dílčích strategií pro kulturu, sport a volný čas s cílem zajistit dostupnost těchto složek všem obyvatelům města
- ③ zpracování Strategie rozvoje kultury a umění s akcentem na potřeby rozvoje svobodné aktivní

- občanské společnosti, rozvoje konkurenceschopnosti a zvyšování kvality života ve městě.
- ③ vznik koncepce Praha jako město vhodné pro rodiny s dětmi
- ③ vznik Strategie rozvoje sportu s důrazem na neprofesionální sport a tzv. sport pro všechny (pro zdravé občany), aktivizace a dostupnost pro nízkopříjmové skupiny, důraz na spontánní trávení volného času mládeže.
- ③ prosazování znalostí a inovací ve správě a podpoře kultury v Česku i v zahraničí.
- ③ spolupráce a výměna zkušeností hlavního města Prahy, státu a ostatních regionů ČR v oblasti kultury a umění.
- ③ zapojení se do mezinárodních sítí a iniciovat mezinárodní projekty s jinými městy, které Praze umožní zvyšovat svoje kompetence pro rozvoj města prostřednictvím kultury a umění.

Kultura ve veřejném prostoru

Sledovat vyšší kvalitu veřejných prostranství pro realizaci kulturních aktivit a uměleckých produkcí

→ Zajištění koncepčního užívání veřejného prostoru pro kulturní aktivity a umění 2.3 D 1

- 2 zadání uživatelské analýzy veřejného prostoru v Praze s výstupem manuálu pro uživatele veřejného prostoru k živým kulturním aktivitám.
- 2 vypracování generelu veřejného majetku pro kulturní využití.
- 4 zajištění sběru veřejného mínění o kulturních aktivitách ve veřejném prostoru a jeho reflexe
- ① vytvořit subjekt, jehož náplní činnosti bude péče o koncepční a kulturní animaci veřejného prostoru města
- ① vznik pozice koordinátora veřejného prostoru s kompetencí částečného povolování akcí.
- ③ vytvoření Koncepce péče o umění ve veřejném prostoru na území města v režimu návrhů řešení a doporučení pro jednotlivé městské části
- ③ výběr prioritních veřejných prostor a klíčových kulturních projektů podporujících kulturní image města (pod expertní supervizí).
- ① snižování bariér užívání veřejného prostoru pro filmový průmysl

→ Praha zjednoduší podmínky a pravidla pro aktivní kulturní a společenské užívání veřejného prostoru 2.3 D 2

- ③ vytvořit transparentní pravidla pro využívání veřejného prostoru, která rozlišují veřejný a soukromý zájem.
- ③ vznik koncepce umístování velkých společenských akcí ve veřejném prostoru, omezování umístění těchto akcí v parkových plochách z důvodu destruktivních dopadů vysoké návštěvnosti těchto akcí na travnaté porosty.
- ① příprava a realizace transparentních jednání a spolupráce jednotlivých složek správy veřejného prostoru na nových pravidlech užívání veřejného prostoru.
- ① vznik integrovaného a veřejně dostupného kalendáře všech záborů veřejného prostoru ve městě.
- ④ zajištění finanční podpory a uživatelské vstřícnosti pro kreativní přístupy k veřejnému

prostoru.

- ④ vytvořit program finančních pobídek pro ožívání veřejného prostoru pro kulturní a vzdělávací instituce v MČ (včetně centra města).

→ Nastavení pravidel a kompetencí k využívání veřejného prostoru okolo budov kulturních institucí

2.3 D 3

- 2 analýza lokace klíčových kulturních institucí - definovat „ochranné pásmo“.
- ③ v rámci investiční a majetkové politiky respektovat koncepční dokumenty pro tvorbu veřejných prostranství (nyní Manuál tvorby veřejných prostranství hl. m. Prahy) při návrhu řešení přílehlého veřejného prostoru kulturních a vzdělávacích institucí.
- ① vznik systému ochranného pásma ve veřejném prostoru okolo budov klíčových kulturních institucí – prevence rušivých vlivů.
- ① nastavení odpovědností a pravomocí ve vymezeném ochranném pásmu
- ② vést jednání s organizacemi státu a dalšími institucemi a ve spolupráci s městskými částmi formulovat odpovědnosti a pravomoci zúčastněných aktérů v péči o přílehlý veřejný prostor kulturních institucí.

Kulturní turismus

Zvýšením podpory živé a různorodé kulturní nabídky evropského formátu podpořit vnější a vnitřní vnímání města jako atraktivního místa pro kulturní turismus

→ Optimalizace (maximalizace) doby pobytu turistů v Praze prostřednictvím živé kulturní nabídky

2.3 E 1

- 2 zmapovat potenciál dalších lokalit pro inomingový turismus (Vyšehrad, Holešovice, Letná, Troja, Žižkov, Vršovice a další). Využít spontánně se rozvíjejících zón mimo centrum k nasměrování části návštěvníků a jejich kulturnímu vyžití.
- 2 analyzovat zážitkový cestovní ruch v Praze, s cílem posílit propagaci nabídky kulturních produktů pro domácí i zahraniční účastníky kulturního turismu.
  - 1 standardizace přístupnosti živé kulturní nabídky zahraničním turistům – podpora minimalizace jazykových bariér (titulkovací zařízení u činoherních divadel jako standardní služba).
  - 3 oživení genia loci pražské památkové rezervace a statku světového kulturního dědictví UNESCO jedinečnými kulturními počiny evropského formátu
  - 3 vzdělávací a kulturní programy o pražské památkové rezervaci pro kulturní turismus – památky Prahy jako součást prezentace vysoké kultury nové formy komunikace a propagace aktuální kulturní nabídky v centru směrem k návštěvníkům města.
  - 3 odlehčení Královské cesty a historického jádra Prahy - vytvořit alternativní páteřní turistické trasy v centru zejména v lokalitách statku světového kulturního dědictví UNESCO
  - 3 při tvorbě kulturní nabídky se zaměřit na potřeby turistů všech národností a generací se specifickou pozorností na návštěvníky, kteří přijíždějí jak za obchodem, tak za poznáním.
  - 3 podpora kongresové a výstavní turistiky
  - 4 podpora tvorby konkrétních forem programových produktů z různých oblastí kultury pro kulturní turismus podpora využití chytrých technologií pro interpretaci kulturního i místního dědictví a to jak na úrovni institucí, tak na úrovni nabídky produktů pro cestovní ruch.
  - 4 podpora projektů jazykově bezbariérové kulturní nabídky: klasická hudba, současný tanec, folklórní umění, loutkové divadlo a animace s efektivním využitím historických budov.
  - 4 specifická podpora nabídky atraktivních kulturních akcí mimo hlavní turistickou sezónu.

→ Rozvoj stabilní spolupráce s podniky, místními i zahraničními agenturami, městskými a státními organizacemi a školami zabývajcími se kulturním turismem

2.3 E 2

- 3 vytvoření komplexní strategie rozvoje cestovního ruchu v Praze s akcentem na posilování významu kulturní značky města
  - 1 zlepšit vzájemnou komunikaci, informovanost a koordinaci aktivit.
  - 1 společná propagace nového obsahu kulturní značky města.
  - 1 prezentace Prahy jako business hubu, jmenování ambasadorů města ze soukromého sektoru, kteří budou spolu s politickou reprezentací komunikovat při cestách do zahraničí výhody podnikání v Praze.
  - 4 podpora domácího kulturního turismu a zvyšování jeho objemu na srovnatelnou úroveň s kulturními evropskými metropolemi.

Financování kultury

Zajistit dostatečné zdroje financování pro udržitelný rozvoj špičkové kultury v Praze

→ Nová nabídka nástrojů pro podporu kultury ve městě srovnatelná s evropskými kulturními metropolemi

2.3 F1

- 2 realizace srovnávací analýzy grantového systému HMP a MKČR – komparace objemu financí z grantového systému MKČR a identifikace špičkových institucí a projektů.
- 2 analýza potřeb kulturních organizací a jejich konkurenceschopnosti na mezinárodní kulturní scéně.
- ② podpořit prosazení legislativy k novému právnímu subjektu – veřejnoprávní instituce v kultuře (VPI)
- ① podpora kulturní značky v rámci marketingových aktivit města – kulturní diplomacie, zahraniční prezentace města, účast na veletrzích doma i v zahraničí.
- ② nastavení průběžné komunikace s kulturním sektorem a systém integrace jeho námětů do systému podpory pražské kultury.
- ② spolupracovat s MKČR, Institutem umění-Divadelním ústavem a dalšími národními institucemi (jako jsou Národní divadlo a Národní galerie) pro posílení synergického efektu a dalších forem podpory živého umění v Praze.
- ② podpora a rozvoj donátorství a filantropie, síťování podnikatelského a veřejného sektoru.
- ④ nastavení zvýhodněných podmínek pro využití propagačních ploch zřizovaných a spravovaných veřejnou správou pro propagaci kulturních akcí.
- ④ podpora formou poskytování prostoru zdarma v propagačních a komunikačních nástrojích města.
- ④ bonifikovat mezinárodní rozměr kulturních projektů i institucí v grantovém systému
- ④ ve spolupráci s MKČR a městskými částmi vytvořit pro Prahu transparentní systém vícezdrojového financování pro kulturu a iniciovat spolupráci při prosazení této systémové změny i pro ostatní regiony v rámci ČR.
- ④ v rámci grantového schématu otevřít nový program podpory animace kulturně historického

- dědictví se speciálním zaměřením na umělce a projekty současného umění.
- ④ rozpracovat možnosti synergie veřejných finančních prostředků pro podporu inovativních kulturních projektů s crowdfundingem – připravit systém spolupráce s existujícími platformami.
  - ④ podpora rozvoje residenčních prostor, zkušeben a ateliérů pro umělce (domácí i zahraniční).
  - ④ podporovat operu jako žánr přispívající ke kulturní značce metropole v rámci vícezdrojového financování.

Péče o památky

Pečovat o pražské památky a pracovat na jejich prezentaci v dialogu se současnou kulturou

→ **Péče o pražské památky a historické centrum města - světové kulturní dědictví UNESCO**

2.3 G 1

- ③ uplatňovat obecně platné principy a regulativy v památkové péči na území města
- ③ sledovat strategie a uplatňovat pravidla kontroly stanovené v Management plánu ochrany statku světového kulturního dědictví UNESCO.
- ② zachovat přímý vliv města na stav a využití památek v jeho vlastnictví.
- ② věnovat pozornost adekvátnímu využití památek ležících mimo památkovou rezervaci hlavního města Prahy (kostely, drobné sakrální stavby, průmyslová architektura etc.).
- ③ rozvinout osvětovou a kulturní činnost s cílem zvýšit povědomí a vzdělání občanů o univerzálních hodnotách pražských památek.
- ③ poskytovat poradenský servis a vzdělávání o systémech podpor v památkové péči pro vlastníky památkových objektů.

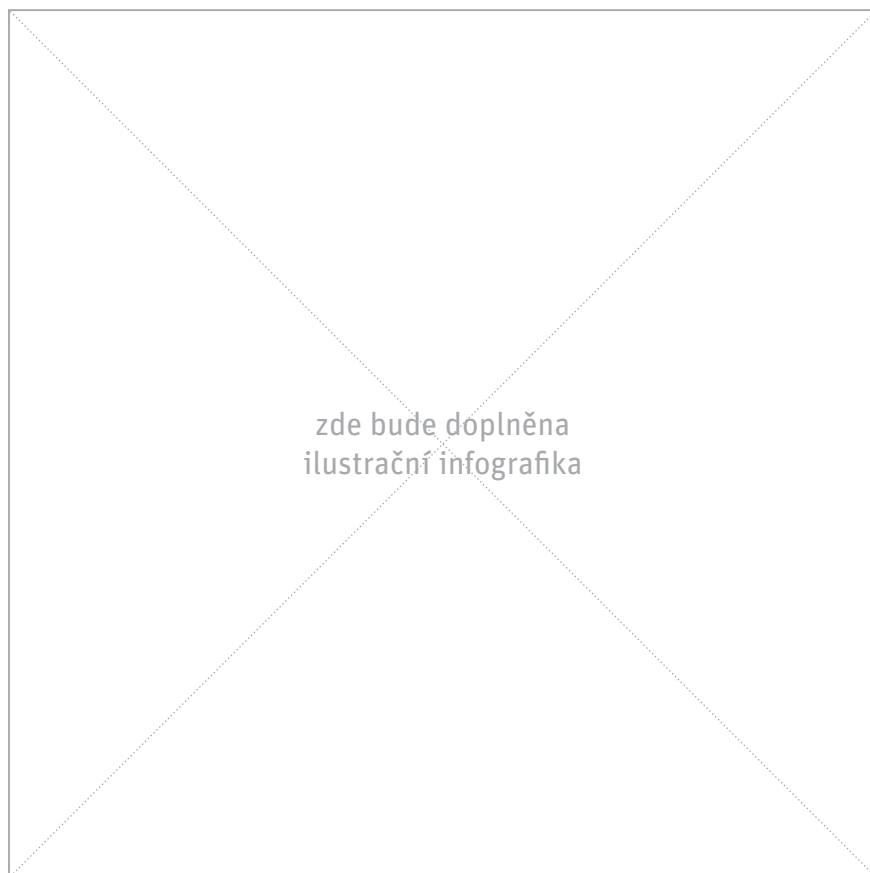
→ **Propojování pražských památek se současnou živou kulturou**

2.3 G 2

- ③ nastavit pravidla využívání památkového fondu živou kulturou tak, aby se při tvorbě nové identity neztratily hodnoty, které činí Prahu jedním z výjimečných měst.
- ① využívat památkový fond přiměřeným způsobem a v souladu s jeho historickým odkazem a při zachování jeho původních hodnot.
- ① prostřednictvím podpory živého umění vytvořit prostor pro tvorbu nových příběhů, které podpoří vnímání univerzálních hodnot, integrity a autenticity světového kulturního dědictví
- ④ dialog kulturního dědictví se současnou kulturou - podpora animace kulturního dědictví se speciálním zaměřením na umělce a projekty současného umění.
- ④ vytvořit dotační program se zaměřením na dialog kulturního dědictví a současného umění

Vzdělávání

Praha aktivně spoluvytváří výkonný a otevřený vzdělávací systém

Kvalitní školství na všech stupních je základním předpokladem konkurenceschopnosti obyvatel města a firem na vzdělanostním, pracovním a inovačním trhu Evropy i světa a přitažlivosti města i země pro motivované talenty ze zahraničí i významné zahraniční investice v městem preferovaných oborech.

Praha posílí váhu vzdělávání jako klíčového nástroje rozvoje města a stane se lídrem v přístupu k všestranné podpoře vzdělávání. Vysokoškolské a vzdělávací instituce v centru města rozšíří nabídku kulturně vzdělávacích příležitostí a přivedou i specificky zaměřené návštěvníky. Přítomnost studentů a jejich inspirativní aktivity ožíví a zkulturní centrum města. Inovativní a kreativní způsoby výuky, rovnost v přístupu ke vzdělávání, pozitivní vztah k výuce a škole, zvýšení motivace ke vzdělávání celé společnosti - to vše přispěje nejen ke zvýšení kvality, výkonnosti a otevřenosti systému vzdělávání, ale i ke zvyšování hodnotového žebříčku společnosti jako takové. To vše se neobejde bez navýšení investic a zejména lidských zdrojů do všech stupňů vzdělávání.

Klíčová slova

Otevřený vzdělávací systém, mateřské školy, základní školy, střední školy, vysoké školy, mimoškolní aktivity, celoživotní vzdělávání, environmentální vzdělávání, vzdělávání pro kreativitu

Reakce na Analytickou část Strategického plánu

Problémy:

- PR7.1** Vysoké školy nemají dostatek prostředků k rozvoji svého stavebního fondu a to zejména v centru města, v soutěži o lukrativní pozemky jsou vytlačovány komerčními společnostmi
- PR7.2** Podíl ČR do veřejných výdajů na vzdělání zaostává za průměrem zemí OECD i EU; činí 5 % HDP, čímž se ČR umístila na 30. místě ze zemí OECD
- PR4.1** Kapacity základních a mateřských škol jsou na území města rozloženy nerovnoměrně, v některých částech města (zejména v okrajových městských částech s dynamickou bytovou výstavbou) jsou obtížněji dostupné nebo chybí, zatímco v jiných částech je převis kapacit
- PR7.2** Roste přítomnost cizinců ve všech stupních vzdělávacího systému, jejich podíl v populaci Prahy se v minulé dekádě zdvojnásobil

Potenciály:

- P1.1,2** Praha je univerzitním městem s velkou koncentrací vysokých škol, vědecko-výzkumných institucí a vysokoškolsky vzdělaných lidí
- P1.3** Vysoká koncentrace kulturních institucí s potenciálem vzdělávání pro kreativitu
- P3.1** Funguje rozsáhlý systém podpory environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO)

Navržené indikátory:

- 2.4.0** Snížení podílu žáků, kteří mají problémy se čtením, matematikou a přírodními vědami
- 2.4.1** Nižší podíl mladých lidí nezaměstnaných a mimo vzdělávání ve věku 15-24/25-29
- 2.4.2** Úroveň žákovské gramotnosti: podíl 15letých žáků, kteří mají problémy se čtením, matematikou a přírodními vědami, by měl být nižší než 15 % (žádoucí je pokles); podíl žáků, kteří dosáhli v testech PISA úroveň vyšší než 4 (žádoucí je růst)
- 2.4.3** Vyšší účast v předškolním vzdělávání (podíl dětí ve věku 4-6 let, které se účastní předškolního vzdělávání) by měl do r. 2020 dosáhnout min. 95 %
- 2.4.4** Snížení počtu žádostí o přijetí do mateřské školy, kterým nebylo vyhověno
- 2.4.5** Vyšší nabídka alternativních forem vzdělávání včetně předškolního
- 2.4.6** Vyšší výdaje z rozpočtu HMP na regionální vzdělávání
- 2.4.7** Vyšší podíl obyvatel s pěší dostupností ZŠ do 15 min
- 2.4.8** Vyšší podíl obyvatel s pěší dostupností MŠ do 15 min
- 2.4.9** Vyšší počet studentů odborného vzdělání SŠ

Související strategické dokumenty:

- SMART Prague 2014–2020
- Operační program Praha–pól růstu ČR
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hl. m. Prahy 2016–2020
- Koncepce primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na území hl. m. Prahy (2014–2020)
- Krajský akční plán rozvoje vzdělávání
- Krajská koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty na území hl. m. Prahy

Dostatečná infrastruktura

Zajistit dostatečně kapacitní infrastrukturu regionálního školství

→ Přizpůsobit kapacity mateřských a základních škol demografickému vývoji 2.4 A 1

- 2 analýza kapacit zařízení předškolního a základního vzdělávání podle aktuální a místní potřeby
- 4 podpora vzniku a rozvoje mateřských center, firemních školek apod. **[viz Podpora rodiny; str. 72]**
- 5 navýšení kapacit zařízení předškolního a základního vzdělávání v místě potřeby, včetně odpovídajícího vybavení

→ Přizpůsobit stavební fond požadavkům na flexibilitu a víceúčelovost 2.4 A 2

- 1 přizpůsobení dočasně nevyužívaných zařízení činnostem ve veřejném zájmu, zejména pro komunitní život
- 4 podpora inspirující architektury vzdělávacích prostor, modernizace vybavení
- 5 modernizace škol postupnou transformací v integrovaná polyfunkční centra, vytvářející zázemí pro vzdělávací, kulturní, sportovní a další aktivity komunitního života **[viz Zázemí pro kulturní aktivity; str. 91]**

Kvalita vzdělávání

Přispět ke zvyšování kvality a výkonnosti vzdělávání

→ Podpořit zkvalitňování výuky cizích jazyků ve všech stupních vzdělávání 2.4 B 1

- 4 podpora dvojjazyčného vzdělávání (např. metoda „CLIL“) včetně zajištění jazykové výuky pedagogů
- 4 podpora jazykové výuky formou spolupráce se zahraničními školami, např. výměnných programů dětí a pedagogů v zahraničních školách
- 4 udržení metropolitního programu podpory středoškolské jazykové výuky
- 4 podpora dalšího vzdělávání pedagogů v oblasti zvyšování jazykových kompetencí

→ Podpořit technické a odborné vzdělávání 2.4 B 2

- 1 monitoring potřeb trhu práce
- 1 podpora polytechnické výuky a manuální zručnosti od nejútlejšího věku
- 1 podpora odborného vzdělávání a oborů STEM, motivace žáků ke studiu těchto oborů
- 1 podpora spolupráce odborně zaměřených škol s vysokými školami a s výzkumnými organizacemi
- 1 podpora spolupráce s podnikatelským sektorem při získávání praxe zejména u žáků/studentů v posledních ročnících středních škol
- 1 na základě znalosti potřeb trhu práce vytváření základu pro dlouhodobou uplatnitelnost absolventů i podmínky k snazšímu přechodu na trh

→ Klást důraz na digitální/IT gramotnost 2.4 B 3

- 1 podpora inovace vzdělávacích programů v oblasti informační a komunikační technologie
- 3 podpora dalšího celoživotního vzdělávání dospělých v oblasti digitální gramotnosti, propojení formálního a neformálního vzdělávání
- 4 podpora modernizace stávajících informačních technologií určených zejména pro výuku, zkrácení cyklu obnovy IT vybavení
- 4 podpora dalšího vzdělávání pedagogů v oblastech IT technologií a oborových didaktik →

→ Podpořit alternativní vzdělávání

2.4 B 4

- 1 podpora zkvalitnění nabídky vzdělávání nadaných dětí, žáků a studentů
- 1 podpora rozvoje škol s alternativním programem a přístupem, ve všech stupních vzdělávání (waldorfského typu, Montessori, komunitní a církevní školy, SCIO škola)

→ Zlepšit podmínky pedagogické práce

2.4 B 5

- 1 posilování prestiže pedagogických pracovníků
- 4 podpora vzdělávání a zvyšování kvalifikace pedagogických pracovníků, ve všech oblastech a ve všech stupních vzdělávání
- 4 finanční podpora pedagogických pracovníků, resp. využívání dalších motivačních nástrojů materiálního charakteru, např. zvýhodněných podmínek pro bydlení

Prosperující a kreativní metropole
Vzdělávání
koncepte 2.4 C

Prevence a inkluze

*Předcházet výskytu rizikových a patologických jevů
a zlepšovat sociální klima ve vzdělávání*

→ Snižovat nerovnosti ve vzdělávání

2.4 C 1

- 3 podpora rozvoje inkluzivního vzdělávání ve všech stupních vzdělávání |viz **Integrace hendikepovaných**; str. 77|
- 3 podpora integrace dětí s odlišným mateřským jazykem do vzdělávacího systému |viz **Integrace cizinců**; str. 81|

→ Zlepšit sociální klima vzdělávání

- 1 kladení důrazu na sociální a občanské dovednosti, mezigenerační vztahy a toleranci
- 1 podpora neformální komunikace škol, rodičů, pedagogů, samosprávy i podnikatelského sektoru

→ Podpořit vzdělávací programy a projekty v oblasti environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (dále EVVO)

2.4 C 2

- 1 kladení důrazu na výchovu k zdravému životnímu stylu, zdravotní gramotnosti a dalších občanských a sociálních kompetencí |viz **Péče o zdraví**; str. 75|
- 1 poskytování výukových programů pro školy a vzdělávání pedagogů a školních koordinátorů EVVO
- 4 podpora činnosti středisek ekologické výchovy v Praze

→ Podpořit oblast zájmového vzdělávání

2.4 C 3

- 1 podpora posílení orientace vzdělávání na kreativitu, týmovost, motivaci, rozvoj nových témat
- 4 podpora činnosti mimoškolních zařízení (kulturních, volnočasových, sportovních) a základních uměleckých škol |viz **Zázemí pro kulturní aktivity**; str. 91|
- 5 podpora rozvoje mimoškolních zařízení a základních uměleckých škol v dynamicky se rozvíjejících oblastech hl. m. Prahy, zejména zřízení odloučených pracovišť |viz **Zázemí pro kulturní aktivity**; str. 91|

→

→ Zkvalitnit preventivní pedagogickou péči a psychologické poradenství

2.4 C 4

- 1 cílené zvyšování účasti na předškolním vzdělávání dětí ze skupin a lokalit ohrožených sociálním vyloučením **[viz Územní soudržnost; str. 83]**
- 1 eliminování odkladů školní docházky
- 1 omezování předčasných odchodů ze vzdělávání a rizik plynoucích ze školního neúspěchu prostřednictvím poradenské sítě

Prosperující a kreativní metropole
Vzdělávání
koncepte 2.4 D

Celoživotní vzdělávání

Podporovat celoživotní komplexní a otevřené vzdělávání obyvatel

→ Podpořit a rozvíjet další vzdělávání

2.4 D 1

- 1 podpora a rozvoj práce škol, školských zařízení a městských knihoven i vysokých škol jako center celoživotního vzdělávání pro všechny skupiny uživatelů (včetně univerzit třetího věku) **[viz Podpora místních komunit; str. 88]** **[viz Zázemí pro kulturní aktivity; str. 91]**
- 1 usměrňování rozvoje nabídky dalšího vzdělávání úzce provázaného s potřebami trhu práce a umožňování jejího propojování s nástroji aktivní politiky zaměstnanosti (např. rekvalifikační kurzy) prostřednictvím Národní soustavy kvalifikací
- 3 podpora celoživotního vzdělávání specifických cílových skupin; např. seniorů, znevýhodněných obyvatel či obyvatel ohrožených na trhu práce **[viz Aktivní a důstojné stárnutí; str. 70]**
- 3 podpora podnikového vzdělávání při spolupráci s podnikatelským sektorem
- 3 podpora dalšího vzdělávání pracovníků samosprávy a městských a městem zřízených institucí
- 3 podpora a rozvoj poradenských služeb včetně kariérového poradenství pro dospělé

→ Zajistit synergie vzdělávání s oblastmi kultury, sportu a volného času

2.4 D 2

- 1 využívání institucionálních kapacit i prostorů vzdělávacích, kulturních a vědeckých institucí pro formální i neformální vzdělávání
- 3 vytvoření cílené poptávky a podpůrných mechanismů systematické spolupráce škol a výzkumných organizací, kulturních institucí i sportovních spolků

Potenciál vysokých škol

Využít a zúročit potenciál vysokých škol a výzkumných organizací

→ **Vytvořit podmínky pro setrvání a rozvoj vysokoškolských, vědeckých a výzkumných institucí ve městě**

2.4 E 1

- ① hledání nástrojů účinné pomoci vysokoškolským, vědeckým a výzkumným institucím při správě a rozvoji jejich nemovitostí a pozemků
- ③ poskytování nabídek výhodného pronájmu budov města vysokoškolským, vědeckým a výzkumným institucím
- ③ podpora při získání nových objektů či areálů zejména v centrální oblasti města
- ⑤ podpora vysokoškolským, vědeckým a výzkumným institucím při vstupu do transformačních a rozvojových území při formulaci priorit a podmínek územně plánovacích dokumentací

→ **Aktivně spolupracovat s akademickou obcí, zejména v oblasti vzdělávání a podpory vědy, výzkumu a inovací**

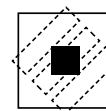
2.4 E 2

- ① spolupráce s akademickou obcí při řešení problémů a správy města, zapojení studentů do pilotních rozvojových projektů města
- ① spolupráce při uplatnitelnosti studentů na trhu práce; např. využívání volných tvůrčích, myšlenkových a dělných kapacit studentů pro konkrétní projekty, studie i zakázky věcného charakteru
- ③ zřízení platformy pro pravidelnou komunikaci vysokých škol a výzkumných organizací s městem
- ③ systémová podpora aktivní spolupráce vysokých a středních škol, zejména v oblasti technických a přírodovědných předmětů
- ③ podpora systémového využívání stáží studentů ve firmách

3

směr

Konceptně plánovaná metropole

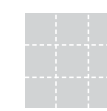
SMĚRY

STRATEGICKÉ
CÍLE

KONCEPCE

OPATŘENÍ

PŘÍKLADY
AKTIVIT

Klíčová slova: PLÁNOVANÉ MĚSTO – CHYTRÁ SPRÁVA – ODOLNÉ SYSTÉMY

Třetí strategický směr „Konceptně plánovaná metropole s chytrou správou a odolnými systémy“ obsahuje strategické cíle, které se týkají plánování, konceptního řízení a důvěryhodné správy města (Good Governance), a ovlivňují všechny důležité aktéry rozvoje uvnitř i vně města. Obsahově jde o cíle spojené s důvěryhodnou a transparentní správou, která zahrnuje také konceptní plánování a využívání chytrých technologií a postupů. Současně se zabývá šetrným nakládáním se zdroji a územím a zvyšuje odolnost a bezpečnost systémů města v krizových situacích.

Východiskem pro formulování podrobnějšího obsahu strategického směru „Konceptně plánovaná metropole s chytrou správou a odolnými systémy“ je hledání odpovědí především na otázky:

„Jak se mezi sebou dohodneme? Jak naplánujeme budoucnost města? Jak budeme reagovat na nečekané změny?“

Praha v roce 2030

Praha plánuje koncepčně a systematicky, naplňuje koncepty inteligentního, udržitelného a odolného města (Smart City, Sustainable City a Resilient City). Ve správě a řízení města se prosadily vícevrstevnaté a síťové modely řízení, díky kterým je do veřejné správy zapojena řada místních aktérů, včetně neziskových a nevládních organizací a široké veřejnosti. Praha je městem, které plánuje a realizuje svůj rozvoj v diskusi s obyvateli. Praha projednává a vyhodnocuje varianty řešení a sjednává široký konsensus, který přináší v čase viditelné výsledky, které Prahu přibližují na úroveň významných evropských metropolí.

Město realizuje transparentně připravené plány a projekty prostřednictvím aktivní pozemkové politiky a soustředění veřejných investic do intenzivního rozvoje transformačních území a hlavních rozvojových os.

Plánovací dokumenty řeší koordinaci v celé pražské metropolitní oblasti především v oblasti dopravní a technické infrastruktury i veřejného vybavení s cílem harmonického rozvoje území a minimalizace negativních dopadů rozrůstající se aglomerace. Město podporuje obnovení výroby ve vybraných místech v rámci zastavěného území.

Pro udržení kvalitního fungování města i v kritických a nouzových situacích a dlouhodobě udržitelného rozvoje a šetrného nakládání se zdroji, je rozvíjen koncept odolnosti jednotlivých systémů, jsou podporovány ostrovní (off grid) systémy a využití lokálních obnovitelných zdrojů, stejně aplikace pasivního standardu u novostaveb veřejných budov. Město má zpracovanou klimatickou politiku, která řeší dopady klimatických změn na kvalitu života obyvatel i provozní náklady města.

Vazba směru 3 na Analytickou část aktualizace Strategického plánu hl. m. Prahy

Strategický směr „Koncepčně plánovaná metropole s chytrou správou a odolnými systémy“ reaguje primárně na nízkou míru důvěry obyvatel v systém řízení města, nefunkční komunikaci a malý vliv obyvatel na správu města a malý respekt ke koncepčnímu plánování, které je málo transparentní.

Uvedenou hrozbu lze podložit především těmito závěry (problémy) z Analytické části:

PR2 Degradace urbánního prostředí města

PR3 Nedostatečná participace obyvatel

PR8 Nedostatečně koordinovaný systém řízení a plánování rozvoje

Pokud nedojde ke zlepšení v systému plánování a řízení města, může se Praha rychle dostat do problémů, které budou mít důsledky o to větší, oč méně na ně byla připravena. Při své nečinnosti by Praha přišla o potenciál aktivní občanské společnosti (P3), která se iniciativně a zespoda podílí na rozvoji města (P1 Rozvoj pracovního trhu a inovačního podnikání).

Související evropské a národní strategické dokumenty

- Územní agenda Evropské unie 2020 k inteligentní a udržitelné Evropě rozmanitých regionů
- Tematická strategie pro městské životní prostředí
- Evropská charta místní samosprávy
- Lipská charta o udržitelných evropských městech
- Evropská úmluva o krajině
- Řídící principy trvale udržitelného územního rozvoje evropského kontinentu
- Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020
- Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR
- Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti ČR pro období let 2012–2020
- Strategie sociálního začleňování 2014–2020
- Státní politika životního prostředí ČR 2012–2020
- Politika architektury a stavební kultury ČR (2015)
- Politika územního rozvoje ČR
- Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020
- Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR (2010)
- Strategický rámec rozvoje veřejné správy ČR pro období 2014–2020
- Strategie realizace Smart Administration 2007–2015
- Strategie rozvoje ICT služeb veřejné správy ČR (2015)
- Strategie rozvoje infrastruktury pro prostorové informace v ČR do roku 2020 (2014)
- Národní strategie finančního vzdělávání (2010)
- Strategie elektronizace zadávání veřejných zakázek ČR 2011–2015
- Strategie digitálního vzdělávání ČR do roku 2020
- Strategie vzdělávání pro udržitelný rozvoj ČR 2008–2015
- Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030

Konceptně plánovaná metropole
strategický cíl 3.1

Rozvoj města

Praha plánuje rozvoj města v regionálních souvislostech

zde bude doplněna
ilustrační infografika

Rozvoj je třeba chápat především jako růst životního standardu; není pouze procesem akumulace kapitálu, jedná se zejména o významné pozitivní změny i v oblasti kvality života. Kritériem úspěšnosti naplnění strategického cíle je zvyšování kvality života obyvatel a dlouhodobá udržitelnost rozvoje města a jeho funkčního zázemí. Veřejná správa města a městských částí ve spolupráci s občany bude aktivně a efektivně plánovat v rámci Prahy a regionu - Pražské metropolitní oblasti [viz **Slovník pojmů; str. 189**] harmonický a (sociálně, ekonomicky, institucionálně i ekologicky) udržitelný rozvoj [viz **Slovník pojmů; str. 189**]. Přijetí strategie respektovaného, stabilního a konceptního plánování rozvoje města v regionálním kontextu přinese větší zapojení a důvěru obyvatel i odborné veřejnosti.

Transparentní proces vzniku plánovacích dokumentů a zapojení občanů do jejich tvorby zajistí kontinuitu a důslednost při jejich implementaci. Přehlednost, dostatečná komunikace a maximální srozumitelnost rozhodovacích procesů přispěje k zvýšení důvěry obyvatel města. Konceptně zpracované plány rozvoje budou realizovány prostřednictvím soustředěných investic do prioritních směrů rozvoje.

Plánování rozvoje města musí být dlouhodobě konceptně stabilní (ale zároveň v detailu flexibilní) a respektované vedením města při realizaci jednotlivých záměrů v území. Pouze dlouhodobě stabilní a předvídatelný způsob plánování umožní zapojení soukromých investic do rozvoje města. Zároveň plánovací proces musí být transparentní pro občany, aby se mohli do jeho přípravy dostatečně zapojit a vyvážený rozvoj území naplnil kritérium kvality života obyvatel i návštěvníků. K tomu, aby nedocházelo k asymetrickému a trvale neudržitelnému rozvoji v území, bude třeba koordinovat společně se Středočeským krajem celou Pražskou metropolitní oblast, a k tomu využívat a vyvíjet adekvátní nástroje. Pouze při soustředěném a efektivním vynakládání omezených veřejných finančních prostředků a spolupráci se soukromými investory budou proveditelné záměry města a městských částí. Aplikování soudobých trendů dynamického plánování rozvinutých evropských měst a konkurenceschopnost Prahy umožní adekvátně reagovat na měnící se potřeby města.

Klíčová slova

koordinace rozvoje Prahy a regionu, respekt k plánovacím dokumentům, spoluúčast obyvatel na plánování lokalit, prioritní směry rozvoje, intenzifikace využití území, recyklace nevyužitých území, koncentrace investic, aktivní majetková politika města, investice do rozvoje center aktivit

Reakce na Analytickou část Strategického plánu

Silné stránky:

- SS1.2** Genius loci, rozmanitost a velikost Prahy
SS2.1 Aglomerační ekonomika globálního města s diverzifikovanou ekonomickou základnou
SS2.2 Geografická poloha města
SS4.8 Heterogenita a vrstevnatost architektury, pluralita urbanistických schémat

Problémy:

- PR2.5** Nesystematický rozvoj lokálních center/jader aktivit
PR2.6 Nekoncepční přístup k veřejným prostorům města
PR3.1 Narušení místních komunit a nefunkční interakce mezi obyvateli a správou města
PR5.3 Služby a fungování kulturních institucí na úrovni neodpovídající evropské metropoli
PR8.4 Absence celoměstského systému managementu rozvoje města
PR8.5 Neefektivní a nesystémové správní a územní rozdělení města
PR8.6 Nedostatečná spolupráce a nekoordinovanost aktivit hl. m. Prahy a Středočeského kraje
PR8.7 Pasivní majetková politika města

Navržené indikátory:

- 3.1.0** Růst počtu projednaných, resp. schválených územních plánů částí města, regulačních plánů nebo územních studií transformačních ploch připravených k realizaci, optimálně s využitím plánovacích smluv nebo smluv o spolupráci.- hlavní indikátor pro 3.1
3.1.1 Nárůst počtu realizovaných projektů ve spolupráci hl. m. Prahy se Středočeským krajem z nenárokových dotací mimo program integrovaných územních investic (ITI)
3.1.2 Nárůst počtu realizovaných plánovacích smluv mezi městem a soukromým investorem a počet realizovaných smluv o spolupráci mezi městskou částí a soukromým investorem (Podíl soukromých investic v projektech s veřejnou podporou – spolupráce veřejného a soukromého sektoru koncentrovaná v soustředěném rozvoji metropolitních územních priorit)
3.1.3 Nárůst počtu městských částí s pravidelnou (dvou nebo každoroční) evaluací a vyhodnocováním plnění cílů strategických plánů MČ a jejich programů rozvoje (či cílů programového prohlášení) ve vazbě na rozpočet městské části
3.1.4 Nárůst počtu vydaných stavebních povolení na 1000 obyvatel - velikost HPP/ počet bytových jednotek na 1000 obyvatel v stabilizovaných a transformačních územích města
3.1.5 Rozvoj města ve stabilizovaných a transformačních plochách roste v poměru k rozvoji v plochách rozvojových
3.1.6 Nárůst investic v prioritních směrech rozvoje vyznačujících se úzkou spoluprací s investory a občanskou společností

Související strategické dokumenty:

- SMART Prague 2014–2020
 → Operační program Praha–pól růstu ČR
 → Integrované teritoriální investice
 → Strategie řízení a rozvoje Magistrátu hl. m. Prahy do roku 2020

Majetková politika

Rozvíjet aktivní majetkovou politiku města

→ Zlepšit evidenci a správu majetku hl. m. Prahy

3.1 A 1

- 3 koncepční příprava a akviziční naplňování portfolia pozemků ve vlastnictví města určených pro koordinovaný rozvoj celoměstsky významných lokalit
- ① zajištění efektivního užívání majetkového portfolia města a adaptace finanční a investiční strategie na socioekonomické trendy (zefektivnění evidence, správy a využívání majetku; nastavení otevřeného, efektivnějšího a uživatelsky přístupnějšího centralizovaného mechanismu sběru a správy relevantních dat o nemovitostech)
- ③ uplatňování směn a výkupů pozemků pro zajištění veřejných prostranství a vybavenosti při prosazování schválených strategií města (zejména v případech klíčových pozemků)

→ Transparentně vymezit odpovědnost a majetkové kompetence na úrovni města a městských částí

3.1 A 2

- ① efektivní nastavení kompetencí a odpovědnosti města a městských částí (Statut hl. m. Prahy); (provedení analýzy kompetencí městských částí s přihlédnutím k jejich velikosti a definování základních kompetencí městských částí)
- ① vyhodnocení systému fungování a financování městských částí – logickému rozdělení kompetencí odpovídá i rozdělení podílu na výnosu sdílených daní mezi obě úrovně samosprávy
- ③ stanovení pravidel pro svěřování majetku do správy městských částí tak, aby si město ponechalo rozhodování u celoměstsky významných aktivit (celoměstsky významné aktivity jsou takové, jejichž realizace přináší v důsledku synergický efekt pro celé město – např. aktivity uplatnitelné na více místech) a městské části naopak nebyly blokovány v lokálním rozvoji (Statut hl. m. Prahy)

→ Posílit aktivní majetkovou politiku města

3.1 A 3

- ② zavedení diferenciované výše koeficientu daně z nemovitých věcí dle polohy (včetně

- legislativní iniciativy měnící daň z nemovitosti na „infrastrukturní“ daň)
- ③ posílení schopnosti města v iniciaci a řízení rozvojových projektů a efektivní a pravidelné monitorování jejich realizace (případné vytvoření jednotky v rámci Magistrátu či jiné instituce)
- ① posílení vstřícnosti veřejné správy při spolupráci s investory či zájemci o institucionální rozvoj (odborná příprava, vzdělávání, efektivní využití nástrojů územního plánování – včetně ekonomických, informačních a správních; s důrazem na management rozvoje)
- ③ poskytování metodické podpory městským částem při správě a využívání majetku a zpětné vazby z hlediska tvorby celoměstských priorit (při zachování hierarchie záměrů a zájmů od celoměstských k lokálním)

Koncentrace investic

Koncentrovat investiční zdroje do prioritních směrů rozvoje

→ Zajistit koordinaci regionálního rozvoje

3.1 B 1

- 1 změna koordinace plánování investic a sledování společných cílů v metropolitní oblasti (má-li Praha plánovat v regionálních souvislostech, potřebuje do budoucna vybudovat společnou platformu s okolními obcemi a Středočeským krajem)
- 2 smluvně, případně legislativně upravené fungování orgánu (rady) pro rozvoj metropolitní oblasti, s výhledem přípravy metropolitní strategie

→ Formulovat metropolitní investiční priority a provázat je s rozpočtem města

3.1 B 2

- 2 analýza právních a systémových bariér komplikující vztahy s ostatními klíčovými aktéry rozvojových procesů a realizace kroků k jejich odstranění (např. zpracování manuálů, které tyto procesy v rámci zákonných norem zjednoduší)
- 1 provázání oborových koncepcí s prioritami územně plánovacích dokumentací a s rozpočtem města (zejména vazba investičních priorit na metropolitní priority a Metropolitní plán tj. územní plán hl. m. Prahy; plánování investic do technické a dopravní infrastruktury v souladu s územními prioritami (prioritami – jako příklad strategických investic města lze uvést: dokončení MO (ochrana kompaktního města), Radlická radiála (omezení V-Z tranzitu Prahou 5, 2 a 3), zvažít převod investorství Pražského okruhu na HMP včetně investičních prostředků), metro D (omezení IAD v JV sektoru Prahy), systém Park and Ride (včetně realizace v PMO), výstavba soc. bytů a bydlení pro seniory, obnova škol zřizovaných HMP, investice v oblasti IZS a zajištění bezpečných dodávek vody a energií i v budoucnu, komplexní řešení navazujících aktivit na stavbu ÚČOV, dobudování technické infrastruktury na okraji HMP a další)
- 1 posilování kritéria nejvyšší kvality oproti nejnižší ceně při zadávání veřejných zakázek
- 1 důsledné využívání architektonických soutěží o návrh při přípravě a realizaci staveb financovaných z veřejných rozpočtů

→ Posílit aktivní politiku rozvoje transformačních a rozvojových území vůči developerům a stavebníkům

3.1 B 3

- 1 transparentní stanovování parametrů budoucí zástavby před zahájením projektové přípravy soukromým sektorem – sledování hodnot nemovitostí v čase a vyhodnocování dat pro účely plánování územního rozvoje včetně použití výstupů při uzavírání plánovacích a dalších smluv; metodická podpora a důsledné využívání institutu plánovacích smluv (a smluv o spolupráci v případě MČ) a využívání dohod o parcelaci pro území se složitou majetkovou držbou
- 1 aplikování managementu rozvoje – pořizování regulačních plánů, územních studií či dalších socioekonomických či správních nástrojů pro klíčová transformační a rozvojová území; zapojení nástrojů typu „městský projekt“ pro iniciaci rozvoje (Městský projekt je nástrojem pro řešení komplexních urbanistických problémů a přípravy významných investičních akcí. Užívá se zejména jako operační nástroj územního plánu pro rozvoj těch území, která nejsou stabilizovaná a do nichž směřují globální investoři, jejichž zájmy je nezbytné propojit se zájmy města.)
- 2 posílení aktivní role města v rozvoji území – město jako investor připravující transformační a rozvojová území pro koordinovanou výstavbu různých stavebníků (součástí musí být stanovení „ceny rozvoje“ ve prospěch veřejného sektoru)

→ Podpořit koncentraci investic veřejného sektoru v rámci zastavěného území [viz Kulturní inovace a instituce; str. 160]

3.1 B 4

- 1 harmonizace potřeb udržitelné výstavby s hlediskem ochrany kulturního dědictví a podpora jedinečnosti a charakteristických znaků fyzického a duchovního prostředí Prahy
- 1 vytipování vhodných ploch a objektů pro investice ve veřejném zájmu (zejména v transformačních územích – tzv. pákování - použití malého objemu vlastního kapitálu doplněného podstatně větším objemem cizího kapitálu na financování investice); soustředění strategicky významných ploch a majetku do vlastnictví města a jejich efektivní využívání
- 2 vytipování a ochrana vhodných objektů a ploch v majetku města jako rezervy pro budoucí nerušící produkci a lehký průmysl
- 1 podpora vzniku kulturně-kreativních klastrů a vytváření podmínek pro jejich rozvoj; vytipování a ochrana vhodných objektů a ploch v majetku města pro start-upy, začínající firmy a kreativní obory
- 2 podpora výstavby městského bydlení dle současných požadavků na kvalitu, vybavení a

→

Koncepčně plánovaná metropole
Rozvoj města
koncepte 3.1 C

Kontinuita plánování

*Využívat nástroje územního plánování a podporovat
kontinuitu plánovacích procesů*

- veřejná prostranství; při efektivním využití místa, podpora obnovy bytového fondu
- ➊ důsledná urbánní i architektonická integrace obchodu a služeb do struktury města, omezení vzniku monofunkčních celků mimo městskou strukturu a dalšího rozšiřování nákupních zón

→ Realizovat a monitorovat dlouhodobé priority v souladu (se strategickou vizí) s reálnými finančními možnostmi

3.1 B 5

- ➋ efektivní monitorování a koordinace relevantních informací o území a o probíhajících změnách i naplňování záměrů v území na úrovni města a městských částí
- ➌ pořízení a propojení střednědobých finančních plánů a dlouhodobých rozpočtových výhledů se strategickými a územně plánovacími dokumenty jako klíčového podkladu pro plánování rozvoje na úrovni města i městských částí
- ➍ posuzování dlouhodobé ekonomické udržitelnosti investičních záměrů na změnu v území s ohledem na veřejné výdaje

→ Zavést projektové řízení při realizaci veřejných investic v území

3.1 B 6

- ➋ koordinace celoměstsky významných požadavků na využívání území města s městskými částmi a dalšími aktéry pro hájení společného veřejného zájmu
- ➌ koordinace investic při revitalizacích veřejných prostranství (např. zřízení pozice městského koordinátora zodpovědného za soulad veřejných investic, zřízení informačního portálu zaznamenávajícího střednědobé plány městských investorů)
- ➍ zjednodušení procesů při tvorbě a správě veřejných prostranství a efektivní správě prostorově souvisejících celků; zřetelné rozlišení kompetencí města a městských částí a kompetencí správců (TSK, DPP, MČ, Lesy hl. m. Prahy a další)

→ Iniciovat legislativní změny (změny předpisů) vedoucí k lepšímu fungování veřejné správy v území

3.1 C 1

- ➌ vytvoření přehledu a iniciování úprav legislativního prostředí (vyhlášek, předpisů a norem), které mají vliv na podobu města a veřejných prostranství
- ➍ prosazení legislativní změny pro aplikaci nepřímých finančních nástrojů (např. zavedení diferencované výše koeficientu daně z nemovitostí v souvislosti s rozvojem daného území)
- ➎ využívání zmocnění daného stavebním zákonem městu a vydávání samostatných požadavků na využívání území v hl. m. Praze a pravidelné vyhodnocování obecně technických požadavků na jeho využívání, sbírání podnětů a vyhodnocování účinků pro novelizace; koordinace požadavky na využívání území s technickými požadavky na stavby
- ➏ stabilizování role města jako účastníka územních řízení a zajištění jeho veřejné kontrolovatelnosti a předvídatelnosti (například manuálem účastníka územního řízení pro městské části – sérií doporučení a koncepcí formálně pod podrobností územního plánu)
- ➐ posilování aktivit a rozhodování v území za účelem zachování statutu UNESCO

→ Využívat plánovací nástroje, podpořit městské projekty a aplikovat finanční nástroje rozvoje

3.1 C 2

- ➋ zřízení speciálního fondu pro městské investice
- ➌ koncepční plánování kompaktní zástavby (souvisle, koncepčně, efektivně a udržitelně zastavěné území města) – vytvoření strategie a nástrojů pro koncepční přípravu a koordinaci investičních záměrů na veřejných prostranstvích a pro veřejné budovy s ohledem na charakter stávající okolní zástavby
- ➍ využívání škály nástrojů plánování; podpora zejména nástrojů odborných, ekonomických a se správní povahou a zavedení strategického řízení rozvoje
- ➎ zřízení aktualizovaní informačního portálu evidujícího střednědobé plány investorů
- ➏ podpora veřejných zadavatelů na území města k zadávání architektonických a projektových →

Koncepčně plánovaná metropole
Rozvoj města
koncepte 3.1 D

Koordinace aktérů rozvoje

*Koordinovat řízení města ve spolupráci s
městskými částmi a Středočeským krajem*

- prací na veřejné budovy prostřednictvím architektonických soutěží
- 3 spolupráce města a soukromých investorů při vypisování architektonických a urbanistických soutěží na území/budovy s celoměstským významem

→ Budovat respekt k plánovacím dokumentům

- 1 metodická podpora MČ při zpracování strategických plánů či plánů a programů rozvoje, vzájemné sdílení dat
- 2 zpracování návazných koncepčních materiálů v návaznosti na cíle definované ve Strategickém plánu hl. m. Prahy a pravidelné a systémové monitorování jejich plnění včetně zavedení strategického řízení v rámci města a městských částí
- 2 zpracování územních plánů částí hl. m. Prahy a regulačních plánů vybraných celoměstsky významných transformačních a rozvojových území a památkově chráněných území (prioritně PPR)
- 2 aplikování a vytváření koncepčních materiálů a předpisů a vytváření vzorových příkladů řešení (např. k roku 2015 Manuál tvorby veřejných prostranství hl. m. Prahy, Strategii rozvoje veřejných prostranství hl. m. Prahy a vzorových příkladů řešení veřejných prostranství, Management plán kulturního dědictví historického centra Prahy apod.)

3.1 C3

→ Koordinovat řízení města ve spolupráci se Středočeským krajem a městskými částmi

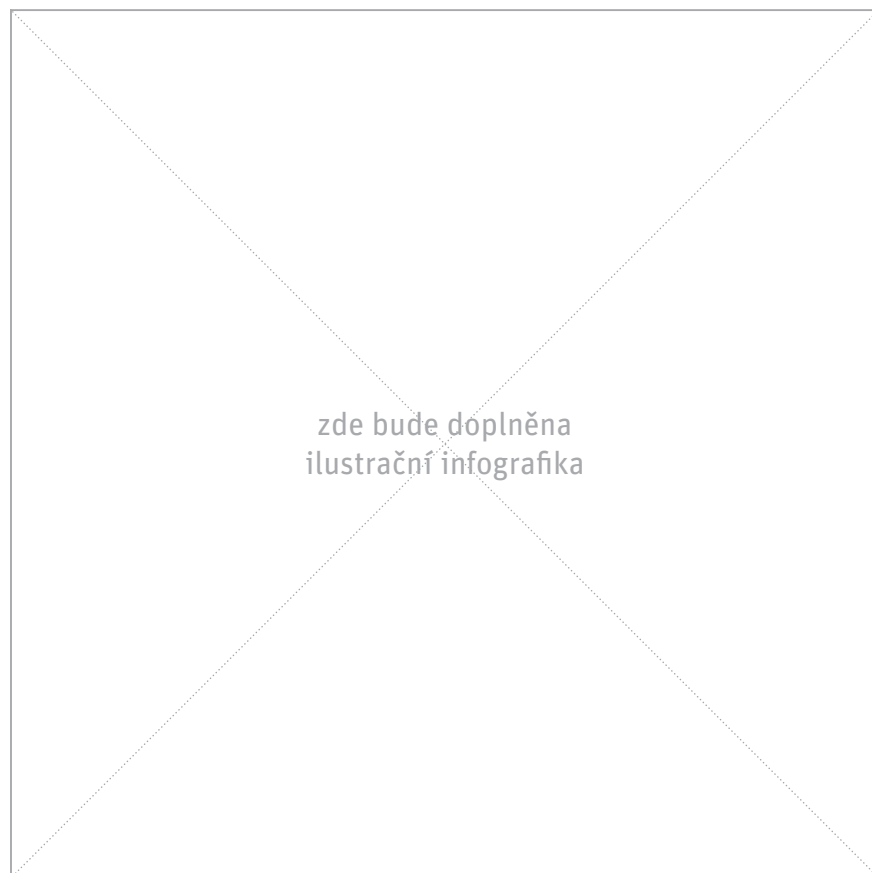
3.1 D1

- 1 monitorování naplňování záměrů v pravidelném cyklu v návaznosti na územně plánovací podklady a dokumentaci a sdílení dat o území Prahy a Středočeského kraje, podpora společných projektů pořizování dat zejména v oblasti územního plánování, dopravy a životního prostředí
- 3 zpracování a zajištění přijetí územních studií (zabývajících se zejména koordinací rozvoje nadmístní veřejné infrastruktury), městských projektů a aplikování nástroje komplexně řešící vztahy v Pražské metropolitní oblasti
- 1 vytvoření platformy pro koordinaci a společné plánování záměrů se Středočeským krajem v rámci Pražské metropolitní oblasti a sousedních samosprávných územních jednotek (sousedních městských částí a sousedních obcí Středočeského kraje)
- 1 efektivní zapojení městských částí do tvorby strategií a investic na jejich území a do rozhodovacích procesů o těchto investicích (zejména při projektech lokálního významu)
- 3 sdílení zkušeností a tematické propojování města a městských částí, jejich úřadů a institucí (na vertikální i horizontální úrovni) prostřednictvím projektů a programů s aktivní koordinací města

Důvěryhodná správa

Praha zavádí dobrou a důvěryhodnou správu

Problém hodnocení institucionálního prostředí z hlediska konkurenceschopnosti spočívá v nedůvěře v politiky, neefektivním fungování institucí, vysokém stupni regulační zátěže a především vysoké míře korupce. Tento stav se propisuje i v prostředí Prahy. Značný vliv na nedostatečnou efektivitu správy území zvolenými zastupitelstvy a jim se zpovídajícím úřadem spočívá v principu smíšeného modelu veřejné správy – spojení samosprávy a státní správy v přenesené působnosti na orgány města jen v některých oblastech, takže faktická možnost garantovat harmonický rozvoj území města je velmi omezená. Navíc je správa rozdělena do dvou úrovní – města a městských částí, které vykonávají přenesenou působnost ve dvou různých úrovních – 22 MČ vykonávajících správu ve 22 správních obvodech pro dalších 35 tzv. malých MČ. Míra regulace a kvalita rozvoje souvisí s hodnotami společnosti, legislativním a kulturním prostředím a se schopností konat resp. institucionální kapacitou správy, která ji vykonává. Správa Prahy se bude orientovat na čtyři základní faktory dobré správy: spolehlivost, participaci obyvatel, předvídatelnost, transparentnost (otevřenost).

Praha při implementaci chytrých řešení (a chytrého města obecně) bude zastávat komplexní přístup a posilovat schopnost své veřejné správy tyto projekty či aktivity řídit či koordinovat. Rozvoj města bude spočívat v tom, jak se propíše strategické cíle na celostátní, tak na regionální úrovni do každodenního chodu města.

Výsledkem změn v oblasti správy bude posílení institucionální kapacity a efektivnosti veřejné správy a veřejných služeb. Dojde k efektivnějšímu zapojení a spolupráci aktérů (zejména vysokých škol, vědecko-výzkumných a kulturních institucí, podnikatelů, soukromého a neziskového sektoru i občanů) do správy a řízení města, tím vzroste i důvěra v politickou a správní řídicí strukturu. Navíc tak dojde k vzájemnému procesu spolupráce, vývoji chytrých řešení a učení se.

Institucionální kapacitu můžeme nahlížet ze čtyř hledisek: institucionální, technickou (kvalitní a kompetentní personál), administrativní (efektivní správa), politickou (schopnost komunikace se společností). Institucionální kapacita spočívá zejména ve „schopnosti správy vytvářet vztahové vazby a překračovat kulturní bariéry, organizační rozdělení a nedostatky ve vymezení pravomocí“.

Veřejná správa na obou úrovních – hlavního města i městských částí bude občanům dostupná, odpovědná, předvídatelná a transparentní. Logické rozdělení kompetencí a tomu odpovídající podíl na výnosu sdílených daní zajistí efektivní fungování obou úrovní veřejné správy. Stabilita politického rozhodování ve svém důsledku zvýší i stabilitu veřejné správy.

Využití chytrých technologií a efektivních metod chytré správy města (Smart Governance) umožní snížení byrokratické zátěže, vyšší výkonnost správy, zrychlení a zkvalitnění komunikace s obyvateli a návštěvníky města, zajištění přesnějších podkladů pro rozhodování a schopnost je aplikovat cíleněji, efektivněji a transparentněji.

V rámci konceptu „quadruple helix“, bude výkonná ekonomická struktura města spočívat na čtyřech pilířích, kterými jsou R&D - výzkum a vysoké školy, firmy, vláda a občanská společnost. Ekonomický růst bude generován prostřednictvím klastrování a koncentrace talentovaných a produktivních lidí. Růst Prahy nastane při součinnosti všech aktérů, kdy město nebo vláda a soukromý sektor bude poskytovat finanční podporu a systém pro implementaci inovačních aktivit, výzkum a vysoké školy produkovat inovativní produkty.

Klíčová slova

od vládnutí ke správě a řízení (From Government to Governance), Důvěryhodná a transparentní správa (Good Governance), Chytrá správa (Smart Governance), participace, radnice on-line, e-governance

Reakce na Analytickou část Strategického plánu

Silné stránky:

- SS3.1** Vysoká kvalita života
- SS3.3** Diverzifikovaný a flexibilní pracovní trh
- SS4.6** Prostorová rezerva města pro kvalitní život
- SS4.7** Kontinuita vývoje jádra města

Problémy:

- PR1.2** Celková nedostatečná péče o investory

Navržené indikátory:

- 3.2.0** Nárůst počtu úřadů MČ s aplikovaným jednotným systémem elektronizace veřejné správy (e-governance) v jednotném formátu založeném hl. m. Prahou. (hlavní indikátor pro 3.2)
- 3.2.1** Nárůst počtu úřadů se zavedenými systémy kvality v rámci MHMP a městských částí
- 3.2.2** Počet městských částí aplikující principy Agendy 21
- 3.2.3** Nárůst indikátorů míry spokojenosti obyvatel s místním společenstvím (především komunitní plánování)
- 3.2.4** Zlepšení pozice Prahy v hodnocení agentury Mercer - Quality of Life a dalších (Economist apod).
- 3.2.5** Počet realizovaných projektů s participací místních komunit

Související strategické dokumenty:

- SMART Prague 2014–2020
- Operační program Praha–pól růstu ČR
- Strategie řízení a rozvoje Magistrátu hl. m. Prahy do roku 2020
- IS/ICT strategie hl. m. Prahy na období 2012–2016
- Celoměstská koncepce rozvoje informačních systémů pro potřeby hl. m. Prahy a městských částí na období 2013–2016
- Informační koncepce ISVS, MHMP, 2013–2018

Komunikace a zapojení

Informovat, komunikovat a zapojovat obyvatele

→ Posílit informační a vzdělávací činnost pro občany, spolky a zájmové organizace 3.2 A 1

- ③ posilování kapacit města a úřadů městských částí pro informační a vzdělávací činnost pro občany, spolky a zájmové organizace (zvýšením efektivity výkonu nikoli jen navyšování jejich počtu)
- ③ vzdělávání občanů v oblasti plánování a podpory odborného dobrovolnictví - město a MČ moderují profesionálně připravené veřejné debaty se skupinami aktivních obyvatel, komunitami a jednotlivci
- ③ rozvíjení komunikace veřejné správy s obyvateli, zejména s ohledem na lokality a život v nich
- ④ finanční podpora pro vybavení škol a zkvalitnění výuky; zapojování a vychovávání aktivních občanů k diskusi a dialogu v oblasti udržitelného rozvoje, a to již od základních škol

→ Aktivně zapojit obyvatele do rozhodování o rozvoji města 3.2 A 2

- ① zefektivnění plánování na lokální úrovni (v měřítku lokalit) z hlediska zapojení veřejnosti a přímého kontaktu s občany (například vytvoření pozic komunitních a participačních koordinátorů vyškolených jak v plánování, tak i v komunikaci s veřejností)
- ① efektivní zapojení občanských sdružení a aktivních komunit a skupin obyvatel do procesu rozhodování o využití území na úrovni městských částí
- ③ rozvíjení informačních nástrojů pro širší obeznámení veřejnosti s připravovanými záměry rozvoje města
- ③ rozvíjení efektivní participační politiky

Institucionální kapacita

Zlepšovat institucionální kapacitu a kvalitu poskytování veřejných služeb

→ Rozvíjet celoživotní vzdělávání, odbornou přípravu a osobní rozvoj úředníků správních úřadů a politiků - volených zastupitelů hl. m. Prahy a MČ 3.2 B 1

- 1 sledování a průběžné vyhodnocování výkonnosti a kapacity úřadů veřejné správy
- 4 koncentrování finančních a lidských zdrojů na dokončení, průběžnou aktualizaci a monitoring plánovacích dokumentů a procesů, včetně vyhodnocování jejich naplňování
- ① zvyšování kvalifikace zastupitelů hl. m. Prahy a MČ v oblasti strategického řízení a územního plánování
- ① posilování celoměstského metodického řízení a odborné kvality odborů a koncepčních pracovišť města a městských částí
- ③ sledování zpětné vazby při komunikaci s uživateli veřejných služeb a služeb veřejné správy, např. analýzy, průzkumy, trendy, jejich dostupnost a kvalita
- ③ podpora vytvoření doktorských oborů či celoživotního vzdělávání zaměřeného na management rozvoje s ohledem na ekonomické aspekty rozvoje a participaci

→ Zlepšit kvalitu řízení ve veřejné sféře, zvýšit efektivitu a otevřenost úřadů 3.2 B 2

- ① optimalizace řízení města a městských částí, zefektivnění řízení lidských zdrojů a podpora zavádění metod zvyšování kvality veřejné správy v MČ, včetně sdílení zkušeností a příkladů dobré praxe
- ① zavedení systému strategického plánování a řízení ve veřejné sféře a zajištění jeho provázanosti s finančním řízením
- ① zavedení systému řízení kvality a sledování výkonnosti na úřadech veřejné správy a zvyšování kvality poskytovaných služeb; zajištění jejich dostupnosti a posilování etických standardů
- ① racionalizování administrativních procedur s cílem zajistit jejich větší efektivitu a transparentnost, minimalizování byrokratických prvků uvnitř veřejné správy (organizační re-engineering zahrnující přezkoumání stávajících struktur a agend a redesign kompetencí a funkcí)
- ① zlepšení vertikální i horizontální komunikace ve veřejné správě, zajištění synergičké →

působení různých úrovní veřejné správy, zjednodušení modelu rozhodování celoměstských aspektech rozvoje a zajištění důsledného rozhodování na místní úrovni o lokálních záležitostech

Koncepčně plánovaná metropole
Důvěryhodná správa
koncepte 3.2 C

Projekty partnerství

Rozvíjet projekty partnerství a spolupráce veřejného a soukromého sektoru

→ Rozvíjet projekty partnerství a spolupráci veřejného a soukromého sektoru 3.2C1

- 1 mapování a podpora cílových skupin (komunitní monitoring) a podnikání na lokální úrovni
- ① vytvoření platformy pro hodnocení a přípravu tematických grantů zaměřených na propojování vysokých škol a výzkumné sféry, podnikatelské sféry business, veřejné správy a aktivních občanů
- ③ podpora diskusí, odborné, participační i soutěžní platformy integrující požadavky na udržitelný urbanismus (kompaktní město apod.), energetickou účinnost, ochranu památek, kvalitu života i životního prostředí
- ④ vytváření a společná koordinace projektů a programů s profesními organizacemi a vědecko-výzkumnými kapacitami z akademické i podnikatelské sféry s cílem je zapojit do plánování rozvojových záměrů města
- ④ podporování finanční spoluúčasti města, podpora tematicky zacílených grantových výzev ve vybraných oblastech

→ Podporovat inovace a chytrá informační řešení při správě města 3.2C2

- ② harmonizace celostátních a pražských grantových a dalších ekonomických nástrojů s ohledem na specifické postavení Prahy v rámci kohezní politiky EU
- ② vytvoření týmu pro aktivní vyhledávání a podporu realizace projektů v rámci struktur hl. m. Prahy (smart city; včetně podpory přípravy, podávání žádostí na vedení projektů s podporou fondů EU a dalších zdrojů)
- ③ vytváření partnerství s vysokými školami, komerčním sektorem a dalšími partnery pro podporu zavádění inovací a efektivních procesů v rámci projektů městské správy
- ③ podpora koordinace projektů hl. m. Prahy, městských částí a městských organizací při zavádění projektů (zejména v oblasti udržitelné energetiky, dopravy, správy, bezpečnosti a dalších oblastech - smart city)

Transparentní správa

Zvyšovat a monitorovat transparentnost a otevřenost svých institucí

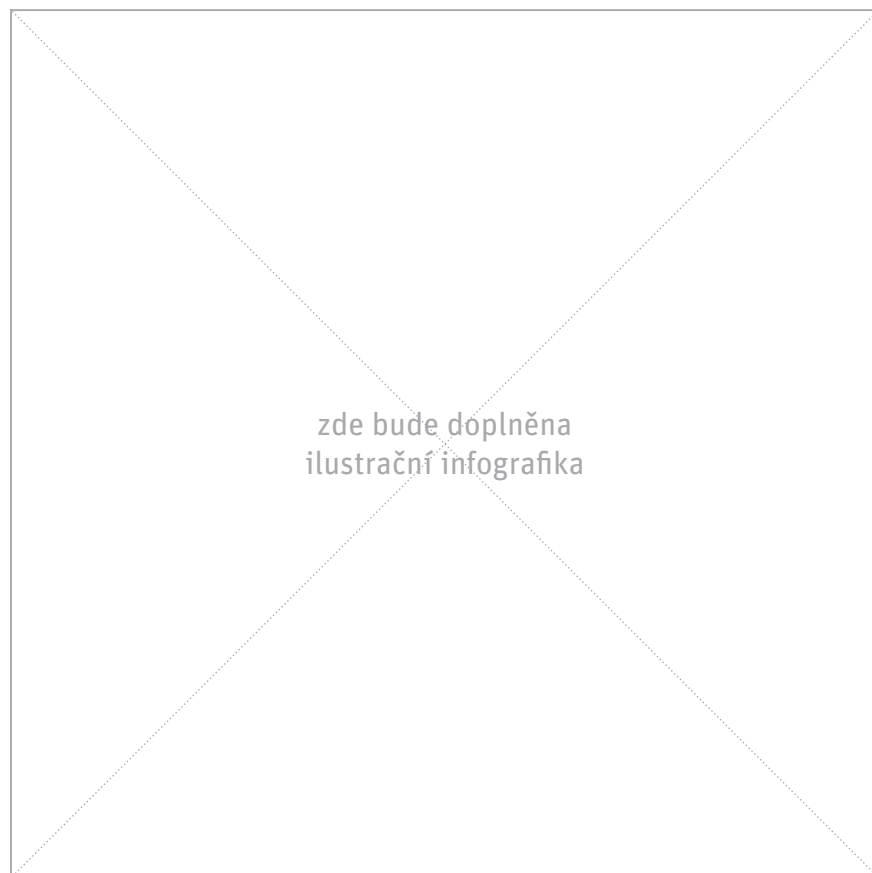
→ Zvýšit transparentnost a otevřenost úřadů

3.2 D1

- ① směřování k centrálně zajišťovaným řešením na základě sdílených, důvěryhodných a garantovaných služeb (infrastruktura, aplikace, data) s cílem zvýšit efektivitu, snížit náklady a heterogenitu na bázi dobrovolné a výhodné spolupráce dotčených účastníků (hl. m. Prahy, MČ, organizace města)
- ② rozvíjení informačních služeb a chytrých technologií (zpřístupňování dokumentů města a městských částí co nejdříve po jejich přijetí); sdílení dat o území hl. m. Prahy a Středočeského kraje
- ② vytvoření a užívání sdílené datové základny a sdílené centrální infrastruktury ICT MHMP pro rozvoj chytrých/smart aplikací
- ③ posilování bezpečnosti a důvěryhodnosti elektronických služeb

Odolnost a bezpečnost

Praha šetří zdroje a posiluje odolnost a bezpečnost města

Praha se díky systematické přípravě a zavedeným opatřením stane odolným městem, schopným zajistit efektivní fungování systémů krizového řízení, včasnou informovanost obyvatel, vyhovující omezené zásobování energiemi a vodou i ochranu obyvatel před haváriemi, systémovými poruchami, živelnými pohromami (způsobenými extrémními výkyvy počasí), pandemicky rozšířenými nemocemi i teroristickými útoky a důsledky migrace uprchlíků v souvislosti s konflikty ve světě. Zároveň bude také městem odolným vůči sociálním, sociodemografickým, ekonomickým a jiným krizím.

V Praze dojde ke zvýšení bezpečnosti systémů krizového řízení, k posílení kybernetické bezpečnosti, zvýšení energetické efektivity v provozu města a nové výstavbě i rekonstrukci stávajících veřejných budov. Praha se stane městem energeticky soběstačným, s významným podílem obnovitelných zdrojů energie, minimalizujícím množství produkovaných odpadů a maximalizujícím jejich materiálové využití, zároveň využívajícím efektivně potenciálu krajiny a reflektujícím probíhající klimatické změny. Zkvalitnění a dobudování technické infrastruktury zejména v okrajových částech města, kde dosud není komplexní a kde je tak možné zlepšit efektivitu využití a zajistit šetrnější nakládání se zdroji, energiemi, vodou i územím, v duchu strategie šetrného a udržitelného města, při zohlednění ekonomických a sociálních aspektů, zvýší odolnost funkčních systémů města.

V Praze bude podporován vznik ostrovních systémů v oblasti zásobování elektrickou energií i teplem, jakkoli je trvalým záměrem rozvinout založený systém centrálního zásobování města teplem (CZT), stejně tak budou maximálně podporována lokální zařízení na výrobu elektrické energie (OZE), obnova a ochrana lokálních zdrojů vody, prevence rizik v provozu průmyslových podniků (EMS/EMAS) a politika Smart life - systém ochrany obyvatel při kalamitách a krizových situacích, včetně extrémních klimatických situací, při pandemiích, teroristických útocích apod.

Projekty energetické soběstačnosti a efektivity, úspor energie a podpory obnovitelných zdrojů energie budou mít ovšem současně městotvorný charakter a respektovat hledisko udržitelného územního rozvoje, který je chápán v rámci tří hlavních pilířů, ekologického, ekonomického i sociálního (k nim bývá stále častěji přidáván i institucionální nebo také kulturní pilíř).

Klíčová slova

odolnost (Resilience), kybernetická bezpečnost, šetrné nakládání se zdroji a územím, udržitelnost rozvoje (Sustainability), Chytré město (Smart City), ostrovní systémy (off-grid), adaptace na klimatické změny, posouzení životního cyklu (LCA), index tepelného komfortu (UTCI)

Reakce na Analytickou část Strategického plánu

Silné stránky:

- SS1.2** Genius loci, rozmanitost a velikost Prahy
- SS3.1** Vysoká kvalita života
- SS4.1** Geomorfologicky pestrá krajina jako základ přírodní rozmanitosti města
- SS4.2** Funkční systém separovaného sběru odpadu
- SS4.4** Dostupné přírodně zajímavé okolí s přírodními krajinnými hodnotami
- SS4.5** Rozvinutý systém ochrany před povodněmi

Problémy:

- PR1.6** Deficit energetické efektivity pražské výstavby
- PR2.7** Kompozice krajiny města ve městě a za městem
- PR6.1** Znečištění ovzduší v Praze
- PR6.4** Potřeba zvýšení atraktivity veřejné dopravy
- PR6.5** Nedosažení moderních standardů fungování technické infrastruktury
- PR7.4** Nesystematická a neefektivní motivace obyvatel k udržitelnému městskému životnímu stylu
- PR8.1** Nedostatečná odolnost města vůči pohromám
- PR8.10** Nekoordinovaná a nefunkční správa městské zeleně

Navržené indikátory:

- 3.3.0** Index bezpečnosti města – komplexní parametr zlepšení stavu (robustnosti, plošného pokrytí a spolehlivosti) systémů IZS – kamerový systém, radiový systém, kybernetická bezpečnost významných informačních systémů (VIS) – hodnocení pomocí dopadových určujících kritérií (komunikace a řízení města ve výjimečných situacích), omezení práv a ohrožení bezpečnosti až života obyvatel, finanční a materiální ztráty hlavní indikátor SC 3.3
- 3.3.1** Nárůst počtu vytvořených ostrovních systémů zásobení a instalovaných OZE v rámci veřejných budov / Nárůst počtu objektů nově využívajících OZE
- 3.3.2** Snížení spotřeby primární energie na území hl. m. Prahy ve veřejných budovách a podíl energie z obnovitelných zdrojů
- 3.3.3** Snížení ekologické stopy (Potraviny, Spotřeba a výstavba, Energie, Doprava, Odpady)
- 3.3.4** Snížení celkových emisí skleníkových plynů na území hl. m. Prahy
- 3.3.5** Snížení roční výměry zabrané půdy pro výstavbu na území HMP
- 3.3.6** Zvýšení využívání recyklované (šedé) a dešťové vody v provozu města a snížení spotřeby pitné vody díky úsporným/šetrným technologiím

Související strategické dokumenty:

- SMART Prague 2014–2020
- Operační program Praha–pól růstu ČR
- Plán odpadového hospodářství hl. m. Prahy pro období 2016–2025
- Plán odpadového hospodářství původce odpadů – hl. m. Prahy
- Územní energetická koncepce hl. m. Prahy (2013–2033)
- Integrované teritoriální investice

Řešení výjimečných situací

*Posilovat systémy zvládnutí živelních pohrom,
epidemií, teroristických útoků apod.*

→ Rozšířit ostrovní systémy (off-grid) |viz Slovník pojmů; str. 214| a podpořit lokální obnovitelné zdroje energie (OZE) |viz Slovník pojmů; str. 214| 3.3 A 1

Rozšířit tam, kde je v krizových situacích obtížné zajistit základní obslužné funkce při zasažení páteřních rozvodů a záložní zdroje energie

- ④ podpora lokálních obnovitelných zdrojů energie v privátních projektech zapojitelných do záložních ostrovních off-grid systémů včetně vybudování záložního zdroje elektrické energie
- ④ podpora a rozvíjení energetické odolnosti a schopnosti dálkových sítí zvládat vícenásobné výpadky kritických prvků infrastruktury
- ④ podpora a rozvíjení schopnosti dodávek energií v lokálních (ostrovních) subsystémech (v případě rozpadu systému vlivem rozsáhlých poruch v rozsahu nezbytném pro minimální zásobování obyvatelstva a udržení funkčnosti kritické infrastruktury)

→ Rozvíjet management, správu a výstavbu protipovodňové ochrany hl. m. Prahy její průběžnou správu a údržbu 3.3 A 2

- ③ doplnění měřicí infrastruktury, vybudování komplexního preventivního systému ochrany proti povodním (ve smyslu hlásného a výstražného systému, včetně predikčních modelů vývoje povodňové situace pro území Pražské metropolitní oblasti)
- ④ dodržování režimu v záplavových územích, omezení zastavitelné plochy v záplavových územích s cílem zvýšit ochranu zdraví a majetek obyvatel
- ④ podpora úprav zvyšujících protipovodňový efekt krajiny na území hl. m. Prahy
- ⑤ dobudování protipovodňové ochrany na Vltavě, tam, kde je možné, a na drobných vodních tocích na území hl. m. Prahy

Krizová komunikace

*Rozvíjet krizovou komunikaci regionu, města, MČ,
institucí a obyvatel; jednání v krizových situacích*

→ Dobudovat systém informačního varovného systému pro komunikaci s obyvateli města na celé ploše města a Pražské metropolitní oblasti |viz Slovník pojmů; str. 215| 3.3 B 1

- ① rozhodnutí o trvalém převzetí investičního a provozního financování, zajištění radiového a kamerového systému, včetně maximální integrace složek krizového řízení města se systémy IZS (HZS, RZS, PČR, MP) a řízení individuální i veřejné dopravy (PČR, TSK a DPP a.s.)
- ② efektivní distribuování informací, které omezí rizika ve výjimečných situacích (např. pomocí sms zpráv) včetně opatření pro podporu seniorů či hendikepovaných občanů

→ Zajistit preventivní ochranu při živelních pohromách a epidemiích; ochranu prostorových rezerv při mimořádných krizových situacích 3.3 B 2

- ② zvyšování energetické a potravinové soběstačnosti města a posilování systémů sociální, ekologické, ekonomické infrastruktury města
- ② stanovení hierarchie ochrany nemovitého památkového fondu v případě mimořádných událostí a krizových situací
- ③ pravidelné pořádání informačních osvětových akcí pro obyvatele města, specifických programů ve školách a pro seniory
- ③ zařazení krizové komunikace do environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO)
- ⑤ zajištění vhodných prostorů pro shromaždiště a logistiku (např. Letenská pláň i v jiných sektorech města a zapojení neveřejných subjektů)

Udržitelný rozvoj a šetrnost

Realizovat koncepci udržitelného rozvoje města, vč. nakládání s územím a přírodními zdroji

→ Zpracovat strategii udržitelné výstavby a implementovat evropské směrnice o energetické náročnosti budov (20-20-20)

3.3 C 1

- 1 zvyšování energetické efektivity v rámci objektů a technických zařízení pro zajištění provozu městské veřejné dopravy
- 1 zavádění úsporných systémů osvětlení ulic včetně osvětlení zastávek veřejné dopravy s využitím obnovitelných zdrojů energie (na základě zpracování koncepce veřejného osvětlení, která zohlední vybraná kritéria kvality veřejných prostranství a nočního obrazu města)
- 1 koordinace investičních aktivit společností s majetkovou účastí hl. m. Prahy (PRE, PT, PS) s ohledem na její politiku energetické udržitelnosti (propojení zdrojů a sítí) a zvyšování možnosti ekonomicky efektivního napojení uživatelů na centrální zásobník tepla
- 1 realizování energeticky úsporných renovací městských objektů bez dopadu na žádoucí urbanistický charakter lokality a zlepšení energetického managementu městských objektů zavedením automatizovaného měření a založením datové základny o energetické spotřebě budov
- 2 podpora výstavby nových městských budov s aplikací principů udržitelnosti v pasivním energetickém standardu, resp. v energetickém standardu budov blízkému nule

→ Realizovat a podpořit projekty a opatření vedoucí k předcházení vzniku odpadů a ke zvyšování jejich materiálového využití

3.3 C 2

- 3 uplatnění ekonomických nástrojů politiky udržitelného odpadového hospodářství
- 1 optimalizování logistických procesů spojených se svozem odpadu
- 2 realizace opatření k předcházení vzniku komunálních odpadů (využití motivačních, informačních a vzdělávacích nástrojů, podpora vytváření center opakovaného použití zboží, podpora komunitního a domácího kompostování aj.)
- 4 podpora výstavby a modernizace zařízení pro sběr, třídění a úpravu odpadů při respektu

- 4 ke kvalitám veřejného prostranství především v kompaktním městě
- 4 podpora budování systémů odděleného sběru bioodpadů

→ Rozpracovat dopady klimatické politiky města v jeho řízení a podpořit udržitelná řešení

3.3 C 3

- 1 rozvíjení strategií a přizpůsobení investičních projektů (především ve veřejném prostoru) požadavkům determinovaných očekávanými změnami klimatu v kombinaci s dalšími aspekty (sociodemografické změny, zvyšování ceny a snižování dostupnosti pitné vody apod.)
- 2 zavedení politiky udržitelného podnikání s cílem zapojit soukromý sektor do politiky ochrany klimatu
- 5 realizace udržitelných projektů v souladu se současnými trendy (např. realizace zelených střech a fasád v intravilánu města)
- 5 realizace infrastrukturních, stavebních i technologických projektů omezujících efekt tepelných ostrovů (heat islands) založených na detailních analýzách tepelného komfortu (UTCI), (resp. rychlostech a směrech proudění, vlhkosti a teploty vzduchu)

→ Zajistit spolehlivé a hospodárné zásobování kvalitní pitnou vodou na celém území města, účinné čištění všech odpadních vod odváděných z území města

3.3 C 4

- 5 dokončení komplexní modernizace ústřední čistírny odpadních vod včetně kalového hospodářství a návazného sekundárního využití vyčištěné vody (minimálně v Trojské kotlině) a energetického využití kalů
- 5 dobudování a modernizace kanalizační sítě ve stávající zástavbě, dostavění páteřních kanalizačních sběračů do lokalit s plánovanou soustředěnou zástavbou s případnou možností zrušení nevyhovujících pobočných čistíren odpadních vod
- 5 modernizace, respektive zvýšení kapacit některých pobočných čistíren odpadních vod v okrajových částech města, které umožní stávající i rychle rostoucí nové zástavbě napojení na kanalizační systém
- 5 dobudování vodovodní sítě ve stávající zástavbě, dostavění páteřní vodovodní řady do lokalit s plánovanou soustředěnou zástavbou se zachováním konceptu tří disponibilních zdrojů pitné vody (úpravny vody Želivka, Podolí a Káraný), připravovat nezbytné technologické inovace v rámci úpravy Želivka a Káraný

Doslov

Rozpracovaný návrh návrhové části Strategického plánu hl. města Prahy je pracovním materiálem, který bude v příštích měsících finalizován. Materiál je možno volně šířit a zasílat zpětnou vazbu na strategickyplan@ipr.praha.eu, nejpozději však do 18.3.2016. Z tohoto důvodu je umístěn rovněž na internetových stránkách www.iprpraha.cz, stejně jako minulá pracovní verze.

S jednotlivými částmi Strategického plánu je nutné pracovat s ohledem na jejich stav rozpracování. V případě indikátorů se jedná pouze o orientační návrhy možných hodnot k měření, které budou do odevzdání do procesu SEA dopracovány. V případě úrovně aktivit se jedná o příklady aktivit a ne o jejich kompletní výčet.

Vzhledem k pracovnímu charakteru dokumentu není provedena jazyková a stylistická korektura.

Slovník pojmů a zkratek

age-management

Personální řízení s ohledem na věk, schopnosti a potenciál zaměstnanců.

aktivita

(z lat. actio, jednání, činnost, opatření, akce, praktická činnost)

B+R

(bike and ride, česky „na kole a jed“) je forma kombinované přepravy s návazností cyklistické dopravy na veřejnou hromadnou dopravu -Umožňuje se zejména budováním míst a zařízení k bezpečnému odkládání jízdních kol v blízkosti nádraží, stanic metra a jiných terminálů nebo zastávek veřejné dopravy

benchmarking

při přípravě nového strategického plánu je nutné přijmout tezi, že v post-fordistické ekonomice města soupeří o lidský kapitál, investice a návštěvníky na regionální a čím dál ve větší míře i globální úrovni. Přínosná analýza současného stavu tak bezpodmínečně musí porovnávat parametry Prahy s jejími hlavními konkurenty v Evropě a ve světě, kteří mají podobné postavení.

Praha jako hlavní město ČR a evropská metropole ve svých základních rozvojových cílech a standardech potřebuje porovnávat svůj vývoj především s dalšími evropskými metropolemi, a to jak z titulu hlavního města členské země EU, tak v referenci na další velká města našeho regionu (například Mnichov), na jejich kvalitativní parametry podmínek života, udržitelnosti a výkonnosti v sociálním, kulturním i ekonomickém smyslu. Sledováním referenčního rámce evropských metropolí bude Praha zároveň naplňovat i svou roli tvůrce standardů a dynamiky pro ostatní velká města ČR a může být lokomotivou celkového vzestupu kvality života pro ČR.

Soubor srovnatelných měst musí vycházet ze dvou premis. Na jedné straně se jedná o standardizovaný soubor analýz dlouhodobě prováděných v prostředí URM, který vykazuje některé kritické parametry, ale data jsou k tomuto souboru dlouhodobě k dispozici. Na druhé straně se bude jednat o soubor navržených srovnatelných měst z hlediska jejich polohy, ekonomické síly a významu v systému osídlení, pro které ale v současné době není snadné získat a vyhodnotit relevantní socioekonomická data. (text paradigmát)

benchmarková města

Benchmarking je nástroj strategického managementu, jedná se o nepřetržitý a systematický proces porovnávání a měření produktů, procesů a metod vlastní organizace (v tomto případě města) s těmi, kdo byli uznáni jako vhodní pro toto měření, za účelem definovat cíle zlepšování vlastních aktivit.

benzo(a)pyren

je sloučenina, která patří mezi polyaromatické uhlovodíky. Vzniká při nedokonalém spalování fosilních paliv jak ve stacionárních zdrojích (hlavně domácí topeniště), tak v mobilních zdrojích, především v naftových motorech. Má rakovinotvorné účinky.

bike sharing

systém sdílení kol - jde o síť veřejných půjčoven nebo automatických stanic s jízdními koly, které si lze vypůjčit na jednom stanovišti a na jiném je vrátit

business hub

Prostředí, které pomáhá investorům investovat do konkrétního města a urychluje růst podnikání na tomto území.

car sharing

systém sdílení automobilů - jde o síť veřejných půjčoven automobilů, které si lze vypůjčit na jednom stanovišti a na jiném je vrátit, někdy bývá sdílení realizováno sdružováním lidí, kteří pak jsou spoluvlastníky automobilů

centrum města

Místo soustřeďující nabídku činností a aktivit pro obsluhu spádového území a nabízející příležitosti k setkávání, kontaktům a rozvoji městského života. Většinou jádro, těžiště zastavěného území.

cílová skupina

osoba, skupina osob nebo instituce, jež mohou nebo by měly být (různými prostředky, nástroji a v různé intenzitě) informovány o průběhu, výstupech a výsledcích tvorby strategie

cizinec

Občan žijící na územní České republiky s jiným státním občanstvím než Česká republika.

CKM

Cestovní kancelář mládeže

cost-benefit analýza

Analýza nákladů a přínosů je obvyklou metodou, která je používána při hodnocení veřejně prospěšných projektů, kdy potřebujeme zohlednit širší společenský prospěch projektu a musíme nefinanční benefity převést do finančního vyjádření.

crowdfunding

Crowdfunding je způsob financování, při kterém větší počet jednotlivců přispívá menším obnosem k cílové částce. Crowdfundingem můžeme financovat zajímavé projekty, produkty či společnosti.

crowd-sourcing

Získání služeb, nápadů nebo obsahu od skupiny lidí, spíše než od svých zaměstnanců nebo dodavatelů.

časové ostrůvky

použití světelného signalizačního zařízení u tramvajové zastávky tak, že při příjezdu tramvaje do zastávky zastaví souběžnou silniční dopravu a po dobu pobytu tramvaje v zastávce tak zajistí nerušený odchod cestujících od tramvaje i nástup přes vozovku

ČR

Česká republika

ČSÚ

Český statistický úřad

další vzdělávání

Vzdělávání po ukončení formálního počátečního vzdělávání, které umožňuje každému kdykoli v průběhu života získávat nové vědomosti, znalosti a dovednosti

delimitace kultur

je vymezení pozemků sloužících k pěstování jednotlivých zemědělských plodin. Účelem delimitace uvnitř zemědělského půdního fondu je členění na ornou půdu, zahrady, louky pastviny, vinice, sady a chmelnice.

duchovní klima

Duchovní klima ve smyslu pěstování kultury ve všech projevech lidské činnosti.

ekosystém

je vymezení pozemků sloužících k pěstování jednotlivých zemědělských plodin. Účelem delimitace uvnitř zemědělského půdního fondu je členění na ornou půdu, zahrady, louky pastviny, vinice, sady a chmelnice.

elektromobilita

využívání elektrické energie pro pohon osobních a nákladních automobilů, prostředků veřejné dopravy a jízdních kol

etnická enkláva

Území, kde se koncentrují cizinci či příslušníci etnických skupin.

EU

Evropská unie

EVVO

environmentální vzdělávání, výchova a osvěta, Výchova, osvěta a vzdělávání environmentálního vzdělávání se provádějí tak, aby vedly k myšlení a jednání, které je v souladu s principem trvale udržitelného rozvoje, k vědomí odpovědnosti za udržení kvality životního prostředí a jeho jednotlivých složek a k úctě k životu ve všech jeho formách.

finanční instrumenty

Finanční instrumenty jsou obchodovatelná aktiva různého druhu. Slouží k získání financování.

fórum pro kulturu

Dlouhodobá komunikační platforma pro kulturní aktéry všech kulturních oborů a žánrů.

future city game

Hra Město Budoucnosti (anglicky Future City Game) představuje novou kreativní metodu pro zapojování veřejnosti do plánování rozvoje měst. Jejím cílem je týmové vytváření nápadů řešících specifické problémy evropských měst a městských částí.

gated communities

Skupiny dvou a více bytových či rodinných domů nebo jejich kombinace, která jsou oploceny spolu se společnými obslužnými komunikacemi a parkově upravenými plochami

(případně jinou vybaveností) a vytvářejí tak areály oddělené od okolní zástavby, jejichž přístupnost, často střežená pomocí soukromých bezpečnostních agentur, je zpravidla omezena na zde bydlící rezidenty (zakázán je i průchod všem, kteří v areálu nebydlí ani nemají povolení ke vstupu).

Genius loci

Genius loci je latinské slovní spojení znamenající „duch místa“.

HDP

Hrubý domácí produkt

HMP

Hlavní město Praha

Housing First

Tento přístup klade důraz na co nejrychlejší zajištění standardního bydlení pro osoby bez přístřeší. Lze přeložit jako „Bydlení především“.

ICOMOS

„International Council on Monuments and Sites“ „Mezinárodní rada památek a sídel“ je mezinárodní nevládní organizace sídlící v Paříži. Organizace se zabývá ochranou kulturního dědictví na celosvětové úrovni.

imisní limit

hodnota nejvýše přípustné úrovně znečištění ovzduší

incomingový turismus

Dovoz a péče o zahraniční návštěvníky.

index segregace

Udává pravděpodobnost, že se náhodně zvolený člen jedné sociální skupiny (např. cizinec) v určité geografické oblasti (např. městská část) potká se členem stejné sociální skupiny.

inkluzivní vzdělávání

praxe zařazování všech dětí do běžné školy (do tzv. hlavního vzdělávacího proudu), která je na to patřičně připravena. V inkluzivní škole se neoddělují děti se speciálními vzdělávacími potřebami od dětí bez nich. V jedné třídě se tak spolu vzdělávají děti zdravotně postižené, nadané, dětí cizinců, děti jiného etnika i většinové společnosti.

inteligentní telematické systémy

systémy zajišťující kombinaci přenosu a zpracování dat se zobrazovacími a jinými sdělovacími systémy a prostředky - konkrétně v dopravě jsou to navigační systémy, systémy řízení dopravy, systémy poskytování aktuálních informací uživatelům veřejné dopravy i dopravcům a účastníkům provozu atd.

investiční rating

Rating hodnotí důvěryhodnost dané organizace a její budoucí schopnost splácet své závazky. Toto hodnocení vzniká v nezávislých ratingových agenturách, nejznámějšími jsou společnosti Standard and Poor's, Moody's a Fitch. Ratingové hodnocení využívá škálu od nejnižšího spekulativního stupně až po nejvyšší investiční stupeň. Vedle hodnocení je obvykle zveřejněn i tzv. výhled (pozitivní, neutrální nebo negativní), který naznačuje budoucí změny ratingu, spolu s důvodovou zprávou. Rating organizace se odvíjí od ratingu státu a obvykle platí, že ostatní emitenti mají nižší rating než stát.

K+R

(kiss and ride, česky „polib a jed“) je forma kombinované přepravy s návazností individuální automobilové dopravy na veřejnou hromadnou dopravu - umožňuje se zřizováním míst pro krátké zastavení nebo vyčkávání osobních vozidel v blízkosti nádraží, stanic metra a jiných terminálů a zastávek veřejné dopravy. Je určena pro sdílenou automobilovou dopravu (spolujízdu), kdy řidič přepravuje automobilem k místu veřejné dopravy ještě další osobu nebo osoby, tam jim umožní přestup na veřejnou dopravu a následně pokračuje vozidlem do cíle své cesty (obdobně lze tato místa použít i v opačném směru)

klastr

Klastery jsou místní koncentrace vzájemně propojených firem a institucí v konkrétním oboru.

kompaktní město

Město s převahou souvisle zastavěného území s ucelenou urbanistickou strukturou, s relativně vysokou hustotou obyvatel s dostupností vybavenosti, rekreace a práce na základě efektivní veřejné dopravy, stimulační sociální kontakty a udržitelné fungování infrastruktury

kommunikace

informování o průběhu, výstupech a výsledcích tvorby strategie

komunitní život

Komunita (z lat. cum – spolu, mezi sebou a munere – darovat) je společenství živých bytostí, které sdílí určitou oblast (omezenou prostorově, jejich společnými zájmy apod).

Komunitu charakterizuje zejména sdílená vzájemná interakce, vycházející například ze společných potřeb nebo zájmů. Komunity se obvykle vytvářejí na jednom konkrétním místě zde specificky míněno obyvatelstvo obce.

komunitní hub

Inspirativní prostor pro setkávání komunity, pro spolupráci, akce, rozvoj a inovace komunity.

koncentrovaný rozvoj

Soustředěný rozvoj se zpevněným centrem města, proměňující se směrem k okraji v souladu s charakterem krajiny.

koncepce

(lat. con-ceptio, početí) je způsob výkladu a pojetí určitého tématu. Koncepce říká, co se má dělat, ale nikoli jak. Je opatřením obecné povahy a vztahuje se k obecnému okruhu adresátů, nikoli k jednotlivci

koncepční marketing

V marketingové koncepci jsou spotřebitelé bráni jako partneři, kteří mají své potřeby, své názory a své postoje a hodnoty. Základem této koncepce je poznávat a naplňovat požadavky a potřeby zákazníků (například pomocí průzkumu trhu) a jim přizpůsobovat výrobní program podniku.

kongresová turistika

Kongresová turistika je specializovaná forma cestovního ruchu, která zahrnuje soubor činností - zaměřených na výměnu vědeckých a odborných poznatků a zkušeností - spojených s cestováním a pobytem lidí v kongresovém místě. Zároveň jde i o nabídku doprovodných programů v rámci kongresu nebo v rámci využití volného času v kongresovém místě.

kreativní průmysl

Kreativní průmysly jsou odvětvím, které využívá kulturu jako vstupu a mají kulturní rozměr i když jsou jejich výstupy především funkční. Do kreativních průmyslů patří odvětví architektury, designu a reklamního průmyslu.

kulturní dědictví UNESCO

Kulturní dědictví (na úrovni světové významnosti) - v materiální rovině jde o architektonická díla, stavby a skupiny staveb všeobecné hodnoty, umělecká díla, prvky archeologické povahy, místa a prostranství hodnotná z historického, estetického, etnologického a antropologického pohledu. Do k. d.zařazuje též dědictví nemateriální, tj. soubor kul-

turních hodnot (jazyk a literaturu, filosofii, náboženský systém, tradice a zvyky, znalosti a dovednosti, tradiční kuchyni, hudbu a tanec), ale i kulturní diversitu a životní styl. Do pojmu k.d. UNESCO se navíc řadí nejen výtvoř antropogenní, ale i společná díla přírody a člověka (viz i Úmluva), tj. → dědictví krajinné, např. typický → ráz krajinný.

kulturně - kreativní klastry

Prostorová a oborová koncentrace kreativních průmyslů a odvětví (móda, design, architektura, reklama, nová média), nedosahuje velkého stupně soustředění jako kulturní klastry, typů čtvrtí, významnější je zaměření a spolupráce

kulturně komunitní infrastruktura

Zařízení pro zajištění kulturně společenských potřeb komunity.

kulturně-společenská infrastruktura

Zařízení pro zajištění kulturně společenských potřeb.

kulturní animace

Kulturní animace je metoda nedirektivní výchovy, postavená na antropologických základech formovaných myšlením židovských a křesťanských filozofů.

kulturní dědictví

Trvalé kolektivní vlastnictví a všeobecně sdílený výsledek materiální a duchovní činnosti členů určitého společenství lidí, předávaný následujícím pokolením jako specifický typ dědictví.“Souhrn hmotných a nehmotných hodnot, děl a kulturních vztahů, které vznikly v minulosti, ale svým vznikem a významem přispívají k vytváření soudobých kulturních a společenských hodnot“.

kulturní klastr

Klastry jsou místní koncentrace vzájemně propojených firem a institucí v oboru kultury.

kulturní turismus

Forma cestovního ruchu, jejíž účastníci jsou motivováni především možnostmi poznávání kulturního dědictví a kultury dané země a jejích rezidentů.

kvalita života

(quality of life) QOL – kvalita života v celkovém pohledu zahrnuje zkušenosti a poznatky četných oborů a je výsledkem interakce mnoha různých faktorů a podmínek jde o „reflexi objektivních environmentálních podmínek (vnějšího prostředí) a sebe-reflexi (vnitřního prostředí) člověka v kontextu kulturních, hodnotových, sociálních a

prostorových (geografických) systémů a ve vztahu k individuálním motivacím, schopnostem, cílům a očekáváním”.

Kvalita života se odvíjí od fyzických podmínek, předpokladů a možností života, po subjektivní vnímání a hodnocení svých životních příležitostí a výsledků. Kvalita života zahrnuje i vazbu člověk – prostředí. Sídlu plní potřebné funkce, poskytuje potřebnou úroveň prostředí a zpětně formuje způsob života, zvyky, schopnosti a postoje člověka.

Kvalita života je různými způsoby měřitelná (Index lidského rozvoje HDI, Index kvality života IQOL, Index společenského rozvoje SPI apod.)

Index společenského rozvoje je vyvinutý pro měření společenského rozvoje doplňující HDP a ekonomické ukazatele. SPI poskytuje přehled o tom zda mají obyvatelé přístup k široké škále oblastí, podle nichž se hodnotí sociální rozvoj - zajišťující základní lidské potřeby, podmínky pro životní pohodu a dostatek příležitostí (jedná se o 52 ukazatelů). V r. 2015 byla ČR na 22 místě ze 161 hodnocených zemí.

lokality

Systém členění města, vymezující části města se stejnou, nebo obdobnou charakteristikou. Lokalita je průnikem stávajícího charakteru zastavění a krajinné topografie s přihlédnutím k převažujícím činnostem a vazbám v území a částečně k potenciálu budoucího vývoje.

malé a střední firmy

podniky, které zaměstnávají méně než 250 osob a jejichž roční obrat nepřesahuje 50 milionů EUR nebo jejichž bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 43 miliony EUR.

marginalizované osoby

Osoby ve znevýhodněné pozici vůči většinové společnosti.

MČ

městská část

MD ČR

Ministerstvo dopravy České republiky

město krátkých vzdáleností

Rozvoj založený na snížení dopravní potřeby zajištěním udržitelné prostorové vzdálenosti mezi bydlením, prací, zásobováním (službami), místy volnočasových a vzdělávacích aktivit, základem je polycentrická a funkčně smíšená urbanistická struktura.

metoda „CLIL“

Obsahově a jazykově integrované vyučování - výuka neязыkového předmětu s využitím cizího jazyka jako prostředku komunikace a pro sdílení vzdělávacího obsahu

MKČR

Ministerstvo kultury České republiky

mokřad

je místo v krajině, které je celoročně nebo alespoň po velkou část roku zamokřené, často i s viditelnými vodními plochami. Jedná se např. o bažiny, prameniště, rašeliniště, podmáčené louky, tůně, dočišťovací rybníčky domovních čistíren, trvalé louže v poli atd. Představují přirozenou zásobárnu vody v krajině, mají značnou schopnost zadržovat nadměrné srážky, jsou přirozeným prostředím celé řadě rostlin a živočichů atd.

monofunkční zóna

vymezené území s jedním převažujícím typem využití

MŠ

mateřské školy

multimodální aplikace

aplikace umožňující více způsobů komunikace (hlas, klávesnice, obrazovka) najednou

naděje dožití

Statistický ukazatel který sleduje kolik let se lidé průměrně dožijí.

nefinanční nástroje

podpůrné nástroje, které nemají formu dotací nebo návratných finančních prostředků

neformální vzdělávání

Neformální vzdělávání se uskutečňuje mimo formální vzdělávací systém (formální vzdělávání vede k dosažení určitého stupně vzdělání doloženého certifikátem, např. vysvědčením, diplomem) a nevede k ucelenému školskému vzdělání. Jedná se o organizované výchovně vzdělávací aktivity mimo rámec zavedeného oficiálního školského systému, které zájemcům nabízí záměrný rozvoj životních zkušeností, dovedností a postojů, založených na uceleném systému hodnot. Tyto aktivity bývají zpravidla dobrovolné. Organizátory jsou sdružení dětí a mládeže a další nestátní neziskové organizace (NNO), školská zařízení pro zájmové vzdělávání – především střediska volného času, vzdělávací agentury, kluby, kulturní zařízení a další.

networking

Základem networkingu (tvoření sítě kontaktů) je poznávat lidi, kteří mohou pomoci rozvinout konkrétní podnikání, neziskovou aktivitu nebo záměr..

NIPOS

Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

nízkouhlíková ekonomika

Nízkouhlíková ekonomika je založena na minimalizaci využívání fosilních paliv jako zdrojů energie a vypouštění emisí skleníkových plynů do biosféry

obory STEM

označení vzdělávání v oborech přírodní vědy (Science), technika a technologie (Technology, Engineering) a matematika (Mathematic)

OECD

Organisation for Economic Co-operation and Development, Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj je mezivládní organizace 34 ekonomicky nejrozvinutějších států na světě, které přijaly principy demokracie a tržní ekonomiky.

ochranné pásmo

Specifikovaná klidová zóna okolo budov kulturních institucí.

opatření

je úpravou určitého stavu věcí, bývá zpravidla určeno širšímu spektru aktérů, kterých se za předem stanovených určitých okolností může týkat

OZE

obnovitelné zdroje energie

P+R

(park and ride, česky „zaparkuj a jed“) je forma kombinované přepravy s návazností individuální automobilové dopravy na veřejnou hromadnou dopravu - umožňuje se budováním parkovišť v blízkosti nádraží, stanic metra a jiných terminálů veřejné dopravy

PISA

Programme for International Student Achievement. Mezinárodní výzkum PISA, jehož cílem je postihnout vědomosti a dovednosti patnáctiletých žáků v oblasti mateřského jazyka, matematiky a přírodovědných předmětů. Výzkum probíhá ve 32 zemích celého světa (OECD), Česká republika se zapojila v roce 1998. Zjišťuje se úroveň čtenářské,

matematické a přírodovědné gramotnosti.

polarizace

Zvyšování rozdílu mezi bohatými a chudými.

polyfunkční zástavba

zástavba, nabízející více typů využití, vzájemně slučitelných svým provozem a prostorovými nároky

PPP

Public private partnership

PPR

Pražská památková rezervace

PR

Public relations

pražská metropolitní oblast

v rámci Integrované strategie pro ITI Pražské metropolitní oblasti (zpracovanou pro Magistrát hlavního města Prahy). Vymezení Pražské metropolitní oblasti bylo zpracováno odborníky z oblasti sociální geografie a regionálního rozvoje z Urbánní a regionální laboratoře (dále URRLab), která působí na Univerzitě Karlově v Praze. Integrovaná strategie pro ITI Pražské metropolitní oblasti je zpracovávána pro celé území hlavního města Prahy, jehož celková rozloha činí 496 km² a dále pro část území Středočeského kraje v rozloze 4486,8 km² (území zahrnující 13 ORP – Benešov, Beroun, Brandýs nad Labem-Stará Boleslav, Dobříš, Kladno, Kralupy nad Vltavou, Lysá nad Labem, Mělník, Neratovice, Slaný, Černošice, Český Brod, Říčany).

projekt

(z lat. pro-jicio, pro-iectum, návrh, rozvrh) je naproti tomu jedinečné zadání. Projekt obsahuje realistický odhad finančních prostředků, je časově ohraničený a jasně definuje, kdo má za co odpovědnost a co má být splněno v určitém termínu. Může být zaměřen jak tematicky (s proměnlivým územním průmětem) nebo územně (konkrétní území)

PZI

Přímé zahraniční investice

regionální školství

souhrnně mateřské školy, základní školy, střední školy (včetně učňovského školství), konzervatoře, vyšší odborné školy

retenční nádrž

slouží pro zadržení určitého množství dešťové vody na určitou dobu, před vypuštěním do kanalizace nebo vodního toku. Chrání kanalizační systém nebo vodní tok před zahlcením srážkovou vodou z přívalových dešťů.

RIA

Regulatory Impact Assessment = hodnocení dopadů regulace

sakrální stavby

Sakrální stavba (z latinského Sacer – „svatý“) (svatostánek) je stavba sloužící pro náboženské nebo rituální úkony. Existuje mnoho různých druhů náboženských staveb; zde míněno jako kaple, boží muka nebo kříž u cesty.

SCIO škola

škola s inovativními způsoby výuky a individuálním přístupem ke každému žáku

segregovaná lokalita

Území, kde se koncentrují sociálně slabí (chudí) lidé.

seniorbus/seniortaxi

Dopravní služba pro seniory i zdravotně postižené za zvýhodněnou cenu, případně spojená s dalšími službami např. doprovodem. Komfort přepravovaných je zajištěn i typem vozidel, mnohá mají i prvky pro přepravu zcela imobilních osob – nástupní rampu, schůdky, nižší sedačky či pohyblivé sedačky.

separovaná lokalita

Území, kde se koncentrují sociálně silní (bohatí) lidé.

sídelní struktura

je zastoupení různých velikostních kategorií sídel či obcí v rámci daného území. Vyvážená sídelní struktura by měla obsahovat sídla různé velikosti, která se funkčně doplňují a zajišťují nejracionálnější toky surovin, energií, pracovních sil, dopravní a technickou obsluhu, občanskou vybavenost i péči o krajinu.

sociálně vyloučená lokalita

Prostor (dům, ulice, čtvrť) kde se koncentrují lidé, u nichž lze identifikovat znaky spojené se sociálním vyloučením (lidé s omezeným přístupem na pracovní trh a k veřejným službám).

sociální diverzita

Kulturní a sociální různorodost společnosti.

sociální inkluze

Začleňování znevýhodněných osob do společnosti a jejich institucí.

sociální koheze

Sociální koheze upírá pozornost na sociální blahobyt a pokládá harmonické a stabilní sociální vztahy za nedílnou součást hospodářského a sociálního vývoje a pokojného soužití. Klíčovým předmětem zájmu je míra, s jakou se lidé cítí zapojeni do společnosti, pociťují sounáležitost a spoluodpovědnost k souboru obecně přijímaných sociálních cílů a hodnot.

sociální prostupnost

Možnost fyzické i sociální mobility.

sociální soudržnost

Mezlidská vzájemná podpora, důvěra, svornost, pocit sounáležitosti a ochota k pomoci.

specifické strategie

rozpracovávají strategické cíle. Jsou zaměřeny tematicky a podrobněji se věnují problematice dané oblasti

spolupráce

aktivní účast nebo možnost aktivní účasti na tvorbě strategie nebo na dílčích výstupech tvorby strategie

SŠ

střední školy

Start-up

Nově vznikající projekt, nebo firma obecně v jakémkoli oboru (např. internetové a technologické firmy).

suspendovaná částice PM₁₀, PM_{2,5}

Suspendované částice PM₁₀ (PM_{2,5}) jedná se o polétavý prach neboli pevné částice menší než 10 µm (resp. 2,5 µm) schopné volného pohybu a rozptýlení v atmosféře. Při krátkodobém působení na lidský organizmus dochází k podráždění dýchacích cest a častějším infekcím, při dlouhodobém pak k rozvoji vážných onemocnění dýchacích cest jako je například chronická obstrukční choroba plic, nebo rakovina.

systém péče o investory

Benchmarková města a aglomerace mají vlastní systém komunikace a podpory podnikatelů a investorů. Základem tohoto systému je komunikace, poskytování relevantních informací pro podnikatele z jednoho kontaktního místa a synchronizace velkých investic v území.

systém zeleně

je soustava ploch (městské parky, historické zahrady, příměstské lesy, zeleň vnitrobloků, atd.) a linií (uliční stromořadí, doprovodná zeleň vodních toků, zeleň podél komunikací atd.), případně významných bodů (solitérní stromy, zeleň na fasádách staveb atd.), prostupující strukturou sídel.

škola walfdorského typu

škola aplikující základy walfdorské pedagogiky

transformační území

Nevyužívaná a opuštěná území, objekty a plochy, často se starou ekologickou zátěží, která ztratila svůj původní účel a využití, mohou to být i plochy nevhodně, nebo provizorně využívané, jejichž provoz a stavební stav neodpovídá významu místa a potenciálu pozemků (např. opuštěné železniční plochy a vojenská území, zaniklé průmyslové a skladové plochy, zemědělské objekty a skleníky, vybydlené lokality apod.)

trend leader

Vůdčí jedinci nebo uskupení, kteří tvoří a určují nové směry uměleckého vývoje.

TZL

Tuhé znečišťující látky

UAP

územně analytické podklady

udržitelná mobilita

zajištění pohybu osob a zboží, které je dlouhodobě přijatelné z hlediska sociálního, ekonomického a dopadů na životního prostředí

udržitelný rozvoj

Udržitelný rozvoj je rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů. (17/1992 Sb.)

úhrnná plodnost

Statistický ukazatel který sleduje průměrný počet dětí na ženu.

UNESCO

„United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization“ „Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu „ zabývá se prosazováním udržení míru a spolupráce v oblasti výchovy, vědy a kultury a prosazování úcty k lidským právům a právnímu řádu.

univerzita třetího věku

Soubor programů celoživotního vzdělávání zaměřených na vzdělávání osob v postproduktivním věku.

urban ideas bakery

Tato metoda The British Council zapojuje inovativní členy místní komunity a mezinárodní odborníky, aby „upekli městské nápady“ a proměnili je do praktických, řešení ke zlepšení kvality života ve městech.

územní systém ekologické stability krajiny (ÚSES)

je vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. Rozlišuje se místní, regionální a nadregionální systém ekologické stability.

veduta

pohled, nebo výtvarné vyjádření pohledu na město, topograficky přesný pohled na město, nebo krajinu, oproti panoramatu v sobě zahrnuje významové hodnocení jednotlivých částí (významová perspektiva), které by často byly nepatrné, nejčastěji převyšováním. Veduta je charakteristická svou prostorovou hloubkou (oproti siluetě, která je dvourozměrná).

veřejná prostranství

Pojem „veřejná prostranství“ je zakotven v zákoně o obcích (§ 34), č. 128/2000 Sb. a požadavky na jejich vymezení stanoví vyhláška č. 501/2006, o obecných požadavcích na využívání území (§ 1 – Obecné požadavky na vymezení ploch) - „Veřejným prostranstvím jsou všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.“

veřejný prostor

Fyzicky vymezený prostor, který vytváří rámec pro určité děje. Veřejný prostor je místem, kde se lidé pohybují a setkávají, kde se odehrává sociální život města. Poloha a kvalita veřejného prostoru, a zejména jeho aktivita určuje charakter místa a jeho význam. Veřejný prostor zahrnuje i veřejně přístupné prostory uvnitř budov.

vídeňské zastávky

tramvajové zastávky, u kterých je vozovka zvýšena na výšku nástupiště - provoz silničních vozidel je veden po této zvýšené vozovce, zvýšení slouží jako zpomalovací práh a zároveň usnadní cestujícím výstup a nástup

VPI

Veřejnoprávní instituce v kultuře

VVV

výzkum, vývoj a vzdělávání

zajímavá strana

jakákoliv osoba, skupina osob nebo instituce, která má zájem na tvorbě nebo implementaci vytvářené strategie, protože: by mohla být tvorbou nebo implementací strategie potenciálně ovlivněna (dotčena, zasažena) nebo může tvorbu, schválení nebo implementaci strategie ovlivnit

zastávkové mysy

tramvajové zastávky, v jejichž prostoru je přerušen jízdní nebo parkovací pruh a chodník je rozšířen až ke koleji, přičemž rozšířená část tvoří nástupiště - provoz silničních vozidel je sveden na tramvajovou kolej

zelená ekonomika

ekonomika kombinující vysokou efektivnost využití zdrojů s environmentální odolností, která posiluje prosperitu a rovnost ve společnosti

zelená infrastruktura

hlavním cílem zelené infrastruktury je vytvořit komplexní systém slučující přírodní, polopřírodní, užitkové či urbanistické krajinné struktury v provázaný celek, který přispívá k zachování biologické rozmanitosti a dalších environmentálních faktorů, přičemž společnost poskytuje cenově příznivé a udržitelné služby. Je považována za vhodný nástroj pro propojení zastavěných území s volnou krajinou a za jeden z účinných nástrojů pro přizpůsobení se klimatickým změnám.

značka města

značka města je celkový image (představa) a sada asociací, která je usazena (přetrvává) v myšlenkách lidí.

ZŠ

základní školy

Autorský tým

- Ivan Duškov /POVĚŘENÝ ŘÍZENÍM SEKCE STRATEGIÍ A POLITIK
- Ondřej Rudolf /KREATIVNÍ KONZULTANT
- Petr Peřinka /KOORDINÁTOR TÝMU STRATEGICKÉHO PLÁNU
- Jiří Jaroš /KOORDINÁTOR GARANTŮ STRATEGICKÝCH CÍLŮ
- Lucie Stejskalová /KOMUNIKACE S MĚSTSKÝMI ČÁSTMI
- Lukáš Makovský /KOORDINÁTOR GRAFIKY

Garanti strategických cílů, spoluautoři a externisté:

- Tomáš Brabec /GARANT STRATEGICKÉHO CÍLE SOUDRŽNÉ MĚSTO
SPOLUAUTOŘI A EXTERNISTÉ/ Michal Němec, Hana Peckelová, Petr Wija
- Šárka Havlíčková /GARANT STRATEGICKÉHO CÍLE OBČANSKÁ SPOLEČNOST A KULTURNÍ ZNAČKA
SPOLUAUTOŘI A EXTERNISTÉ/ David Kašpar, Olga Škočková
- Vlasta Klokočková /GARANT STRATEGICKÉHO CÍLE KRÁSNÉ MĚSTO
SPOLUAUTOŘI A EXTERNISTÉ/ Petr Štěpánek
- Tomáš Sehnal /GARANT STRATEGICKÉHO CÍLE ZDRAVÉ MĚSTO
SPOLUAUTOŘI A EXTERNISTÉ/ Petr Štěpánek, Mária Kazmuková, Štěpán Špoula

- Jiří Jaroš /GARANT STRATEGICKÉHO CÍLE UDRŽITELNÁ MOBILITA
SPOLUAUTOŘI A EXTERNISTÉ/ Marek Zděradička
- Vojtěch Žabka /GARANT STRATEGICKÉHO CÍLE VÝZNAMNÝ REGION
SPOLUAUTOŘI A EXTERNISTÉ/ Radek Špicar, Jiří Mejstřík
- Jakub Pechlát /GARANT STRATEGICKÉHO CÍLE PODNIKÁNÍ A INOVACE
SPOLUAUTOŘI A EXTERNISTÉ/ Radek Špicar
- Ivana Kubáková /GARANT STRATEGICKÉHO CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ
SPOLUAUTOŘI A EXTERNISTÉ/ Petr Wija
- Lucie Stejskalová /GARANT STRATEGICKÉHO SMĚRU KONCEPČNĚ PLÁNOVANÁ METROPOLE
SPOLUAUTOŘI A EXTERNISTÉ/ Jan Kasl, Miroslav Šajtar

Dále spolupracovali:

Lenka Kriegischová, Adam Pajgrt, Petr Suška, Jan Šícha, Věra Vinická, Vladimír Vojtěch, Ondřej Zika, David Sventek, Daniel Konczyns

Ivan Gabal, Radim Perlín, Tomáš Ctibor, Daniel Feranc, Michal Novák, Jana Gutiérrez Chvalková, Petr Návrat, Jakub Deml, Petr Gibas, Petr Kalaš, Pavel Činčera, Štěpán Špoula, Zuzana Kuldová

**Návrhová část
Strategického plánu hl. m. Prahy,
aktualizace 2016
pracovní verze k 22. únoru 2016**

**Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy
Sekce strategií a politik
Vyšehradská 57, 128 00 Praha 2
www.iprpraha.cz**